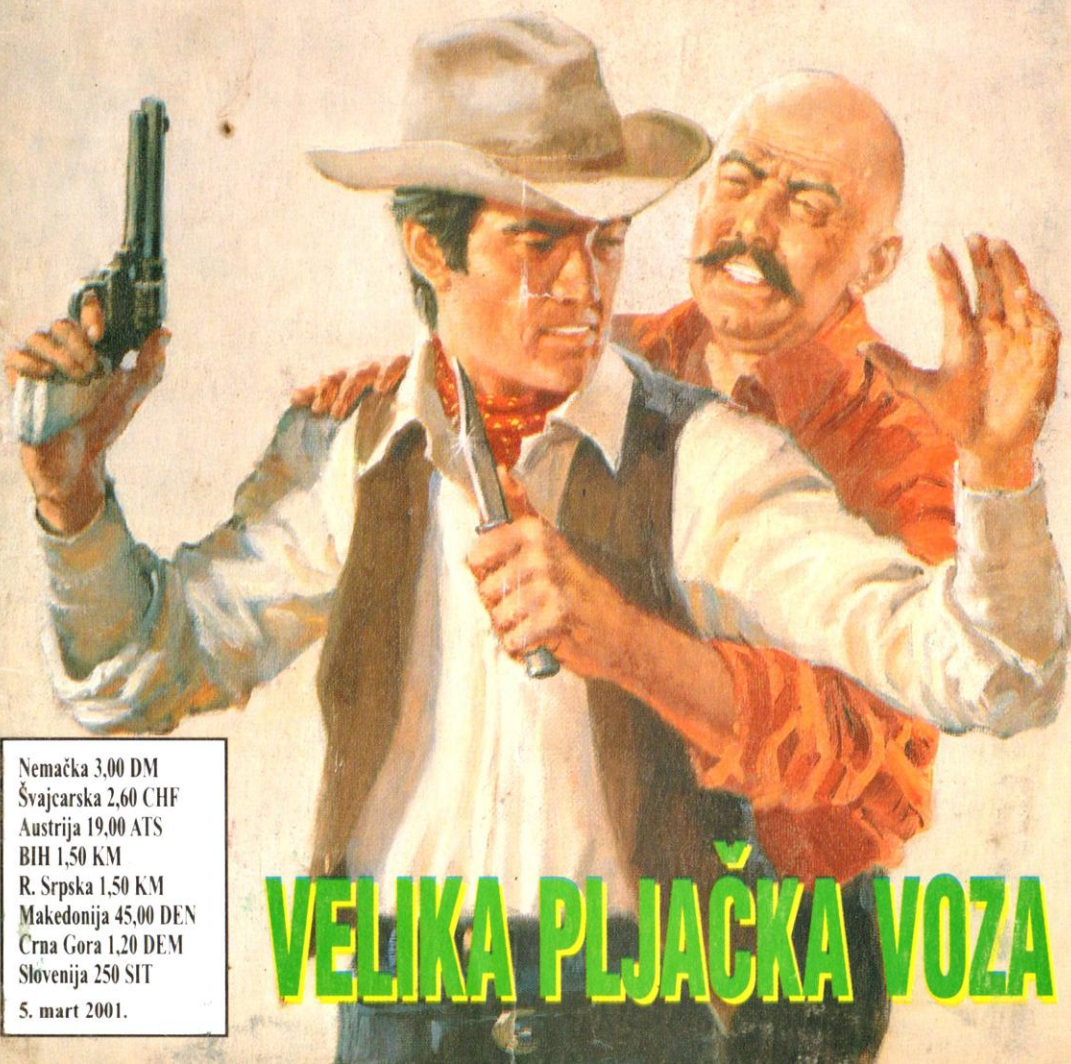

FRENK LARAMI

DOK HOLIDEJ

BROJ 321 • CENA 36,50 DIN.

DOŠAO JE TIHO I UŠAO U LEGENDU

Nemačka 3,00 DM
Švajcarska 2,60 CHF
Austrija 19,00 ATS
BIH 1,50 KM
R. Srpska 1,50 KM
Makedonija 45,00 DEN
Crna Gora 1,20 DEM
Slovenija 250 SIT
5. mart 2001.

VELIKA PLJAČKA VOZA

★ DOK HOLIDEJ ★

321

Frenk Larami

VELIKA PLJAČKA VOZA

MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA

Dok Holidej

Broj 321

Glavni i odgovorni urednik

Slavko DRAGINČIĆ

Urednik

Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Naslov originala

Frank Laramy

MEET ME IN MOPEDO

Recenzija i adaptacija

Tomislav KETIG

Lektor

Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Tehnički urednik

Franjo VARGA

Korektor

Vilma BEKER GAČEŠA

Štampa: 22. II 2001.

Tržište: 5. III 2001.

Izdaje: MARKETPRINT, 21102 Novi Sad, p. fah 20

Štampa: DOO „DNEVNIK-STAMPARIJA“, Novi Sad

Glavni i odgovorni urednik: Slavko DRAGINČIĆ. Urednik: Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Naslov originala: Frank Laramy -- MEET ME IN MOREDO

Copyright: UNIVERSUM PRESS. Recenzija i adaptacija: Tomislav KETIG

Sva prava se zadržavaju, uključujući pravo na reprodukovanje ove knjige u celini ili delimično ili na bilo koji drugi način.

Bilo je sedam uveče kada je jedan putnik sišao iz voza na stanici u Bernet Dženksnu, malom stočarskom gradiću blizu granice s Meksikom. Zastao je na kratko, prešavši ovlaš pogledom prema jugu, a zatim je, držeći u ruci laku putnu torbu, pošao glavnom ulicom, svestan radoznalih pogleda prolaznika, iako na njih nije obraćao pažnju.

Razloga toj radoznalosti je bilo, jer se nije baš često događalo da u grad stigne neki Amerikanac tako impresivnog izgleda i držanja, kao što je bio ovaj. Jer pridošlica je bio visok, skladno građen, dugačkih snažnih udova, vitak i stasit. Dugačka tamna kosa padala mu je ispod svetlosivog šešira širokog oboda sve do okovratnika košulje, a ispod pravilnih zagasismedih obrva svetlucale su metalnoplave, energične oči. Došljak je bio odeven u tamnosivi sako od škotskog sukna i nešto svetlije pantalone od meke vunene tkanine, a košulju je krasila nemarno vezana mašna. Hod mu je bio ležeran, ali i elastičan, kao u većito opreznog planinskog lava.

Iako prividno bez žurbe, hodao je s tačno određenim ciljem, ali u slaboj svetlosti predvečerja nije mogao da otkrije ono što su mu oči tražile. Zato je na prvom uglu, prethodno se uzalud osvrćući, upitao jednog peona, koji je dremuckao, oslonjen na zid.

– Gde je ovde šerifova kancelarija?

– Tamo, malo niže, s leve strane. Ima tabla – odvratio je pospano Meksikanac.

– Hvala, amigo – Dok Holidej, jer to je bio on, pođe dalje. Najzad je ugledao jednu zgradu od opeke, izdvojenu od ostalih. Iako je razdaljina još bila prilična, njegovo oštro oko pročitalo je natpis već izbledeo od sunca i nevremena:

„Šerifova kancelarija i gradski zatvor.“ Ispod toga je stajalo šerifovo ime: „Natan Kroj“.

Hajde da vidimo zna li taj Kroj nešto o onome što mene zanima, pomisli Dok i produži bez velike nade ka kancelariji. Dosadašnje iskustvo mu je govorilo kako većina čuvara reda i zakona ne poznaje čoveka kojeg je tražio, a i onih par koji su ga se setili nisu umeli reći Doku kuda je ovaj otišao.

Trag podmuklog ubice, Dok je pratio više po instinktu nego po eventualnim putokazima, koje je ovaj ostavljao za sobom, pa ga ništa nije navodilo na pomisao da bi u ovom gradu moglo biti drugačije. Sa tim mislima zakoračio je na trem zgrade.

Oslonjen o ogradu verande, šerif je prodorno pogledao nepoznatog posetioca. Bio je očigledno u nedoumici u koju bi ga kategoriju svrstao. Iako snažan i odlučan, došljak nije odavao znake surovosti. Odelo mu je bilo elegantno i uredno, a opet nije ličio na prazno-

glavog kicoša. Hodao je sigurno kao vojnik i istovremeno oprezno i elastično kao puma. Takvog čoveka nije skoro imao priliku da vidi.

Dok se zaustavi pred njim i predstavi.

– Natan Kroj, oblasni šerif – uzvratil čuvar zakona. – A vi ste sigurno dopuštovali večeras vozom?

– Da. Upravo sam stigao.

– Hm – promrmlja Kroj. – Ako neko odmah po dolasku potraži šerifa, onda to znači da je u nekoj stisci. Šta mogu da učinim za vas?

– Tražim jednog čoveka. Tragam za njim još od marta.

– Senjor Holideje – namršti se šerif – biću veoma razočaran ako se ispostavi da ste lovac na ucenjene glave. Meni ste se učinili kao džentlmen.

– Hvala na komplimentu. Ne, nisam lovac na glave, ne brinite.

– Bueno – šerifu se vrati dobro raspoloženje. – Uđite i sedite ako želite. – Uveo je Holideja u malu kancelariju u kojoj se nalazila zardala gvozdena peć, izandao i izgreban nameštaj raspoređen duž belo okrečenih zidova, na kojima su visile požutele poternice. Zadnji zid zatvarala su teška gvozdena vrata, kroz koja se ulazilo u odeljenje s ćelijama. Šerif sede za svoj писаći sto, izvadivši iz ladice debeo presavijen karton, a Dok privuče jednu stolicu do vrata, odakle je mogao da prati pogledom šta se događa na ulici.

– Ispričajte mi sve detalje o tom čoveku – reče šerif.

– Nema tu baš mnogo šta da se kaže. – Dok izvadi tabakeru i pripali cigarilos da bi, pušeći, po ko zna koji put ponovio priču o ubistvu poručnika Kertonja. – Kada je taj nitkov ubio Krisa s

leđa – rekao je – nosio je ime Džener. Kris je bio poručnik u Jedanaestom konjičkom puku i moj dobar prijatelj iz mladosti.

– I taj... Džener... uspeo je da umakne?

– Na žalost – klimnu Dok glavom. – Ni vojska, ni Pinkertonova agencija, ni lokalna policija nisu uspeali da mu uđu u trag. Zato sam odlučio da sam pođem da ga gonim.

– Jeste li vi oficir?

– Nisam. – Holidej se osmehnu. – Nikada nisam imao sklonosti prema uniformama.

– I gde se to dogodilo, mister Holideje?

– U San Marku. To je jedan grad u Arizoni. Kris Kerton je dobio izlaz u grad i seo je da sa prijateljima odigra partiju pokera. Tu se našao i taj Džener... govorilo se da je on profesionalni kockar i da je nezgodan kada gubi.

– Toliko neugodan da je u stanju da ubije?

– Očigledno. I to ne u časnom dvoboju, nego kukavički... kad žrtva ne obraća pažnju na njega i kad je okrenuta leđima...

– Znam takve – reče šerif. – Tako je neki Džek Mek Kol ubio Hikoka... znate za to?

– Čuo sam.

– Vi, dakle, nameravate da pronađete tog Dženera i naplatite mu se za ubistvo vašeg prijatelja?

– Ja nisam krvožedni osvetnik, šerife.

– Nisam to ni mislio.

– Više bi voleo da ga uhvatim i živog predam u ruke pravde.

– Znate li bar kako izgleda taj tip? Je li bilo očevidaca?

– Mnoštvo svedoka postoji. Džener je visok oko metar i sedamdeset pet, kosa i brkovi su mu žuti kao pesak, oči bledoplave, a glas tanak, skoro piskav. Mršav je. Oblači se upadljivo kicoški, kao što se već nose kockari i voli da pije žestoka pića, naročito brendi. Voli nakit. To znam jer kada je revolverom skrivenim pod pazuhom ubio Krisa, nosio je biserni prsten i bisernu iglu za kravatu.

Šerif Kroj podiže glavu i trepćući pogleda posetioca.

– To je najdetaljniji opis koji sam ikada čuo – reče.

– Mnogo puta sam ga ponovio, pa sam ga naučio napamet.

– I... jeste li lično videli tog... kojota?

– Nisam. – Dok se namršti. – Kada se to dogodilo bio sam daleko od San Marka. Ali ostali igrači za stolom dobro su zapamtili Dženera i pri ispitivanju vrlo su ga pažljivo opisali.

– Čekajte malo – promrmlja Kroj i prelista fasciklu s poternicama. Onda zapali lulu i duboko se zamisli ne bi li se setio čoveka kojeg mu je Holidej opisao. Ovaj je dotle, sedeći pokraj vrata, pažljivo motrio prašnjavu glavnu ulicu Bernet Dženksna. Ustanovio je da u gradu ima mnogo bogatih Meksikanaca, mada nije znao jesu li to meštani ili prolazni gosti. Žene su bile raskošno odevene, a i muškarci su nosili odela koja su isticala i njihovu nacionalnu pripadnost i bogatstvo. To nije bilo čudno, jer se i ovde, kao i u Arizoni i Teksasu, gajilo mnogo stoke. Onda začu Kroja kako mu govori:

– O tom čoveku nema ni traga ni u poternicama ni u mom sećanju, Holideje.

– Onda on verovatno nije ni svraćao u Bernet Dženksn.

– Pa, sad, ne bih mogao da se zakujem da nije bio ovde – Kroj nabra obrve. – Ako neko dođe u grad i ne načini nikakav izgred, postoji velika mogućnost da ga ne zapazim. Znae, gradsko stanovništvo se brzo uvećava, a ima i dosta prolaznih putnika. Pitaću moje pomoćnike kada se vrate iz patrole, ali to je sve što mogu da učinim za vas. Žao mi je. – Zavalio se u svojoj stolici. – Vaš zadatak nije lak – nastavio je. – Tragati za ubicom po celom jugozapadu isto je kao i tražiti iglu u platu sena.

– Da, ovo je velika zemlja – složio se Dok. Ustao je i otresao pepeo s cigarilosa. – Dok čekam vesti od vaših pomoćnika mogao bih malo da se zabavim. Gde se ovde karta? Mislim, gde se pošteno igra?

– Leo Braken vodi kazino u susednom bloku kuća. – Kroj pokaza palcem preko ramena. – Za sada uživa dobar glas.

– Hvala vam. Videćemo se kasnije. – Dok mahnu rukom i iziđe iz šerifove kancelarije. Hodao je bez žurbe. Možda je Džener bio u gradu ali šerif to ne zna. A ako nije prošao kroz Bernet Dženksn, kuda je mogao krenuti? U svakom slučaju morao je ostati bar jednu noć ovde da se odmori pa makar ništa i ne saznao.

S takvim mislima stigao je i do Brakenove kockarnice, koja mu se odmah dopala jer je podsećala na kockarnice u gradovima Istoka. Unutra je vladala prilična tišina, ali je atmosfera ipak bila drugačija nego na Istoku. Vazduh je mirisao na duvan i jevtine parfeme, koje su animir dame koristile u velikim količinama, a sve se to skupa mešalo s mirisom lošeg viskija.

Za stolom kod koga je karte delio lično vlasnik Braken, bilo je jedno prazno mesto. Za ostalim stolovima kauboji s obližnjih rančeva i građani igrali su razne igre na sreću, ili su časkali s animiranim damama, praćeni budnim Brakenovim očima. Sve je, dakle, u kockarnici izgledalo uobičajeno sem jednog prizora koji je odmah privukao Holidejevu pažnju: za jednim stolom sedeo je mršavko srednjeg rasta i na krilu držao blok za crtanje, na kome je nešto crtao. Pogledavši bolje, Dok ustanovi kako mršavko crta jednog kauboj koji se kockao. Mali znak kulture u ovoj divljini, pomisli Holidej. Prišao je šanku, uzeo čašu viskija, a potom se uputio stolu na kome se igrao poker. Braken ga je pogledao, pa nanjušivši u njemu iskusnog hazardera nije ga pozvao da se pridruži. Ali Dok se i bez poziva spustio na praznu stolicu i položio svežanj novčanica na sto, što je Brakena prinudilo da i njemu podeli karte.

U sledećih dvadesetak minuta Braken se pokazao kao pošten delilac. Sem toga bio je i odličan igrač, ali je to bio i Holidej. Istina, u početku je malo izgubio, ali je zatim vratio izgublenu sumu, a posle tričetvrt sata štos novčanica pred njim bio je deblji za sto pedeset dolara. Uživao je u picu i igri.

Sve do jednog trenutka kad mu je nešto u salunu pokvarilo raspoloženje. Nije uzrok tome bilo neraspoloženje gubitnika za stolom, već nasilje, skoro normalno za gradove na rubu Divljeg zapada. Holideju je bilo teško da sedi i posmatra kako nekog fizički slabog čoveka u podmaklim godinama maltretira mnogo mlađi i jači siledžija. A to se baš događalo blizu Holidejevog

stola. Crtač je upravo završio svoj posao i otkinuvši list iz bloka ponudio ga onome koga je crtao, ali je izgledalo da je tamnokosi kauboj zbog nečega nezadovoljan. Dok je on besneo, crtač se miroljubivo pravdao:

– Dva dolara nije mnogo za originalni umetnički crtež. A to je i cena koju ste pristali da platite...

– Ali crtež ne liči na mene! – besneo je kauboj.

– Gejdže – obratio mu se vlasnik lokala – prestani da urlaš!

– Sličnost je u umetničkim granicama – branio se umetnik.

– Jel' ti to meni kažeš da sam ružan? – zarezja Gejdž. On udari crtača nadlaticom od čega ovaj pade sa stolice, a onda ga siledžija udari još i nogom u stomak. To je za Holideja prevršilo meru i on se obrati Brakenu:

– Prekidam igru. Ne računajte više na mene.

Presavio je novčanice i stavio ih u džep, a zatim je veštlim pokretom skupio sitninu u šaku i ustao.

U međuvremenu niko nije ni pomišljao da spreči siledžiju da i dalje tuče bespomoćnog crtača, koji je pokušavao da ustane, dok je Gejdž klatio pesnicom, spreman za još jedan udarac. U tom trenutku Holidej stade između njih.

– Polako, čoveče – rekao je mirno i tiho. – Ovaj koga tučete dovoljno je star da bi vam mogao biti otac.

– Uvredio me je i zato ću ga odrati – penio je Gejdž. – Onaj ko kaže da ličim na ovo... – pokazao je crtež Doku – taj je običan lažov!

Holidej letimice pogleda crtež. Model je odista bio ružan i umetnik ga je

nacrtao izvanredno verno. Hladno i bez pardona, Dok se obrati siledžiji:

– Nemate razloga da se žalite. Nacrtao vas je tačno onakvog kakav jeste.

Gejdz pocrvene i vrat mu nabreknu.

– Ti kažeš da ličim na ovo...?

– Upravo sam to rekao, momče – klimnu Dok glavom. – A upozoravam vas da više ni prstom ne taknete...

– Tali.. – zastenja crtač, skljkavši se u stolicu. – Oven Tali, vama na usluzi; gospodine.

– Nijedan živi stvor ne može biti ovoliko ružan! – grmeo je Gejdz. Govoreći to, zamahnuo je desnom pesnicom prema Holidejevoj glavi, ali je Holidejeva reakcija bila munjevitna i efektivna. Nije ovo bilo prvi put da su mu naučene borilačke veštine dobrodošle u kafanskim obračunima. Isturivši podlakticu leve ruke blokirao je Gejdz divlju zamah. Zatim je desnom pesnicom zadržao snažan i kratak udarac u vrh brade, od čega se ovaj zatetirao unazad i tresnuo leđima o šank.

– Hajdete... – pozva Gejdz svoje pajtaše kroz stisnute zube. – Mune..!

Iz dna prostorije približila su se dva korulentna muškarca i ustremila se na opasnog došljaka. No samo je jedan dospeo do poprišta ispred šanka dok se drugi sapleo preko stolice koja mu se iznenada našla na putu. Bio je to Hajet koji se pružio po podu dok je Mun naleteo na dobro odmereni Dokov aperkat, odigavši ga od poda. On u laku unazad pade preko stola. Dotle se Hajet iskobeljao iz polomljene stolice i ustremio na Doka, pokušavajući da ga dohvati oko pasa i zada mu nizak udarac. Dočekao je, međutim, strahoviti udarac Holidejevog levog kolena u

lice. Kao da je naleteo na kameni zid, pao je kao pokošen.

Mrmļajući psovke, Gejdz se maši revolvera. Vlasnik saluna ga glasno opomenu, ali ovaj na to nije ni obratio pažnju. Uplašeni gosti i zabavljačice vrišteći pohitaše da se sklone sa eventualne vatrene putanje, rušeći u žurbi stolove i čaše i boce na njima. Zavladala je panika. Onda se začu hladan Holidejev glas:

– Ne diraj oružje, momče. Samo budale pokušavaju samoubistvo!

II

Holidej je s puno razloga Gejdzovu mahnitu ratobornost nazvao samoubistvom. Njegov kolt 45 sa drškom od slonovače već je izleteo iz futrole dok je kauboj tek potezao svoj. Cev Dokovog pištolja bila je uperena tačno kauboj u srce.

Ovaj zastade kao skamenjen. Zaprepašćeno je zurio u otvor Holidejevog kolta, čekajući da iz njega sukne smrtonosni plamen.

– Dalje ruke od pištolja! – posavetova ga Dok.

Gejdz ispusti dršku oružja kao da je usijana i podiže ruke u visinu ramena. Hajet i Mun su se s naporom počeli dizati sa poda, tresući ošamućeno glavom.

– Lepo. A sada uzmi svoj portret i plati Taliju za njegov trud! – naredivao je Dok Gejdzu.

– Hvala, ali to neće biti potrebno – javi se crtač jedva čujnim glasom. – Ja ne uzimam novac ako naručilac zbog nečega nije zadovoljan. Time... – on ustade i dohvati sa poda crtež, pa

kresnu šibicu – time zadržavam pravo da uništim ono što sam stvorio.

– Pazi da ne zapališ celu zgradu – opomenu ga vlasnik saluna. – Drvenarija je suva kao barut.

– Ne brinite, mister Brakene!

Tali zgužva crtež u loptu, prinese šibicu i kad ju je uhvatio plamen, baci je u bakrenu pljuvaonicu. – Ja se grozim nasilja – objašnjavao je svom zaštitniku, ali nije bilo drugog načina da sprečite Gejdža da od mene načini bezobličnu kašu. Zato vam veliko hvala za ono što ste učinili.

– Sve je u redu – promrmlja Holidej, a onda mahnu koltom prema Gejdžu: – Gubite se iz grada sva trojica! Ili pazite da mi ne izlazite na oči! Birajte!

Vratio je revolver u futrolu. Vlasnik saluna mu doviknu:

– Niste popili svoje pivo!

Jedan od igrača donese mu njegovu čašu. Holidej mu se zahvali.

Napetost je malo popustila. Braken, njegovi nameštenici i gosti vratili su se poslovima i zabavi. Crtač je uzeo s poda svoj šešir i uspeo da mu popravi oblik. Onda se saže da dohvati blok za crtanje i olovke. Dok opazi kako mu se boja još nije vratila u obraze. Znači da se još nije oporavio od bolnih udara.

– Stanujete li daleko odavde? – upita umetnika. – Trebalo bi da odete kući i da se raskomotite. Odmor će vam prijati.

– Taj vaš predlog, mladi prijatelju, zvuči pametno. – Tali se blago osmehnuo, posmatrajući dešljaka. – Moj dom je, inače, soba u jednom pansionu dva bloka odavde. Mala, ali udobna... baš za čoveka skromnih prohteva kakav sam ja. – Pogledao je u Holidejevu pra-

znu čašu. – Brakenov viski nije baš od najboljih – primetio je. – Ja slučajno imam kod kuće bocu dobrog burbona, jer mi je nedavno jedan zadovoljni klijent tom boćom platio crtež. Jeste li vi, kojim slučajem, prijatelj dobre žestoke kapljice, mister...

– Holidej, Džon Holidej – predstavio se Dok.

– Hm... ime, tačnije prezime mi je poznato. A po onome što sam maločas video, ako to povežem s onim što sam slušao... da niste vi možda Dok Holidej?

– Jesam, ali nemojte na to obraćati pažnju.

– Kako da ne obraćam pažnju? Naprotiv! Polaskan sam. Šta kažete na moj predlog?

– Teško je odbiti dobar viski.

– To je najmanje čime vam se mogu odužiti. Nesporazum s Gejdžom prerastao je u neprijatni incident. Hajdemo!

Dok pođe za umetnikom na suncem obasjanu ulicu, a onda do pansiona, na čijem je izbledelom natpisu pisalo: „Kod Logana“.

Popeli su se u sunčanu sobu na spratu.

Za nekoga ko nije makao dalje od siromašne jednostavnosti Divljeg zapada, sobica Ovena Talija ličila bi na dvorac iz bajke. Zidovi su bili prekriveni raznim slikama, od krajolika Novog Meksika do malih platna na kojima su bili naslikani prizori iz života Bernet Dženksna, kao na primer konji na privezištu s trgovinom u pozadini, zatim crkva na kraju grada, opasana ogradom od živice, pa glavna ulica uveče... Dok nije mogao a da zadovoljno ne primeti:

– Sve ste naslikali tako stvarno da mi se čini kao da gledam grad sopstvenim očima. Ovi konji samo što se ne pokrenu.

– Još jedan kompliment. – Tali se polaskan osmehnulo i iz male niše izvadio bocu i dve čaše. Njegov pogled se zadržao na visokom posetiocu, jer je Holidej još uvek stajao na vratima, nepomičan, ukočenog pogleda i čvrsto stegnutih vilica. – Mister Holideje, šta je s vama? – Pošto je Dok i dalje ćutao i zurio u sobu, Tali dodade: – Karamba! Vi kao da ste ugledali duha!

Direktno naspram ulaznih vrata, nalazilo se nekoliko slika naslonjenih na zid. Prva od njih, jasno vidljiva s mesta na kome je Dok stajao, predstavljala je četvoricu okupljenu oko stola za rulet u Brakenovom kazinu. Bio je to rad u ulju vrhunskog kvaliteta. Ali jedna od naslikanih osoba zaokupila je Holidejevu pažnju. On sada laganim pokretom uđe u sobu i zatvori vrata za sobom. Pružio je ruku da dotakne sliku, ali ga je Tali opomenuo:

– Ne bih vam savetovao da je dirate. Još nije suva.

– Ako je boja još sveža – primeti tiho Dok, osećajući kako mu puls ubrzano kuca – onda pretpostavljam da ste sliku tek nedavno završili.

– Pre tri noći kod Brakena – potvrdi Tali. Zagledan u sliku, osmehnulo se. – Mnogo dugujem ovim kockarima. Bili su vrlo strpljivi. Istina nisu morali dugo da stoje jer ja brzo radim kad slikam čovekolike životinje.

– Onaj čovek sasvim u pozadini slike... zar se nije bunio što ga slikate? – upita ga Dok.

Tali se zagleda u grupu na slici i počeo da prebira po sećanju. Čovek na ko-

ga mu je ukazao Holidej, malo izdvojen od ostalih, bio je plavokos i mršav i upadljivo drečavo odeven. U kravati je nosio iglu s bisernom glavom.

– Kako da vam kažem? – reče Tali. – On u prvom trenutku uopšte nije bio na slici.

– Ali sada jeste – reče Dok nestrpljivo. – Taj čovek, Tali, vrlo mi je važan.

– Važan? Je li to neki vaš poznanik?

– Nije. Nisam imao prilike da ga upoznam i sve što o njegovom izgledu znam potiče iz opisa koji sam dobio. Ali kakvog ste ga vi naslikali... kao da je svaka crta povučena perom zapisnika u istrazi. Kako se on našao na ovoj slici? Ako je to čovek koga gonim, onda on sigurno nije znao da ga slikate?

– Čovek koga gonite? – Tali nabraćelo. – Jeste li vi policajac ili tako nešto?

– Nisam. Ja tog čoveka gonim po privatnoj liniji. – Dok onda ispriča slikaru sve o kockaru-ubici, završivši rečima: – Razmislite dobro, Tali. Pokušajte svega da se setite!

– To neće biti ni najmanje teško – uveravao ga je slikar. U međuvremenu je natočio dve čaše viskija, a u svoju je dodao i malo vode. Zatim dade svom gostu znak rukom da sedne. Dok ga poslušao. – Ako bih, na primer, hteo da naslikam vaš lik, nastavio je Tali – ja to ne bih morao da učinim odmah. Mogao bih vas naslikati i nekoliko dana posle vašeg odlaska iz Bernet Dženksna i verujte mi da bih pogodio vaš lik.

– To je redak talenat – priznao je Holidej.

– Tako sam i kockara u pozadini ove grupe.. – Tali se ponovo zagleda u sliku – dodao kasnije, po sećanju. U prvom trenutku želeo sam da naslikam samo ovu trojicu okupljenu oko ruleta, ali mi se činilo kako kompoziciji nešto nedostaje.

– I tako ste dodali četvrtu ličnost. U redu, jasno mi je. Možete li se setiti gde ste ga prvi put videli?

– O, da – odgovori umetnik spremno. – Bilo je to u Brakenovoj kockarnici dve noći pre toga. Pa da, ja sam tada već načinio skicu u olovci i uopšte ga nisam morao ubacivati po sećanju!

– Jeste li imali neki poseban razlog što ste baš njega odabrali da skicirate?

– Ne. Ne znam zbog čega sam to učinio. – Tali se zagleda u sliku. – Možda samo stoga što je izgledao kao tipični primerak svoje vrste. Mada ne uvek...

– Kako to mislite? – zainteresovao se Dok.

– Pa, većina profesionalnih kockara je svesna da im se ponekad može desiti da izgube u igri, zar ne? Oni to shvataju filozofski i gubitak sto ili dvesta dolara prihvate mirno, bez dizanja temperature. Ali s ovim čovekom to nije bio slučaj.

– On se, dakle, ljuti kad gubi?

– Gledao sam ga kako pada u vatru kod bacanja kocke. Možda je i to privuklo moju pažnju.

– Setili ste se, vidim, i igle s biserom.

– Očito.

– Je li bio naoružan? – raspitivao se Dok.

– Na prvi pogled nije. – Tali se značajki osmehnulo. – Ali je sam uveren da je imao revolver u futrolji pod pazuhom. To rade mnogi kockari, ali, naravno, vama to ne treba govoriti!

Holidej ispi svoje piće i odbi ponudu Talija da mu ponovo natoči. Izvadio je tabakeru i odabrao jednu cigaru. – Možete li se još nečega setiti u vezi s tim čovekom?

– Ne – reče Tali. – Video sam ga samo tom jednom prilikom.

– Pre pet dana – konstatovao je Dok.

– U ponedeljak – potvrdi slikar. Srknuo je piće i zagledao se u Holideja, koji je upravo pripalio cigaru. – Vi ste u vrlo teškom položaju, moj prijatelju – nastavio je. – Ići od grada do grada i stalno ponavljati nečiji opis. To može da bude uzaludno. Ne kažu uzalud da jedna slika vredi koliko hiljadu reči.

– Ako mislite ono što ja mislim... – zausti Holidej.

– Mislim da mi se pruža prilika da vam uzvratim za vašu dobrotu.

– Ukoliko vam to ne bi bilo teško...

– Ni najmanje! I neće trajati dugo.

– Tali ispi piće i ustade. – Mislim da za vaše potrebe najviše odgovara crtež u tušu. Ovde u Dženksnu nemamo baš dobro opremljenu štampariju, ali ako biste negde drugde našli neku cinkografiju...

– Mogao bih dati da mi se naprave kopije tog crteža – klimnu glavom Dok. – U redu. Biću vam veoma zahvalan.

Slikar je brzim širokim i sigurnim pokretima napravio crtež glave čoveka koji je dotad Holideju bio poznat sam po opisu utisnutom u njegovu memoriju. Prenet, međutim, na papir, plavokosi ubica izgledao je kao živ. Holideja je osokolilo saznanje kako će mu traganje sada biti veoma olakšano.

– Tuš će se osušiti za nekoliko minuta – reče Tali i obrisao pero. Pogleda

Holideja: – Nameravate da ubijete tog čoveka? Razume se: život za život.

– On mora da odgovara za ono što je učinio – odgovori Holidej pomalo preko volje. – Ako odbije da se preda kada ga budem uhvatio, onda... biće što mora biti. Ako se preda, isporučiću ga šerifu u San Marku kako bi mu se sudilo za ubistvo. Pravda mora biti zadovoljena.

Kada se tuš osušio i Tali mu predao crtež, Dok ga pažljivo savi i stavi u unutrašnji džep sakoa, a onda ustade.

– Vrlo sam vam zahvalan, Tali.

– Šta sada nameravate da učinite? – upita ga slikar. – Poći ćete kroz grad i pokazati sliku građanima?

– Već sam se raspitao kod šerifa – namršti se Dok.

– Net Kroj i njegovi pomoćnici su dobri ljudi – reče Tali – ali ne možemo očekivati od njih da budu u isto vreme svuda i na svakom mestu. Vaš čovek je mogao dojahati u grad, ostati nekoliko dana i zatim otići, a da ga predstavnici zakona i ne primete. A možda je ostao u gradu samo jednu noć. Mnogi posetioci dolaze u Dženksn na kratko.

– Ovaj je mogao doputovati i vozom – promrmljao je Holidej.

– Pa, moguće je. I šta sad?

– Ništa. Videću. E, pa da krenem – klimnu Dok glavom. – Još jednom vam hvala, Tali.

– Bilo mi je zadovoljstvo da vas upoznam – odgovori slikar isprajući ga.

Dok Holidej iziđe u mrak i još uvek pod uticajem razgovora sa slikarem pođe zamišljeno niz ulicu. Samo tu i tamo je svetlost retkih svetiljki probijala tamu. Iz saluna i kockarnica čula se uobičajena večernja galama,

a osvetljeni prozori porodičnih kuća najavljivali su da njihovi žitelji uskoro odlaze na počinak. U trenutku kada je prelazio ugao sa sporednom ulicom, iz jednih vrata začu se glas:

– Pssst! Mister Holidej!

Dok zastade i priljubi se uz senku zida, spustivši ruku na dršku kolta – Ko je to? – upita.

– Ja sam to. Benito Espino.

Vidi samo, pomisli Dok. Mali lupež niče gde ga ne seješ. Otkud se samo stvorio ovde i kako ga je našao? – Šta hoćeš? – upita prilazeći vratima, ne skidajući ruku s kolta.

Mali Meksikanac je izmilio iz dovratka i da ga nije dobro poznavao, Holidej bi mogao pomisliti da veliki sombrero krije nekog drugog.

– Senjor Holideje – reče – nema potrebe da držite ruku na pištolju, jer Benito je vaš osvedočen prijatelj. To senjor Holidej uostalom već zna.

– Da, iskusio sam to. I šta sad hoćeš?

– Senjor Holidej je vrlo strog prema svom prijatelju Benitu, a to hladi moju vatrenu želju da mu pomognem. Ali Benito nije zlopamtilo i opet će pomoći Holideju. Mog prijatelja čekaju u zasedi.

– Ko? Gde? – trže se Dok.

– U sledećoj ulici. Čekaju vas ona trojica što ste ih prebili u salunu.

– Video si to? Zar si i ti bio tamo?

– Naravno. Odakle mislite da je doletela stolica o koju se Hajet sapleo?

– To si, dakle, bio ti? Pa, hvala ti na pomoći, kao i na ovom upozorenju. A sada se sakrij dok ja raščistim račune s tim nevaljalcima.

– A, ne – zavrte glavom Benito. – To što hoćete bilo bi opasno! Benito će

vam pokazati bolji put. Podite sa mnom!

Hodajući na prstima, poguren i glave uvučene u ramena, Benito je, praćen Holidejem, pošao dvadesetak metara niz sporednu ulicu, a onda je, šunjajući se, prešao preko jednog dvorišta i došao do ograde koja ga je delila od susednog dvorišta, koje je izbijalo na susednu ulicu. Tu je zastao i pokazao prstom Holideju na jednu siluetu u senci malog kržljavog drveta.

Holidej klimnu glavom i počeo da se prikrađa silueti. Nečujno kao Apač prešao je desetak metara i kada se nalazio na dva metra od tipa u zasedi, iza oblaka se promoli Mesec i obasja okruglo Gejdžovo lice. Jedan skok, zamah revolverom i grdosija se uz bolan uzdah srušio na tle.

Benito priskoči i pokaza mu prstom na drugu stranu ulice. – Hajet i Mun su u onoj napuštenoj zgradi. Pokazaću vam put do tamo. – Uhvatio je Doka za ruku i poveo ga nazad i pedesetak metara niže prešao ulicu. Zatim ga je poveo po nekim stepenicama i terasi da bi se konačno spustili pred jedna vrata. Polako ih je odškrinuo i ušao, praćen Holidejem. Držeći prst na usnama, doveo ga je do drugih vrata i pokazao prema mračnoj sobi u koju se kroz razbijene prozore probijala mesečina. Na oba prozora, klečeći, s revolverom u ruci, vrebali su Gejdžovi pajtaši.

Holidej se zamisli. Šta da radi? Nije ih mogao izbaciti iz stroja kao Gejdža. Morao je pribeci drugom metodi. Iznenadenje je pola uspeha, zaključni, i zaklonivši se iza zida, opali hitac u pod između te dvojice.

– Dole oružje! – viknu. – I ni makac!

Hajet i Mun se okrenuše i zastadoše zaslepljeni bleskom hica. Nisu imali kuda, jer kroz prozore nisu mogli, a drugog izlaza nije bilo. Bili su svesni da su u odnosu na zaklonjenog protivnika u nepovoljnom položaju. Najpre jedan a onda drugi ispustiše oružje iz ruke.

– A sada na ulicu! – naredi im Dok. Sa uperenim revolverom izveo ih je iz napuštenog magacina i doterao do ograde dvorišta gde je pod drvetom još uvek ležao onesvešćeni Gejdž. Onda im se obrati: – Vas dvojica ste večeras prevršili meru i znajte da sledeći put neću biti blag! – Hajet i Mun zaustiše da se pravdaju, ali ih on preseče: – Dosta! Neću da slušam glupe izgovore. Čekali ste me u zasedi u zaslužili ste metak, koji ćete sledeći put i dobiti! A sad hvatajte vašeg drugara i gubite se!

Dvojica grmalja s mukom podigoše trećeg i udaljiše se gundajući. Kad su se izgubili iza ugla, Dok se obrati Benitu:

– A ti? Kuda ćeš ti?

– Senjor Holidej se šali – osmehnu se Meksikanac i otkri krnjave zube. – Zar još nije zaključio da su naše sudbine čvrsto povezane?

– Šta hoćeš time da kažeš?

– Tamo kuda ide senjor Holidej, ide i Benito. – Razvukao je usta. – Miš ponekad može pomoći lavu, senjor Holideje.

Dok se osmehnu. – Važi, mali. Ali bez džeparenja dok si sa mnom!

– Jadni Benito je džepario samo kad je u nuždi!

– Dobro. A sad idemo do železničke stanice.

Tamo ga je sreća i dalje pratila. Prodavac karata pažljivo je osmotrio Talijev crtež, a onda zapitao:

– Kakva je boja očiju ovog na slici? Da nisu kojim slučajem svetloplave? – Holidej samo klimnu glavom i činovnik nastavi: – Da, to bi mogao biti on.

Holidej izvuče novčanicu od pet dolara i proturi je ispod rešetaka na šalterском prozorčiću. – Razmislite! Pri-setite se.

Novac, koji je odmah strpao u džep, osvežio je činovnikovo pamćenje: – To je bilo u utorak ujutro. Vrlo rano. Kupio je kartu za voz koji ide na sever, a taj voz polazi odavde pre šest.

– A do kog mesta je kupio kartu?

– Do Moreda. To me ne čudi. U ovo doba godine mnogo takvih tipova putuje u Moredo. Tamo je slavlje i svi hrle, nadajući se kako ko: neko zabavi, a neko profitu. – Lupi rukom po crtežu. – On je bez sumnje kockar, a za kockare i džeparoše dan osnivanja grada Moreda je pravi zlatni rudnik.

– Moredo... – ponovi Holidej zamišljeno. – To je veliki grad na severu?

– Mnogo veći od Bernet Dženksna – potvrdi činovnik.

– Ako odmah pojašemo... – počeo glasno da razmišlja Dok.

– Nećete stići u Moredo ni tako brzo ni tako lako kao kad biste pošli vozom – reče činovnik. – Voz imate sutra ujutru u pet i četrdeset pet i u Moredo stiže nešto posle podneva. Taman na vreme za slavlje. Zbog toga ste ovde videli mnogo Meksikanaca stočara. Oni će ovde prenoćiti, a ujutro putuju tim vozom. Svake godine je tako.

– Jesu li sva mesta u vozu rasprodana? – upita Dok.

– Jesu – potvrdi činovnik – ali biće dosta mesta u furgonu za prtljag. Kondukter je Tobi Džentrou, jedan dobar i ljubazan čovek. Istina, može se desiti da u furgonu bude i neki konj. Ali to vam neće smetati, zar ne?

– Neće – klimnu Dok glavom. – I mi imamo kljuse.

– Dobro, onda, mister. Smestiću vas tamo.

– Bićemo tu u pet i trideset – saopšti Dok. – Pazite da kljusad budu dobro vezana u boksove.

– Bez brige!

Pošto je kupio karte Holidej izađe iz stanice praćen kratkonogom senkom. Osećao je kako mu se budi novi elan. Ovo bi mogao biti kraj njegovog traganja. Možda će se već sutra popodne suočiti s ubicom svog prijatelja.

– Amigo Džone – zausti Benito bojažljivo. – Šta ćemo u međuvremenu?

Dok se trže iz razmišljanja: – U međuvremenu?

– Zar nećemo nešto pojesti i malo odspavati? A i moj siroti Kortez jeste magarac, ali i on zaslužuje smeštaj u nekoj štali i dobro seno.

Kasno uveče pronašli su u jednoj štali u gornjem delu grada smeštaj za Benitovog magarca, kome je ovaj dao tako zvučno ime. Ali kad su pokušali da nađu sobu, ustanovili su da su svi hoteli puni i zato su se morali smestiti u neuglednoj sobi u dugačkoj prizemnoj zgradi pansiona na uglu Glavne i ulice Hernando.

Bilo je već skoro deset sati kad je Dok rešio da provede večernje sate u salunu s nazivom „Sandalova ruža“. Vlasnik je bio mešanac Amerikanca i Meksikanca, dovoljno bistar da ne bi podvaljivao svojim gostima, koji bi va-

ralice na kartama očas umazali katra-
nom i perjem. Tamo je našao sve što
ga je zanimalo: hranu, piće i kocku.
Pre nego što je seo za sto za kojim se
igrao poker, naručio je Benitu obilnu
večeru i upozorio ga da se kloni nepri-
lika.

Benito je već posle pola sata bio
umoran od posmatranja igre, mada je
Dok stalno dobijao. Ali baš u tom tre-
nutku najružnijem malom lupežu koji
je ikada prešao granicu Meksika uka-
zala se mogućnost za drugu vrstu za-
bave. Pažnju mu je privukla crnokosa
mlada zabavljačica, Meksikanka, koja
je izgovarajući se glavoboljom, dobila
dozvolu gazde da ode da spava. Kada
je izašla iz saluna Benito pođe za njom.

III

Trospratnica u kojoj je zabavljači-
ca stanovala nalazila se tik preko puta
takode trospratne ali impozantne kuće
Osborn, u kojoj su se hranili i odsedali
samo najmućniji i najugledniji putni-
ci i koja se ponosila stepeništem zastr-
tim tepisima, konobarima obučenim
u bele livreje, oberkelnerima dovede-
nim iz dalekog Los Andelesa i jelovni-
kom sračunatim na to da zadovolji
ukus najsuptilnijih gurmana, bili oni
Amerikanci ili Meksikanci.

Benita nije zanimala kuća Osborn.
On je svoju pažnju usredsredio na ku-
ću u kojoj je nestala salunska zabav-
ljačica. Minut kasnije jedan prozor na
trećem spratu osvetlila je upaljena
lampa. Prozor je gledao u sporednu
ulicu, a na toj strani bile su i požarne
stepenice, koje su vodile sve do njenog
balkona. Karamba! Popeću se do bal-
kona sprat niže i pevaču joj dok ne ot-

voru prozor. To je i učinio. Popeo se,
skinuo s ramena gitaru i odsviravši ne-
koliko uvodnih tonova, počeo da peva
jednu popularnu meksičku ljubavnu
pesmu.

Pevao je uporno i dugo, ali prozor iz-
nad njega se nije otvorio. A onda se
ugasilo i svetlo, što je značilo da ga ta
devojka potpuno ignoriše. Zato su se,
međutim, negde u prizemlju otvorila
vrata i jedan ženski glas željno se og-
lasio:

– Ovde sam! Slušam te kako mi pe-
vaš i spremna sam za tebe, dragane
moj...

Benito pogleda nadole i da nije imao
dugo iskustvo kao udvarač i pevač se-
renada, onesvestio bi se od užasa. Do-
le je stajala jedna od najkrupnijih žena
koje je ikada video. Ona poče da se pe-
nje ka njemu uz požarne stepenice, pa
je pretila opasnost da se one pod tak-
vim teretom sruše. Ali ta gromadna
Meksikanka nije bila brdo sala, već
brdo mišića i Benitu se činilo da mu se
približava nekakav čovekoliki grizli. –
Sve je u redu – hrabrila ga je žena, pri-
bližavajući mu se. – Ne moraš preda
mnom da se stidiš. Evo, dolazim...

Benito se osvrtao, ali za bekstvo je
postojao samo jedan put – prema gore.
On se pope još jedan sprat, zatim se
uspentrao na ogradu balkona i skupiv-
ši svu snagu, odbacio se uvis i uhva-
tio za ivicu ravnog krova. Uz velike na-
pore uspeo je da se uspuza. Neposred-
no pod njim pozamašna senjorita ga je
zivkala, mamila ga, ulagivala mu se, a
onda počela i da preti, ali nesrećni lju-
bavnik nije se predavao. Kad-tad, mis-
lio je, ona će morati odustati, a onda
će i on sići.

*

Nekako u isto vreme jedan od najbogatijih meksikanskih stočarskih barona bio je zauzet vatrenim raspravljanjem sa svojom kćerkom. Zvao se Dijego Kastaldez, bio je mršav, sedokos i dosta privlačan za svoje godine, po izgledu tipični aristokrata čistog kastiljanskog porekla. Njegova kći Marija bila je mala rastom, krhke građe, ali oličenje ženstvenosti. Dugačka crna kosa, koja joj se u talasima spuštala na ramena, leljula se dok je ona, hodajući žustro po odaji razmenjivala opore i reske reči sa svojim ocem. Na sebi je imala večernju haljinu od bele svile, a i njen otac bio je odeven, najelegantnije odelo koje se moglo videti u kući Osborn. Tanak pojas, vezan napred u mašnu, naglašavao je Marijin vitak struk.

Razgovor se vodio u njenoj sobi.

– Stju...? – ponovila je to ime, podbočila se i besno pogledala oca. – Zar je to ime za jednog čoveka? Gringosi tako nazivaju dinstanu svinjetinu...

– Znam, ali Stju je i skraćenica od Stjuart – odgovori strpljivo njen otac. – Stjuart Šarki je jedan fini kabalero, sin mog dragog prijatelja...

– Fini kabalero? – podsmehnula se devojka prezrivo. – On je jedna debela svinja!

– Trebalo bi s više poštovanja da govoriš o čoveku koji će ti biti muž.

– Nikada ja neću postati žena tog Stjuarta Šarkija!

– To je davno uređeno, kćeri.

– Sa tvoje strane da. I od oca tog volovskog Amerikanca. I njegove majke, one debele...

– Neka ti se svi sveci smiluju, kćeri! – zavapio je stari Meksikanac. – Zar da takve reči izusti devojka od krvi Kastaldeza od Čivave?

– Zaboravljaš da nisam čistokrvna Kastaldez – nastavila je Marija da muči svoga oca. – Po majci sam pola Irkinja.

– Neka joj nebo da večni spokoj – uzdahnu Kastaldez.

– Ali za tebe neće biti mira, oče, ako me budeš prisiljavao na to venčanje! Zagorčaću ti život, to ti obećavam!

– Ti si Kastaldezova i sledićeš tradiciju naše kuće i naše porodice. Deca treba da slušaju svog oca.

– Ja više nisam dete! – planu devojka.

– Tebi je tek devetnaest godina, Marija i premlada si da bi samostalno rasuđivala o tako važnim stvarima.

– A da me gurneš u brak s tim debelim gringom... za to sam dovoljno odrasla, je li?

– Kad budeš udata, naučićeš da ga voliš.

– To je ludost, oče! Može li žena naučiti da voli opasnog insekta, zmiju otrovnicu ili svinju? Kako da naučim da volim tog... tog trapavog, gadnog...

Don Dijego Kastaldez verovao je da ima dovoljno razloga da svoju jedinicu uda za sina Arta Šarkija, bogatog rančera iz oblasti Moredo, koji je kontrolisao veliki deo pašnjaka severno od granice koja je delila pokrajine Bernet i Moredo, a i don Dijego je svoje bogatstvo zasnivao na stoci, a on je posedovao prostrane pašnjake južno od te granice, pa je želeo da udruži ta dva velika imanja zbog dovoljno vode i dovoljno trave. A Šarkijevi i njihovi debeljuškasti sin radosno su prihvatili tu

ideju. Ona se jedina nije svidela potencijalnoj mladi.

– Ja ću se ubiti! – grmela je. – Nikad neću dopustiti tom masnom gringu ni da me takne!

– Samoubistvo ne odgovara duhu naše porodice, kćeri. Ti si tvrdoglava kao i tvoja svetica mati, ali ipak si jedna Kastaldez. – Prišao je prozoru i zatvorio ga. – Tako – nastavio je. – Mada ne možeš izići kroz prozor jer nema balkona. Možeš samo da skočiš, a onda, čak i ako ne pogineš, pretrpećeš teške ozlede, a možda bi čak unakazila svoje divno lice.

– Ti od mene praviš zatvorenicu!

– Naterala si me na to. Moram biti siguran da ćemo zajedno otputovati u Moredo, gde ću svečano objaviti tvoju veridbu. – Otvorivši vrata, zastao je za trenutak. – Mnoge kćeri bi bile zahvalne svom ocu za ovakvu brigu o njihovoj budućnosti.

– Moja budućnost? – kriknula je devojka. – U pitanju je budućnost tvog bogatstva, a ne ja! Ja sam samo cena koju nameravaš da platiš.

– Kraj razgovora – izjavi don Dijego, izađe i zaključa vrata.

Ostavši sama, Marija je dugo besnela zbog svoje nemoći. Tako je zaboravila i da priguši svetlost lampe. Bacila se na krevet i nastavila da razmišlja o svojoj situaciji.

Sa suprotne strane ulice Benito Espino je na krovu, čekajući da debela Meksikanka konačno odustane od nje, počeo pogledom da pretražuje osvetljene prozore na kući Osborn. Imao je oštar pogled i mogao je izdaleka da zapazi detalje, naročito ako su svojim svetlucanjem privlačili pažnju. Tako se njegov pogled posle nekoliko minu-

ta prikovao za jedan prozor, odnosno za ono što se kroz njega videlo. A video se toaletni sto sa stvarčicama koje su govorile kako tu stanuje neka žena. Uz sve čestitke, kutijice, teglice i bočice nalazila se i kutija za nakit, ne napunjena nego prepunjena. Zapazio je blistavu ogrlicu, narukvice, broševe minduše i slične ukrase.

Ah, Benito, ovo je noć tvog života, pomislio je. Ovakvu priliku nećeš propustiti!

Znao je da mu predstoji strpljivo čekanje. Prvo je još pola sata potrajalo dok je njegova udvaračica odustala i vratila se dole u svoju sobu. Benito je gitaru zabacio na leđa da mu ne smeta pri silaženju, a onda se izuo da pravi što manju buku. Kretao se tiho kao mačka. Dole je ponovo obuo čizme, pa se uputio u glavnu ulicu i digao pogled ka onom zanimljivom prozoru. Prozor više nije bio osvetljen. Utoliko bolje, pomisli Benito. Znači da je gošća u sobi zaspala. Ali kako ući, jer nije mogao ući na glavni ulaz kao hotelski gost. Jedino kroz prozor i to s krova, konopcem privezanim za neki čvrst oslonac.

Pribaviti konopac u stočarskom gradu nije bio prevelik problem. Benito je prosto u prolazu digao jedan laso sa sedla konja vezanog za privezište. Po-
peo se zatim iz bočne ulice požarnim stepenicama i počeo da puzi po krovu dok nije naišao na čvrst metalni stub koji je držao jedan krovni ukras. Prodrmao ga je i ustanovio da je ovaj dovoljno jak da izdrži njegovu težinu. Privezao je jedan kraj lasa za stub, a ostatak spustio niz fasadu. Kratak pogled bio mu je dovoljan da se uveri kako kraj konopca visi tačno ispred željenog prozora.

Prebacivši se preko ruba krova spustio se do prozora, stao na ispast i levu ruku provukao kroz omču da bi bio sigurniji. Onda je iz džepa izvukao perorez. Otvoriti njegovom oštricom bravu na prozoru za umetnika u provalničkom poslu bila je dečja igra. Vratio je nož u džep, zavukao ruku između prozorskih krila i ragastova i gurnuo ih. Prozor se nečujno otvorio.

Kliznuo je unutra i ostao da sedi na podestu. Na stočiću je još uvek video kutiju i dragulje u njoj, koji su i u mraku svetlucali. Na vrhovima prstiju prišao je stočiću i ne pogledavši prema krevetu. Zanet uspehom, počeo je bešumno da sadržaj kutije premešta u svoje džepove. A onda, kada je kutija već bila poluprazna, zastao je skamenjen jer je osetio kako ga je nešto tvrdo, hladno, okruglo i metalno dodirnuo po vratu. Istovremeno mu se na njegovom maternjem jeziku obratio ženski glas čiji su izgovor i pravilnost izražavanja odavali osobu s višim obrazovanjem.

– Ovo što osećaš na potiljku je cev zapetog pištolja koji je mali ali smrtonosan.

– Ne pucajte! – zavapi Benito. – Preklinjem vas, senjora!

– Senjorita – ispravila ga je Marija Kastaldez.

– Hiljadu puta pardon – mucao je Benito.

Marijina leva ruka je zatim opipala malog provalnika da proveri da nema oružje. – Okreni se polako nalevo, a onda načini tri koraka – naredila mu je. – Tamo u uglu ima lampa. Upalićeš je. Ako budeš trapav i ako slučajno prevrneš lampu, telohranitelji mog oca

će te čuti, doći će i rastrgnuti te na paramparčad.

Polako, kao automat, Benito priđe uglu sobe. Opazio je lampu, napipao je rukama, izdigao staklo, kresnuo šibicu i prineo je fitilju, a onda ponovo spustio sopstvenom impulsivnošću i neopreznost. Pomisao da je ta divna devojka uspela da se probudi i imala dovoljno vremena da se obuče, pa čak i naoruža malim pištoljem koji je sada bio uperen u njegov stomak, bila je previše za njega. Kao lopov doživeo je večeras nezamislivo bedan poraz, posle kojeg je sledio zatvor.

Devojka se vrati do kreveta i sede, sve vreme držeći revolver uperen u provalnika.

– Vрати moj nakit u kutiju, ali pre nego što ga staviš pokazaćeš mi svaki komad.

Benito poraženo uzdahne, priđe toaletnom stočiću i komad po komad vrati nakit.

– Sada stani u stranu.

Benito poslušao, mucajući: – Senjorita, na ovaj sramni čin prisililo me je očajanje. Nikad dosad nisam ništa ukrao. Moja žena i devetoro dece umiru od gladi...

– Nisi samo trapav lopov – prekide ga devojka grubo – nego i trapav lažov. Nijedna žena se ne bi udala za tako ružnog čoveka... – Neko vreme ga je zamišljeno posmatrala, a onda bacila brz pogled ka otvorenom prozoru. – Kako si dospao do tog prozora? – upita ga. – Sa ulice nisi mogao da se popneš.

– Pogrešio sam senjorita. Tražio sam kupatilo...

– Ako izustiš još jednu glupu laž, pucaću!

– Došao sam preko krova – prizna Benito. – Pomoću pričvršćenog užeta.

Devojka ga sumnjičavo pogleda, a onda priđe prozoru. Konopac s omčom na kraju jasno se video... Pogledala je dole na ulicu. Bilo je retkih noćnih prolaznika, ali niko nije dizao glavu. To bi bio jedini način da pobjegne, istina riskantan, ali njoj hrabrosti nije nedostajalo.

– Slušaj me pažljivo – obrati se Benitu. – Ja sam kći don Dijega Kastal-deza.

– Aj, karamba! – zastenja Benito i lupi se šakom po čelu.

– Čuo si za mog oca?

– Dabome da sam čuo, senjorita!

– Onda ti je poznato da on uvek putuje u pratnji četvorice vakerosa?

– I to sam čuo.

– Ako počnem da vrištim...

– Ne, senjorita, preklinjem vas! Nemajte vrištati!

Ledenog pogleda, uperila mu je pištolj u grudi.

– Tvoj život je u mojim šakama, ništarijo. Zato odgovaraj na moja pitanja iskreno i bez laganja.

– Tražite sve što hoćete od mene, senjorita...

– Kako se zoveš i zašto si došao u Bernet Dženksn?

– Benito Espino. A u ovaj grad, kao i u bilo koji drugi grad, došao sam da potražim mog bliskog i dragog prijatelja... senjora Dok Holideja.

Devojka sevu očima:

– Zar misliš da me možeš zavarati tom krupnom laži? Slušala sam o tom visokom Amerikancu. Bilo je o njemu mnogo priče za večerom. Pričali su kako je senjor Holidej pretukao trojicu gringosa u Brakenovom kazuinu.

– Sve je to istina! – potvrdi Benito žustro. – Ne lažem!

– I tražiš od mene da poverujem kako takav čovek može biti blizak prijatelj lopova i nevaljalca kakav si ti?

Sa svom uverljivošću za koju je bio sposoban, Benito je potvrdio svoju bezrezervnu vernost visokom gringu koji mu je jednom prilikom spasao život. Govorio je tiho, ali bez zastajanja i Marijino interesovanje se sve više povećavalo, mada joj je izraz lica ostao hladan i nepronicljiv. Ovo bi moglo biti rešenje za njen veliki problem. Jer ne samo što je morala pobeći iz ove sobe, već i iz Bernet Dženksna. Pa da se dočepa velikog grada kakav je Los Anđeles ili San Francisko! Mora biti nešto istine u Benitovoj priči, zaključila je. Ako su ta dvojica vezana velikim uzajamnim uslugama, onda je i ona sada bila u poziciji da od Holideja traži saradnju, a ne da ga moli za uslugu.

– Dobro. Iskušaću te, mali čoveče – prekide Benita u priči. – Pa ću videti jesi li lagao ili govorio istinu. Odvešćeš me tvom navodnom velikom prijatelju senjoru Holideju. Ali nećujno. Iz nekih mojih razloga ne bih želela da se zna kako je neki lopov bio u mojoj spavaćoj sobi i zato ćemo otići odavde putem kojim si došao.

– Mi? – zatrepta Benito zaprepašćeno.

– Da, mi. Okreni se zidu dok se ne obučem.

– Ali, senjorita, vi se ne možete popeti uz konopac do krova...

– Mogu i hoću. Ja idem napred, a ti ćeš za mnom. A i nema drugog puta kojim bi izišao čitav. Ako pokušaš kroz vrata, upašćeš u spavaću sobu

moje dadilje, mama Perone, a ona vrišti još glasnije od mene.

IV

Bilo je devet. Dok Holidej je bio više nego zadovoljan kako je proveo več i spremio se da pođe na spavanje, jer voz za Moredo polazi rano. Na kartama je zaradio skoro trista dolara i time je bio sasvim zadovoljan. Upravo je ispijao poslednje gutljaje piva kad je u salun „Sandalova ruža“ upao šerif Kroj, a iza njega nekoliko građana, što Meksikanci, što Amerikanci i svi su držali puške na gotovs. Šerif mahnu rukom da bi smirio žagor i povika.

– Svi ljudi ovde moraće da polože račun šta su radili u poslednja dva sata jer senjorita Marija, kći don Dijega Kastaldeza je kidnapovana!

Vest je odjeknula kao bomba. Nastade mrtva tišina. Vlasnik saluna Horton naruši je konstatacijom.

– Ne verujem. Tako nešto se niko ne bi usudio.

– I ja bih se složio s tobom – graknu Kroj ljutito – da mi to don Dijego nije lično saopštio. – Onda se obrati posetiocima: – Ostanite svi na svojim mestima, gospodo. Kad završimo s ispitivanjem, možete otići. Neće dugo trajati.

– Vi ne verujete da je ta dama oteta? – upita Holidej barmena.

– Da je nestala, to verujem – slegnu barmen ramenima. – Ali oteta? Ko bi imao toliko smelosti? Kao što gazda kaže, niko se to ne bi usudio. Zna se ko je don Dijego i koliko je moćan.

U to im se približio i Kroj. Zapalio je cigaru priznao tiho: – Biće to vraški slučaj. Ovo je jedna od onih situaci-

ja kad poželim da značku čuvara zakažem zamenim za plug.

– Ovaj čovek ovde – Dok pokaza na barmena – ne veruje da je ta dama kidnapovana.

– Ne verujem ni ja. – Krojov glas se pretvori u šapat. – Ali nemojte nikome odati da sam vam ja to rekao.

– Šta onda mislite? – upita ga zainteresovano Dok.

– Pa, mnogo je verovatnije da je mala Marija pobjegla od svog tatice – proceđi šerif. – Ona je prava divlja mačka, verujte mi. Imala je istu takvu temperamentnu majku – Irkinju. Ali don Dijego je vrlo uticajan čovek i ako želim da sačuvam svoj posao, moraću da se prema starom ponašam s puno uvažavanja i da učinim sve što bude tražio, uključujući i organizovanje potere. Ali nemojte...

– Čuo sam šta ste mi rekli – osmehnu se Holidej – i to mi je dovoljno. Sada idem, jer bih hteo da se ukrcam u jutarnji voz.

– Jeste li naišli na trag čoveka koga tražite?

– Mogao bi biti u Moredu.

– Pa, želim vam svaku sreću.

– I ja vama – uzvрати Holidej. – Nadam se da ćete brzo naći nestalu senjoritu.

– Ne verujem. Predosećam da joj je uspelo da se dočepa nekog konja i da se vratila na imanje Kastaldezovih samo da bi svom ocu zadala što više muke.

Dok klimnu glavom i pozele laku noć šerifu i barmenu pa izađe kroz dvokrilna pokretna vrata. Pet minuta kasnije ušao je u svoju sobu u pansionu Hernando i kresnuo šibicu da bi našao svetiljku. Ugledao ju je na stočiću iz-

među dva kreveta. Dok je stigao dotle, palidrvce je dogorelo pa je kresnuo drugo i upalio lampu.

Tek kada je žuta svetlost petrolejke obasjala odaju primetio je da nije sam. Roletna na prozoru bila je spuštena. U stolici kraj zida sedeo je Benito i po izrazu lica videlo se da se oseća veoma neugodno. Njegov sombrero sa širokim obodom bio je zataknut za desnu stranu naslona stolice. Levo od njega stajala je najlepša mlada žena koju je Dok video poslednjih godina, a cev zapetog revolvera u njenoj ruci bila je prislonjena uz Benitovu glavu.

Holidej je nekoliko trenutaka nepomično zurio s nevericom u ženu i Benita. – Šta ovo znači? – upita konačno Meksikanca, koji mu se nasmešio, otkrivši pritom krnjave zube. – Nisi morao da mi prirediš ovo iznenađenje.

– I ne bih – Benito je sada zurio bezvoljno pred sebe – da mi ova senjorita nije uperila pištolj u glavu.

– Nemojte ni pomišljati da iskoristite ovu situaciju, senjor Holideje – opomenu ga devojka u haljini od zelene svile. – Neću se ni trenutka kolebati da ispalim metak u ovog kojota i povičem u pomoć.

– Ona stalno preti da će vrištati – javi se Benito. – Zato bolje da tiho razgovaramo. Ako slučajno zavrišti...

– Vakerosi mog oca će doći ovamo – potvrdi Marija ozbiljno – a onda će za vas nastupiti mnoge neprijatnosti.

Holidej suzi kapke, umorno odahnu i sede na ivicu kreveta. Ova devojka je morala biti nestala Marija Kastaldez, a tako nešto mogao je prouzrokovati sam ovaj smutljivac nad smutljivcima – Benito Espino.

Uz veliki napor uspeo je da savlada ljutnju, skinuo je šešir i odložio ga na krevet. Pogledao je Mariju i počeo razgovor na savršeno korektnom španskom:

– Vi ste, naravno, nestala kći don Dijega Kastaldeza?

Ona je klimnula glavom, pa Dok rezignirano doda na engleskom. – Lepo. Toga sam se i bojao.

– Vaš španski je odličan, senjor Holideje – polaska mu devojka. – Vi ste očigledno vrlo obrazovani.

– Moguće – Dok na tren odluta u dane svojih studija u Filadelfiji. Ali odmah u sledećem trenutku vrati se u stvarnost pansionske sobe. – Nadam se, senjorita, da nemate ništa protiv toga da mi objasnite otkud vi u mojoj sobi... u trenutku kada pola Bernet Dženksna jurca u potrazi za vama.

Ona ga je, međutim, zaneseno posmatrala i kao da je prečula njegovo pitanje, odgovorila protivpitanjem.

– Kako je tako lep i inteligentan Amerikanac mogao postati prijatelj ovog bezvrednog, prljavog lopova? To ne mogu da razumem.

– Kako bi bilo da najpre vi odgovorite na moje pitanje?

– To je vrlo prosto... zausti devojka, ali je Benito prekide: – Imajte milosti i prestanite da me gurate u glavu tim pištoljem! Nemate se čega bojati od mog amigosa Holideja. On je jedan fini kabalero... džentlmen.

Devojka se trže pa zakoči svoj mali pištolj i sakri ga u nabor svoje haljine. Holidej je u međuvremenu na lice navukao masku ledene hladnoće i naglašeno autoritativno rekao: – Dakle, šta se ovde događa?

– Ja sam žrtva nesrećnog sticaja okolnosti, amigo Džone – počeo je da petlja Benito. – Rđavo sam shvaćen i nepravedno optužen...

– Umukni, cmizdravi kojote! – grmnu Marija Kastaldez.

– U redu, senjorita, smirite se – umeša se Dok. – To što imate da kažete, recite smireno, a ti... – obrati se Mek-sikancu – stavi lokot na usta, jesi li razumeo?

Benito klimnu glavom, a na Holidejev poziv devojka pređe odajom i sede u fotelju. Njen opis Benitovog upada u njenu spavaću sobu bio je kraći nego što je Holidej očekivao, jer bi većina žena od te provale načinila uzbudljiv šou. Kada mu je Marija pokazala blistavo bogatstvo u draguljima, koje je bilo predmet Benitovog provalničkog poduhvata, Holidej zadivljeno podiže obrve. Devojka je kutiju za nakit ostavila ali je njen sadržaj ponela, raspoređen po rukama, vratu i džepovima. – Pokazujem vam svoj nakit, senjor Holideje, jer želim da vidite da mogu da vas nagradim za vašu pomoć.

– Vi tražite da vam ja pomognem?

– Ne tražim već zahtevam. Jer ako počnem da vrištim...

– Zapretite mi samo još jednom, mlađa damo, i ja ću vam dati pravi razlog za vrištanje.

– I vi biste se usudili da odbijete moj zahtev za pomoć! – reče Marija. – Zar ovaj nevaljalac nije vaš prijatelj? Zar želite da bude bačen u zatvor? Ili možda neće imati ni toliko sreće, jer ako ga vakerosi mog oca šćepaju...

– Recite šta hoćete.

– Nema smisla raspravljati se s njom, amigo – uzdahnu Benito. – Ko zna šta ovakva jedna osoba može uči-

niti? Već sam imao prilike da vidim kako rizikuje život penjući se s prozora na trećem spratu na krov hotela.

– Zašto niste izišli kroz vrata? – upita Dok devojku.

To pitanje podstaje Mariju Kastaldez da u jednom dahu izgovori ogorčenu tiradu protiv svog oca i njegovih staromodnih ideja, kao i protiv njegove odluke da je iskoristi ka mamac da bi se dočepao zemljišta koje mu je bilo potrebno. Zatim je usledio detaljan, ali dosta iskarikiran opis Amerikanca Stjuarta Šarkija i njegovih roditelja. Onda je s blagim prizvukom molbe u glasu upitala:

– Je li to pravo, mister Holideje? Da li se tako obezbeđuje budućnost svoje kćeri?

– Na celoj zemaljskoj kugli – odgovori Holidej zamišljeno – ima krajeva gde roditelji po pravilu ugovaraju brak između svoje dece. To je naročito rasprostranjeno u određenim višim krugovima društva... Moram da priznam da ja lično nisam naklonjen tome. Za mene to sadrži visok stepen sračunate trgovine u odnosu u kome bi trebalo da prevlađuju osećanja.

– Ako vi zaista tako mislite, kako onda možete odbiti da mi pomognete?

– Da vam pomognem... u čemu?

– Moram da pobegnem iz ovog grada – pogledala je Doka kolebljivo. – Želim da otputujem u San Francisko.

– Znači, želite da odavde budete ispraćeni do železničke stanice?

– Odavde ne mogu da uhvatim voz koji ide na severozapad. – Marija se trudila da objasni svoj položaj. – Moram stići do Red Stouna. To je grad udaljen šezdeset pet kilometara. Tek odande se može otputovati za San

Francisko. Zbog toga sam očajna – do-
dala je skrušeno.

– To vam verujem – klimnu glavom
Holidej, vadeći iz tabakere novu ciga-
ru. – Ali i ja sam očajan, senjorita.
Postoji nešto što moram da uradim.
Možda ćete reći da moj problem nije
tako hitan kao vaš, ali za mene je
trenutno to najvažnija stvar u životu.

– Ma šta da je to – pokuša devojk
da ga preduhitri – neka to sačeka dok
me ne odvedete u Red Stoun.

– Čovek koji je mučki ubio moga pri-
jatelja i posle toga pobeo – objasni
visoki zapadnjak mirno – možda neće
čekati.

Marija ga pogleda razrogačivši oči.

– Da – nastavi Dok. – Ubica mog pri-
jatelja možda se u ovom trenutku nala-
zi u Moredu. Znam sigurno da je otpu-
tovao ovamo i da je kupio kartu samo
u jednom pravcu, tako da postoji šansa
da ga tamo nađem. A sve dok ga ne na-
đem i ne predam u ruke pravde, za me-
ne neće biti mira, senjorita Marija. –
Izraz lica mu postade tvrd. – I neću
dopustiti jednoj usijanoj ženskoj glavi
da me omete u tome.

Pripalio je cigaru i utočio u ćutanje.
Umesto njega, Benito je brzim šapa-
tom opširno izložio okolnosti koje su
naterale zapadnjaka na ovu poturu.
Marija je pažljivo slušala svaku reč,
ali je ipak tvrdoglavo ostala pri svome
i ponovila svoju pretnju da će vrištati,
a onda dodala: – Mene znaju svi u ovoj
pokrajini i nijedan Meksikanac ili
Amerikanac ne bi se usudio da od me-
ne primi nagradu i da prkosi don Di-
jegu.

Njen pogled se ponovo ukrstio s Ho-
lidejevim. Dok je razmišljao ćutke pu-
šeći neko vreme a onda zaključio da

u ovoj situaciji postoji samo jedno re-
šenje. – Moj odgovor je – kompromis
– reče.

– Kompromis?

– Da se sretnemo na pola puta. To
znači da svako od nas mora ponečeg
da se odrekne.

– Znači, pomoći ćete mi da pobe-
nem iz Bernet Dženksna? – uskliknu-
la je devojk radosno.

– Mislim da se to može izvesti i vo-
ljan sam da učestvujem u tome – ob-
jasni Dok. – Ali ne zbog toga da bih
ovom glupavom lupežu pomogao da se
izvuče iz zbrke u koju je upao, već što
ne mogu da se složim s mogućnošću
da jedna devojk bude udata protiv
njene volje. Pomoći ću vam da izidete
iz grada... ali, na moj način.

– Šta to znači: na vaš način?

– To znači da nameravam da vas po-
vedem u Moredo, zajedno s Benitom.

Marija kriknu jer joj je na pomisao
da se nađe u Moredu zastao dah. Kolu-
tajući očima stegla je rukama naslon
fotelje.

– Da me odvedete u Moredo? Jeste
li poludeli?

– Govorite tiše – opomenu je Dok.

– Ne znamo da li su zidovi dovoljno
debeli.

– Moredo je poslednje mesto na sve-
tu gde bih otišla! Zar vam nisam već
dovoljno jasno objasnila u kakvoj sam
neprilici? – izgovori devojk u jednom
dahu. – Oni nas u Moredu očekuju –
na licu joj se pojavi izraz gađenja –...
oni prasci Šarkijevi! I vi hoćete da me
isporučite pravo njima u ruke?

– Ako malo bolje razmislite, senjori-
ta, Moredo je poslednje mesto na sve-
tu gde će vas otac tražiti – objašnjavao
je Holidej strpljivo. – On će tragaće po-

slati na istok, zapad i jug, na sve strane, samo ne na sever, ne ka Moredu, jer zna da je to mesto gde niste želeli da odete. A što se tiče tih Šarkijevih, oni vas verovatno neće videti kada budemo sišli sa voza. A i ako vas vide, neće vas prepoznati.

– Ne razumem... – promuca devojka.

– Shvatili biste mnogo brže i jasnije – Dok se blago osmehnu – ako biste mirno sedeli i slušali.

– Bueno – pokori se Marija. – Evo, sedim i slušam!

– To neće biti naizgled dostojanstveno i dostojno jedne ugledne mlade dame – počeo Dok – ali će biti jednostavno i lako. Od vas će se tražiti jedino da ne dižete mnogo glavu i da držite usta zatvorena. – Pokazao je prstom prema Benitu koji je ukrućeno sedeo na stolici i pažljivo slušao. – Marijo Kastaldez, vi ćete vrlo brzo postati rođaka ovog malog, nevaljalog, potuljenog lupeža... – Opazivši kako je zinula da protestuje, učutkao je pokretom ruke. – Vi ćete biti njegov rođak Hoze iz Sonore.

– Hoze?... Kako... – zavapi devojka.

– Oni će tražiti nestalu devojku – podseti je zapadnjak smireno – a ne nestalog dečaka. Slučajno se desilo da ćemo Benito i ja sutra putovati u teretnom furgonu, zajedno sa životinjama. Još jedan ekstra putnik neće za konduktera biti nikakav problem. I ako budete uradili tačno što vam kažem, niko neće posumnjati da ste žensko.

– Ali, to je nemoguće!

– U pravu je – složi se Benito. – Ona je izrazito žensko.

Holidej ćutke izvadi novčanik, izdvoji nekoliko novčanica i pruži ih malom Meksikancu.

– Slušaj pažljivo šta ću ti reći – obrati mu se. – Procunjaćeš po okolini i pronaći neku trgovinu koja prodaje meksikansku robu. Neki dućan gde se mogu kupiti odela, shvataš? Tamo ćeš da kupiš novu odeću za našu senjoritu... ali ćeš joj kupiti odelo kao da je dečak.

– Si, amigo – Benito shvati Dokovu ideju.

– Kupi joj odelo kakvo nose seljaci i koje nikome neće padati u oči... i slavni sombrero uz to. Košulju i pantalone...

– Si, si... – klimnuo je Benito glavom.

– I sandale takođe. A probaj da nađeš i neku čistu vreću, nešto u čemu će ona nositi svoje stvari. Sem toga... – dodao je pogledavši devojčine lepo oblikovane grudi – i jedno ćebe, ono prugasto, što se prebaci preko glave...

– Ah, serape? – osmehnu se Benito.

– To – potvrdi Dok glavom. – Neko kao što je tvoje. Idi sada i požuri.

Holidej ustade, pusti Meksikanca da izađe pa ponovo zaključa vrata. Onda se obrati devojci:

– Upustili ste se u opasnu igru, senjorita.

– A vi ste, kao što vidim, puni lukavih ideja. Razumela sam kako ćete me odvesti do Moreda, ali kako stoji stvar sa Red Stounom? Ja hoću da stignem tamo.

Holidej počeo da razmišlja. Ova divlja mačka nema više od devetnaest godina i nije punoletna. Hoće li moći da je, pošto završi svoj posao u Moredu, otprati do Red Stouna, smesti u prvu klasu voza za San Francisco i posle toga potpuno zaboravi na nju. Mogao je, zaključivši, ali teško da će to učiniti.

Bilo bi to kao baciti malo dete među vukove.

Pred njim su bile mnoge prepreke. U prvo vreme sudbinu Marije Kastaldez mora potisnuti u drugi plan. Nije želeo da je obmanjuje pa odluči da otvori karte.

– Voleo bih da mogu reći „dame imaju prednost“ – rekao je – ali bojim se da je to u ovom slučaju neprimenljivo.

– Ali, vi ćete mi pomoći! – izgovorila je Marija, prikrivajući svoju strepnju.

– Hoću, kad završim moj posao u Moredu. Tada ću vas otpratiti do Red Stouna. Ukoliko tada još uvek budete želeli da otputujete u San Francisco.

– Ništa ne može izmeniti moje nameru! – izjavi vatreno devojka. – A kako ćemo noćas?

– Ostaćete ovde. Biće malo tesno ali u granicama pristojnosti. O tome prepustite brigu meni!

Kada im se posle izvesnog vremena Benito pridružio, opazio je promene u sobi. Dok je između dva suprotna zida zategao konopac, na njega prebacio dva čebeta koja su celom dužinom visila do poda, tako da je krevet u levom delu odaje bio potpuno skriven od ostalog dela prostorije. Iza tog paravana nalazila se Marija. Holidej je stajao kraj prozora i razdvojivši roletnu prstom posmatrao ulicu. – Kakva je situacija u gradu? – upita kad je Benito ušao.

– Tragaju na sve strane. Izgleda da je don Dijego ponudio veliku nagradu onome ko nađe ovu curu.

– Tome sam se i nadao – promrmlja Dok. – Dok si ti bio odsutan svračao je pomoćnik šerifa.

– Por dios! – užasnu se Benito. – Kako da je nije našao?

– Zato što nije bio mnogo pametan. Pre nego što sam otvorio vrata rekao sam senjoriti da izađe kroz prozor. Ona je izašla i sakrila se iza bureta za kišnicu. On je gledao i kroz prozor, ali je, razume se, nije video.

– Gde je sada ona?

– Na svojoj strani sobe. Verovatno se svlači. I ne osmehuj se tako glupo, nego mi daj to što si doneo.

Benito mu preda paket, koji je izvađio iz velikog slamnatog sombrera. Ne okrećući glavu ka pregradi, Holidej se obrati devojci: – Jeste li spemni, Marija?

– Da. – Glas joj je odavao prizvuk poštovanja.

– Kao što sam vam rekao, morate se svući do gole kože. Jer ako bi neko slučajno opazio vaše čipkasto donje rublje, odmah bi se setio ko ste vi. – Prebacio je sombrero preko paravana. – Hvatajte! – Onda prebaci i paket. – Hvatajte i ovo i požurite da se obučete, a onda dođite da vas vidim.

Za nepunih desetak minuta iza zaves se pojavila jedna manje uočljiva Marija Kastaldez. Raskošnu crnu kosu privezala je na temenu i pričvrstila češljem. Sombrero joj je padao duboko na čelo, pa bi joj lice, kada bi spustila glavu, bilo nevidljivo. Široka bluza od grubog platna i pamučne pantalone, a preko toga i serape, koji ju je pokrивao od glave do pete, upotpunjavali su njen preobražaj.

– Dobro veče, rođače Hoze – zacerečka se Benito.

– Do sada je sve išlo dobro. Sada moram da vas naučim kako da hodate – reče Dok devojci – i što je najvažnije, kako da držite usta zatvorena.

V

Prethodnog dana uveče stočar Art Šarki došao je u kasnu posetu jednom od svojih suseda. Poreklom iz Nebraska, mlohavog, teškog tela, neobrazovan i bez manira, on je zahvaljujući klimatskim uslovima i izobilju vode uspeo da pređe put od rančera koji se bori za opstanak do krupnog stočarskog barona. On, njegova žena i sin nisu više imali nikakvih novčanih problema. Ali novcem nisu mogli kupiti uglađeno ponašanje i gospodstveno držanje, koje je u velikoj meri posedovao sused koji je dočekao Šarkija na vratima svoga doma.

– Kako si, Arte? – upita ga Džil Fernsvort, vlasnik ranča „Boks 5“.

– Prilično dobro, samo smo Stju, Rouzbad i ja malo uzbuđeni. A, iskreno govoreći, jer pred tobom ne želim to da krijem, i pomalo uplašeni. Nismo sigurni da mi... Šarkijevi, ovaj... kako bih rekao... možemo napraviti povoljan utisak na tu porodicu Kastaldez.

Fernsvort se u sebi osmehnu, nasmejujući da i dalje zadrži izgled ozbiljnog i pažljivog slušaoca. Četrdesetogodišnjak, on je po spoljašnjosti bio najzgodniji stočar u oblasti Moredo, ali istovremeno i najsiriomašniji. Ali, kao da prkosi, oblačio se lepo, pio samo najkvalitetnija pića i pušio samo najbolje cigare. Bio je visok i naocit, fino isklesanih crta lica, pronicljivih plavih očiju i tamne kose, koja je na zaliscima počela da sedi. Takvu brigu, kakvu je vodio o svojoj spoljašnjosti, nije međutim vodio i o svom ranču, a čak je profit u najboljim godinama uspeo da prokocka. U ovom trenutku upravo mu

je bio preko potreban novac. Što više novca to bolje.

– Da li to don Dijego sutra dovodi svoju lepu kćerku u Moredo – upitao je – da bi obavio veridbu s tvojim... ovaj... lepim sinom?

Tako smo planirali – potvrdi Šarki. – Planiramo da veridbu objavimo na velikom balu.

– Da, to je najbolji trenutak za tako nešto. To kada veselje bude na vrhuncu.

– Slušaj, Džil, u tome i jeste moj problem. Ne želim da mi Šarkijevi izgledamo kao gomila bede kada se bude srela sa don Dijegom na železničkoj stanici. Želeo bih da sve bude lepo i da sve ide glatko. Znam, recimo, da bih tom prilikom trebao da održim neki govor, da ih pozdravim, znaš? Ali kako ću kad ni ja ni Rouzbad nikada nismo išli u školu i kad smo mi jedna neobrazovana porodica.

– Ne budi suviše strog prema sebi – prisilio je Fernsvort sebe da kaže, mada se intimno slagao s Šarkijevom ocenom. – Naći ćeš ti prave reči i reći ćeš prave stvari.

– Taj voz će stići u Moredo negde oko podne – privodio je Šarki kraju svoju zamisao. – Možeš li se ti naći tamog, Džile? Jer biće mi potrebna tvoja pomoć, znaš? Mis Marija će se sigurno naježiti kad nas bude videla na peronu. Prvi put kad smo joj Stju i ja bili predstavljani ophodila se pomalo prezrivo. A sutra bi moglo biti i gore ako ne nađem načina da se odobrovoljim. Pa sam mislio da joj Stju da buket cveća a da... da ti održiš neki govor.

– Zbilja mi je vrlo žao, Arte – uzdahnu Fernsvort – ništa mi više ne bi godilo nego da budem član odbora za do-

ček i da tvojoj budućoj snahi kažem nekoliko lepih, prikladnih reči, ali...

– Nećeš me valjda izdati – zatrepta Šarki. – Sto mu gromova, Džile, računao sam na tebe.

– Znaš, Arte, imam nekih hitnih obaveza – slagao je Fernsvort. – Svakako ću budućem srećnom paru izraziti moje najbolje želje na velikom balu, ali male su šanse da stignem u grad sutra pre osam uveče.

– Kakve su to obaveze, sto mu muka, Džile? – jeknu Šarki.

– Ne pitaj! Celo moje krdo je noćas odjurilo u stampeđu. Sutra u zoru moram da odjašem s mojim ljudima i sigurno ćemo celog dana morati naporno da radimo da bismo sakupili celo krdo, mada nisam siguran ni da ćemo do mraka uspeti da ga vratimo na ranč. Možda će nešto posla ostati i za prekosutra. – Otpio je još jedan gutljaj iz čaše i zagledao se u Šarkijevu gromadnu figuru u polumraku. – Stvarno mi je žao, Arte, ali tako stoji stvar.

– Uh, sto mu muka – stenjao je Šarki.

– Ali ja ti, u stvari, neću biti potreban – pokušao je da ga uteši videći njegovo očajanje. – Pa tamo će biti svi značajni ljudi iz grada, koji će se okupiti da pozdrave tolike značajne goste. Biće tu gradonačelnik Gos Grouv, sudija Bein, doktor Elbrik...

– Da, da... – klimao je glavom Šarki. – U pravu si, Džile. Moraću da porazgovaram s njima čim budem otišao u grad.

– Svaki od njih, budi siguran, biće počastvovan ako ga zamoliš da održi pozdravni govor – nastavio je Fernsvort. – Takvi ljudi, kao što je don Dijego i senjorita Kastaldez, dolaze isti-

na u naš grad, ali retko s takvim ciljem kao sada. Kladim se da se može desiti da govore sva trojica, jer ni jedan od njih neće ustupiti prvenstvo ostaloj dvojici.

Najbogatiji stočar u oblasti Moredo bio je konačno uveren. Poželeo je Fernsvortu laku noć i odjahao. Fernsvort je završio svoje piće i rekao nekome unutra:

– U redu. Sada možeš da zapališ lampu.

Njegovom kratkom razgovoru s vlasnikom ranča „Tri kruga“ prisustvovala su šestorica svedoka, udobno smeštena u naslonjačama oko stola u dnevnoj sobi, dakako u mraku, u blizini verande, s koje se jasno mogla čuti svaka reč. Fernsvort im se pridruži dok je njegov predradnik Roki Veson palio svetiljku. Veson je bio debeljuškast i neuredan, grubijan zlobnog pogleda, koji je revolver nosio nisko na bedru. Četvorica ostalih bili su skrojeni od istog materijala, grubijani odeveni u iznošena kaubojska odela. Jedino je šesti, koji se odazivao na ime Klif, bio drukčiji od njih. Jednom u prošlosti on je pomogao Vesonu u jednom njegovom kriminalnom poduhvatu i to je bilo dovoljno da mu obezbedi ulogu u projektu koji je isplanirao Džil Fernsvort. Bio je to čovek kose žute boje peska i svetloplavih očiju. Bio je odeven kao profesionalni kockar, a prsten na desnoj ruci i igla za kravatu govorili su o njegovoj sklonosti ka bisernom nakitu.

Sedajući ponovo za sto, Fernsvort s ozbiljnim izrazom lica primeti:

– Za mene je to vraška nepravda da budala Šarkijevog kalibra može postati toliko bogat dok su ljudi sjajnog

obrazovanja i porekla prinuđeni da žive skromno, skoro u bedi!

– Skoro u bedi? – podsmehnula se Veson. – Sto mu gromova, Džile, ako baš hoćeš, ti lično vrlo dobro živiš.

– Posle sutrašnjeg dana mislim da ću živeti još bolje – izjavi svečano Fernsvort. Zavalio se u stolicu i izazovno pogledao ostale prisutne. – Onda, šta je s ljudima sa „Trijanga“? Možemo li računati na vas, Liče?

– Hajde da još jednom čujem predloge – progundao je nenametljivo ali odlučno Rikard Lič. – Znam da ste se dugo dogovarali o detaljima, ali želeo bih da sve to još jednom ponovimo.

– I ja sam, Liče, za to da za svaki slučaj još jednom razmotrimo svaku fazu naše operacije. Što se bolje upoznamo sa svakom pojedinošću, to ćemo biti uspešniji.

– Ima nešto što jutros u onoj kolibi niste sasvim jasno izveli do kraja – umeša se unjkavim glasom jedan od Ličovih ljudi.

– Na šta misliš? – obrati mu se Fernsvort.

– Mislim na bekstvo. Želim pre svega da budem sasvim siguran da ćemo biti daleko od Barutnog Roga, tačnije rečeno, već na našim rančevima, kada šerif i ostala policijska žgadija budu čuli šta se desilo.

– Put za bekstvo nam je osiguran – zabrunda Klif. – Svi ćemo jahati kroz jednu jarugu koju je izdubila rečica, a onda ćemo po dvoje ili troje napustiti jarugu, umesto da svi krenemo u grupi.

– Kada otkriju naše tragove to će zbuniti poteru, nasmeja se Fernsvort.

– Ako ih uopšte otkriju – osmehnula se prezirivo Veson.

– Eto, vidiš, nema problema s bekstvom – obrati se Fernsvort onom sumnjičavom. – Krenućemo onom pošumljenom padinom sa zapadne strane krivine Barutni Rog, pošto prethodno sve ženske putnike pažljivo oslobodimo nakita, a onda ćemo se uputiti ka potoku. Do podne svi ljudi sa ranča „Trijangl“ trebalo bi da budu kod kuće i u suvoj odeći. Što se tiče moje grupe, mi ćemo biti zauzeti svakodnevnim poslovima na ranču, ako bi se desilo da potera dođe u ovom pravcu. Ja ću do tada plen brižljivo sakriti i biću sa svojim ljudima, koji će celog dana okupljati stoku. – On se šeretski nasmeja diveći se sopstvenom lukavstvu.

– Nemoj se ništa jediti, Liče – umeša se sada i Veson. – Gazda je mislio na sve.

– Pa dobro – namršti se Lič – ako smo se već dogovorili da Fernsvort i ja zajedno otputujemo u San Francisko s plenom...

– Obećavam ti prijatno putovanje do zapadne obale, Liče – nasmeja se Fernsvort.

– U redu – složio se konačno Lič. – „Trijangl“ ranč će ujutru biti prazan, ali pretpostavljam da to nije ni važno. Retko se dešava da neko svrati, pa se nadam da nećemo biti baš toliko malerozni da neko naiđe baš kad budemo u akciji.

– I na „Boksu 5“ neće biti nikoga – reče Fernsvort – sem kuvara i njegove žene. Ali njih sam proverio i znam da se mogu osloniti na njihovu diskreciju.

– Ako potera slučajno naiđe, oni će im reći da smo svi otišli da tražimo goveda.

– Znači, sve smo se dogovorili i možemo se spremati za akciju – osmehnu se Veson.

– Ovogodišnja proslava biće nezaboravna – javi se Fernsvort proročkim glasom, pa dodaje cinično: – Osobito za one „nafatirane“ Meksikance u vozu za Moredo.

– Džile, ne bi trebalo da se namećem nepotrebnim savetima – javi se Klif. – Ovo je tvoja zamisao i ti si sve organizovao po svom nahođenju, a ja sam ti zahvalan što si me pozvao da u tome učestvujem...

– Ali šta? – upita ga Fernsvort. – Spreman sam da saslušam svaki koristan predlog, Klife. Rokijev prijatelj je i moj prijatelj.

– Hoću samo da vas podsetim da postoji jedan siguran i oprobani način da putnici ostanu mirni. Treba samo zgrabiti jednog taoca. To bi mogao biti mašinovođa ili konduktar u vozu – nije važno ko. A onda mu treba pred svima uperiti pištolj u glavu i upozoriti ostale da slušaju naređenja i da se ne odupiru, inače će za jedan njihov pogrešan potez talac dobiti metak.

– Šta misliš o tome, Džile? – upita Veson svog gazdu.

– Svida mi se. Moglo bi biti efektno.

– Naravno – složi se i Lič. – To je mudra ideja.

– Čekajte samo dok ih budete čuli kako će da zacvile – Fernsvort se zagledao u mali kružić na mapi na stolu, koji je označavao položaj krivine zvane Barutni Rog. – Ti ugojeni Meksikanci s njihovim nakitom i nabijenim, nabrekli novčanicima... Posmatraće kako i poslednji nakit, poslednji novčanik, poslednji pezos i poslednji cent

nestaju u našoj vreći. Cvileće posle da će se čuti do neba!?

– Pa već si rekao – zacereka se njegov predradnik – kako će to biti proslava koju niko od njih dugo neće zaboraviti!

*

Kada se Art Šarki vratio na ranč „Tri kruga“ zatekao je ženu i sina još budne. Rouzbad je u tom trenutku upravo razgledala predmete koje je donela iz kupovine, a posebno šešir koji je nameravala da nosi na sutrašnjem dočeku, a na kome je kao modni krik bila prikazana grančica od veštačkog planinskog cveća, koja je više ličila na jelenske rogove. Masivna i okruglasta, u domaćoj haljini od nekog šljaštećeg materijala, njhala se napred-nazad, posmatrajući u ogledalu kako joj stoji šešir. Ušavši u odaju, Šarki je zastao s izrazom divljenja na licu. Njegov naduveni sin sedeo je u stolici za 1. juljane uživajući u svom jedinom hobi – jelu.

– Rouzbad – počeo Art Šarki – to je najdivniji šešir koji sam ikada video! Reci, Stju – obrati se sinu – zar nije divan?

– Aha – promrmlja Stju.

– Šta je bilo s tim Fernsvortom? – upita ga Rouzbad grubim nazalnim glasom. – Hoće li biti na stanici da izdeklamuje dobrodošlicu onoj maloj Mariji i njenom ocu?

– Neće – uzdahnula njen muž i skljojka se u jednu fotelju natrpanu jastucima. Fotelja zaškripa kao da se buni zbog tolikog tereta. – Kaže kako mora da odjaše u preri sa svojim radnicima da potraži stoku koja mu se raz-

bežala. Kaže da je sinoć na „Boksu 5“ došlo do stampeda i da su goveda ko zna gde.

– E, to baš nije lepo od njega – namrštila se Rouzbad.

– Aha – javi se i Stju, koji se nije mogao pohvaliti nekakvom rečitošću.

– Fernsvort kaže da bi trebalo da za taj govor zamolimo sudiju – reče Art.

– Ili gradonačelnika. Ili možda doktora Elbrika. I meni se čini da bi to bilo najbolje što bi se moglo učiniti. Rouzbad, medena, trebalo bi da taj prelepi šešir nosiš celoga dana, a i na balu. Kladim se da će kavaljeri iz cele pokrajine da se otimaju za ples sa tobom!

– Hoćeš li čašicu viskija? – upita ga žena.

– Ne, hvala. Već sam popio jednu kod Fernsvorta.

– Pa, ja hoću.

– Samo se posluži – javi se ko zna zašto njen sin.

– Znaš... – Art Šarki šumno uzdahnula. – Jedino me žalosti što ta devojka, ta Marija jeste lepa, ali ni upola tako kao ti. A ja sam uvek za mog dečaka želeo najbolje, pa i to da ga vidim oženjenog nekom tako fino građenom lepoticom kao što je njegova majka.

Rouzbad iskapi viski, filozofski sleže ramenima i reče:

– Šta možeš, Arti. Ne može se sve dobiti u životu.

Da je don Dijego mogao u tom trenutku da vidi i čuje Šarkijeve, možda bi ponovo razmislio koliko je razumno ponuditi svoju kćer za ženu jednom Šarkiju i pomešati aristokratsku krv porodice Kastaldez sa prostaštvom i sirovošću ovih poslednjih. A možda i ne bi, jer mu je mozak bio obuzet pohlepom.

A Dok, koji je poštovao žensku osećajnost, sigurno bi se zgrozio na pomisao da se sastave lepa i inteligentna Marija i ružan i tupavi Stju.

*

Više nažuljan od tvrdog ležaja, nego ispavan, Dok još pre zore probudi Benita, a onda tiho pozva i devojku.

– Već se oblačim – začuo je njen tihi odgovor – u ovo glupo odelo.

– I muškarac bi se osećao isto toliko glupo da mora da se obuče u ženske haljine – odvrati Holidej.

– Da li još uvek želite da namažem lice prašinom?

– I lice i ruke. Nemojte zaboraviti i zglavkove na rukama. Onda dođite ovamo da još jednom proverimo da niste nešto zaboravili.

Umio se na brzinu i sačekao da se Marija pojavi i Benito počne da rasprema sobu i sprema stvari.

– Hodajte – naredi devojci. – Hoću da vidim kako hodate.

U seljačkom odelu ona je izgledala još sličnija, skoro neprimetna. Preobražaj je bio uspešniji nego što se Dok nadao. Sombrero je devojci skrivao i kosu i veći deo lica. Bez šminke i s tamnom prašinom razmazanom po licu, bradi i vratu, ova Marija nije imala baš nikakve sličnosti s divnom ženom, koju je zapadnjak upoznao.

– Uzmite serape i navucite ga – reče joj on.

– Dan će biti vruć – reče devojka. – Moram li?

– Šta treba da uradim da vas urazumim? – ljutnu se Dok. – Marija, sombrero skriva vašu divnu kosu, naučio sam vas da hodate kao dečak, ali pos-

toji deo vašeg tela koji ne možemo preobraziti, pa ga zato moramo prekriti.

Marija konačno shvati i obrazi joj buknuše. Žustro je navukla serape na glavu.

– Hoćemo li da krenemo? – upita Benito.

– Da, polazimo – potvrdi Dok. – Ti pođi napred. Postaraj se da tvoja mazga ne smeta konjima i nama. Ovuda – pokazao je palcem.

Benito priđe prozoru, otvori ga i izađe kraj njega.

– Još uvek ne mogu da razumem – obrati se Marija tiho Holideju – kako čovek od autoriteta i mudar kao što ste vi može da se udruži i prijatelji s ovakvim probisvetom i lopovom.

– Da, to je zbunjujuće, a objašnjenje je vrlo prosto: radi se o shvatanju obaveze. On mi je jednom spasao život i zato se osećam obaveznim da ga štitim i spasavam od nepritika. Onda sam ja jednom spasao život njemu i to je razlog što se on sve vreme grčevito drži mene. Hajdemo sada.

Prišao je vratima i otključao ih, ali nisu išli tim putem, već kao i Benito kroz prozor. U pokrajnom prolazu Benito pomože „rođaku Hozu“ da se popne na njegovog čupavog magarca. Skrenuli su u glavnu ulicu u trenutku kada je Bernet Dženksn tek počeo da se budi. Produžili su ka železničkoj stanici – Holidej uspravan, čvstim korakom, za njim Benito cupkajući pored magarca na kome je jahala Marija.

VI

Voz za sever stajao je na koloseku pored daščanog perona, a lokomotiva je šištalala i zviždala spremna za pokret.

Nekoliko putnika je pod kontrolom konduktera već ulazilo u drugi i treći vagon. Prvi, namenjen raznovrsnom teretu i pošti, nalazio se odmah iza tendera lokomotive. Zapadnjak je posmatrao konduktera. Setio mu se imena: Tobi Džentrou i opisa koji mu je dao prodavac karata. Onda je prišao bočnim vratima na teretnom vagonu, praćen Benitom, Marijom i magarcem. Kondukter ih ugleda i odmah se uputi prema njima. – Vi ste onaj džentlmen o kome mi je govorio blagajnik? – povika.

– Tačno. I zovem se Džon Holidej. – Izvadio je iz džepa karte i pružio ih kondukteru. – A vi se zovete Tobi Džentrou, je li tako?

– Tako je – promrmlja kondukter, uzimajući karte. – I verovali vi ili ne, bio sam nekada vrlo srećan čovek. Ali to je bilo davno, dok sam još bio neženja. Ženidba je najveća greška koju sam u životu načinio. Toliko me je nesrećila da je pravo čudo što ne svisnem od jada. Morao sam da se odreknem mnogih navika, a kad čovek počne da savija šiju ne zna se gde će se zaustaviti. – Žmireći, primeti: – Ovdje su samo dve karte.

– Tačno – potvrdi Dok. – Sve do malčas nismo znali da će i Benitov rođak poći s nama. – Pokazao je nemarno prema Mariji, koja je s iznenađujućom ležernošću podigla jedan prst i pozdravila konduktera. – Nadam se da nije suviše kasno kupiti kartu i za malog Hozea? Ionako ćemo se svi voziti u vagonu za prtljag.

– Naravno. Ima dovoljno mesta za sve vas. I ne morate da se vraćate na biletarnicu. Ja ću vam napisati kartu.

– Izvadio je olovku i blok karata. – Do Moreda u jednom pravcu?

– Si – potvrdi Dok, klimajući glavom.

Dvojica nosača prinese rampu za utovar u teretni vagon. Zatim su uveli jednog rasnog vranca i uneli opremu – sedlo i fine uzde – a potom su nastavili utovar raznih paketa i sanduka. Sve je to potrajalo jedva desetak minuta, a onda je Holidej ušao u vagon. Vranac je bio privezan u uglu i očito mu se nije svidao mali boks u kome se nalazio, pa je frktao i nemirno kopao nogom. Dok ga je posmatrao i razmišljao kako da ga smiri ako se za vreme vožnje konj još više usplahiri.

Benito i Marija su gurali i vukli Benitovog magarca Korteza i s mukom ga ugurali u vagon i smestili u boks do vrančevog. Onda su poslušali Holidejeve znake i šćućurili se jedno pored drugog u gomili paketa, leđima naslonjeni na zid vagona. Trebalo je izbeći sumnjičave poglede. Holidej se naslonio ramenom na ivicu vrata i nezainteresovano posmatrao dolazak ostalih putnika. Stojeći na peronu ispred njega Tobi Džentrou primeti:

– Mnogo dobar ovaj ždrebac.

– Izgleda mi brz i izdržljiv – složi se zapadnjak.

U to se na peronu pojavila grupa putnika. – Evo ih, dolaze, mister Holideje – promeni kondukter temu, pokazujući rukom prema ženama u skupocanim haljinama i nekoliko tamnoputih muškaraca koji su ih pratili. – Isti ljudi svake godine.

– Je li vam to već dosadilo? – upita ga Dok.

– Pa ne naročito – nabra obrve Tobi. – Jer to se događa jednom godišnje. – Zevnuo je i popravio konduktersku

kapu. – Ovaj voz na ovaj dan nosi dva puta više Meksikanaca nego Amerikana. Ali to mi ne smeta. Ovi Mesikanci su stvarno visoka klasa. Bogati rančeri i njihove žene. I svi lepo vaspitani. A sada me izvinite, jer moram da ih smestim. – Pohitao je putnicima u susret i oslovio svakog po imenu, pozdravljajući ih učtivo.

Holidej se opustio, odabrao jednu tanku cigaru i zapalio. Nije bio ni najmanje iznenađen kada je video da stiže šerif Kroj, praćen malo uzrujanim, ali i pored toga dostojanstvenim don Dijegom Kastaldezom, za kojim su išla četiri pratioca agresivnog izgleda i punačka starija žena, obučena u crnu haljinu. Zato je preko ramena, jedva čujnim glasom upozorio Mariju:

– Dolazi vaš stari, s šerifom. Budite spremni na sve!

Grupa oko Kastaldeza se razdvojila. dok je starija žena sela na klupu pored stanične zgrade, telohranitelji don Dijega su ušli u putničke vagone da provere putnike. Don Dijego je uzrujano šetao peronom, a šerif se uputio prema teretnom vagonu. Tobi se popeo unutra, noseći malu kasicu.

– Još jedan rutinski posao – objašnjavao je Doku, otvarajući veliku kasu u zadnjem delu vagona. – Ovi bogati Meksikanci uvek sa sobom nose svoj nakit.

– Nadam se da banditi neće napasti voz – reče Dok ravnodušno. – Žurim da stignem u Moredo i ne bih voleo nikakvo zadržavanje.

– Već se dugo nije desila nijedna pljačka voza – utešio ga je kondukter. – Ako bismo nosili zlato ili pošiljku novca, to bi bilo nešto drugo. Pljačkaši

vole novac, plen koji se lako potroši. A nakit se ne može potrošiti, je li tako?

U to se na vrata vagona popeo šerif i promrmljao nešto u znak pozdrava. Vrlo tiho, da ih drugi ne bi čuli, Marija upita Benita:

– Da li znaš...?

Rekla je naziv jedne pesme popularne među meksičkim seljacima. On klimnu glavom. – Zašto? – upita.

– Sviraj – naredila je – pa ćemo zajedno zapevati.

– Ali...

– Uradi šta ti kažem!

Benito napravi grimasu, skide gitaru i odsviravši nekoliko uvodnih taktova, počeo da peva. Na njegovo iznenađenje Marija mu se pridružila. Još više ga je iznenadila činjenica da je ona izvanredno vešto promenila boju svog glasa. Pevala je zajedno s njim i klimala glavom u ritmu pesme. Glas joj je bio dublji, grlen i promenljiv kao u dečaka koji mutira.

Šerif pogleda njih, pa onda Holideja.

– Moraju li oni baš tako da zavijaju? – upita zlovoljno.

– Ne obraćajte pažnju na njih – odgovori Dok. – Bezopasni su.

– To zavisi od toga jeste li ljubitelj muzike ili niste – umeša se konduktor.

– Pesma ih sprečava da čine gluposti – objasni Dok. – Benito malo više voli tekilu, a njegov rođak Hoze, on je... – Dok dodirnu prstom čelo i značajno odmahnu glavom. – On nikada nije bio naročito bistar.

– Do đavola s tim bezveznjacima – zabrunda Kroj pa se obrati konduktoru: – Onda, Tobi, šta kažeš? Garantuješ li za sve što se nalazi u vagonu ili moram da pretresam?

– A šta to tražite? – upita ga konduktor.

– Senjoritu Mariju Kastaldez, kćer don Dijega. – Kroj uzdahnu: – Da znaš samo kakvu gužvu stari pravi!

– Zar je ta devojka nestala? – namršti se Tobi.

– Možda je kidnapovana – reče šerif.

– Kako bi neki kidnapor sakrio ovde odraslu devojku? – začudi se Tobi. – Ali ne morate mi verovati. Pogledajte i sami. Garantujem za svaki gram tere-ta. Ali ako hoćete, pogledajte.

– Da li se neko ušunjaio od kako ste došli? – upita Kroj Holideja.

– Nije niko – reče Dok.

Kroj je pošao prema boksovima, bacio kratak pogled na Mariju i Benita i pošao da pogleda sanduke i kutije, kojih je bilo malo, jer su bogati rančeri ostajali manje od dva dana u Moredu, pa im prtljag nije ni trebao, a većinu stvari nosili su sa sobom.

Vrativši se do Holideja, šerif primeti:

– Već sam rekao starom da ne vredi pretresati voz.

– A ja nikada nisam čuo da su kidnaperi odveli svoju žrtvu vozom – odvrati Dok.

– Ako nemate ništa protiv, šerife – javi se Tobi – vreme je za polazak. U Moredo treba da stignemo u podne.

– Stići ćete... – Kroj zapuši šakama uši i s negodovanjem pogleda na pevače, pa viknu: – Rekao sam: možete da krenete!

– Čuo sam! – povika sada i Tobi, – Ne morate da vićete!

– Neka sve nosi vrag! – procedi šerif silazeći na peron.

Posmatrajući šerifa kako se udaljava ka mestu gde ga je don Dijego očekivao, Holidej zabaci ruke na leđa

i zapucketa prstima. Benito i Marija zaključišu da je to znak da prekinu pesmu kako bi zapadnjak mogao da čuje kratak razgovor između šerifa i bogatog rančera. Kroj je uveravao don Dijega da njegova kći nije u vozu. Dijego je na to glasno objavio nameru da pošalje potere na istok, zapad i jug. Rekao je da nema smisla proveravati teren prema severu jer nije verovatno da bi njegova kći pobegla u pravcu Moreda gde su živele osobe koje je želela da izbegne.

Tako, dakle, zaključio Dok. Znaš ti, stari, dobro da nije oteta ali si morao dići buku i načiniti pravi haos kako bi sačuvao ugled i dostojanstvo porodične tradicije.

Sada su se i vakerosi pridružili svom gazdi i saopštili da ni njihovo traganje nije dalo rezultata. Don Dijego pride svom prijatelju i susedu Fernandu Dijazu i reče mu kako će putovanje u Moredo i srećno druženje porodica Kastaldez i Šarki morati biti odloženo, pa da li bi on bio tako dobar da se u ime don Dijega izvini don Arturu Šarkiju i kaže mu kako je velika tragedija uzrok don Dijegovog ostanka u Bernet Dženksnu.

Tobi Džentrou uđe u teretni vagon i najavi nestrpljivo:

– Spremni smo za polazak!

Proturio je glavu kroz vrata i dunuo u zviždaljku. Mašinovođa proturi glavu iz lokomotive i pogleda unazad. Tobu mahnu zastavicom i viknu što je jače mogao:

– Polazak!

Mašinovođa klimnu glavom, uvuče je u kabinu i dohvati rukama komande.

*

Izišli su iz Bernet Dženksna i bez teškoća prešli jedanaest kilometara ravne prerije. Voz za Moredo kotrljao se prema severu ujednačenom brzinom, a u teretnom vagonu veliki crni ždrebac i čupavo magare savladali su svoj otpor prema neobičnom prevoznom sredstvu. Tob Džentrou je zatvorio bočna vrata, napunio i pripalio lulu i počeo da zabavlja Holideja pričama o manama njegove žene dok su Benito i Marija ostali zakukuljeni pored zadnjeg zida. Devojka je još uvek pazila da glavu drži pognutu. Iz više razloga bilo je dobro što je tako učinila, između ostalog i zato što nije mogla da savlada osmeh slušajući Tobijeve žalopojke. Nekoliko puta jedva se uzdržala da ne prasne u smeh.

Tobi je nastavio da priča monotoni glasom, a Holidej je sedeo, naslonjen leđima na vrančev boks, praveći se da ga sluša. Široki stetson bacao mu je senku na oči. Razmišljao je o Moredu i odmeravao šanse da u tom velikom gradu za vreme proslave pronađe čoveka koga je gonio.

...– Kuvanje? – nastavio je Tobi svoju žalopojku. – Kad bi samo jednom skuvala neko jelo finog ukusa i mirisa sve bih joj oprostio. Ali ne! Otrov bi mi spremila, to da! Ali dobru hranu nikada! Nju je baš briga hoću li ja živeti ili umreti. Njoj je važan samo moj novac, koga i nemam dovoljno. Možete mi verovati, mister Holideje, železnica se ne pretrže plaćajući svoje konduktore.

Holidej je i sledećih pet minuta bludeo u mislima. Tek zatim se setio da pokaže Tobiju portret Krisovog ubice.

Izvadio je crtež iz unutrašnjeg džepa i počeo da ga razvija.

– Bolje da sam mrtav, eto šta – kukumavčio je dalje Tobi. – Bolje da sam mrtav nego što sam vezan za tu ženu. Došlo je dotle da sam rešio raditi prekovremeno koliko mogu samo da bih bio van kuće...

– Tobi... – počeo Holidej.

– A njeni rođaci – jauknuo je Tobi. – Čoveče, da vidite samo njenu majku! A tek njenu tetku Minervu... Uvek se nešto šunjaju i cunjaju... Njuš, njuš, njuš! Pravi, pravcati lovački psi, ka-žem vam. A njen brat... Nikada ne biste...

– Hteo sam da te pitam – pokuša zapadnjak ponovo.

– Nikada u životu niste sreli takvog podlaca – nije popuštao Tobi – kao što je njen brat...

– Tobi – reče sada Holidej glasno i odlučno – hoću samo da te pitam sećaš li se da li si ovog čoveka već video? Putovao je u Moredo ovih dana.

– Dajte da vidim. – Uzevši papir, Tobi se sav uneo u posmatranje crteža. – Jesam – reče najzad. – To je onaj kockar. Bio je na drugom sedištu otpozadi u drugom putničkom vagonu. Ima nekih lica koja nikada ne zaboravljam.

Iako se nije nadao da će nešto više saznati, Dok ga ipak upita:

– Da ga nisi slučajno video posle dolaska voza u Moredo? Ne znaš možda da li se smestio u neki hotel, ili tako nešto?

– Žao mi je, prijatelju – Tobi Džetrou odmahne odrečno glavom. – Kada putnici napuste voz mene ne zanima šta rade i kuda idu.

– Nije važno – primeti Dok Holidej tek reda radi i savivši crtež, vrati ga u unutrašnji džep sakoa. – Ako je on još u Moredu, naći ću ga.

VII

U teretnom vagonu meksikanski dvojac dremao je oborenih glava. Holidej se nije brinuo za Mariju, jer je bila savršeno prerusena. Tobi Džentrou je, povučen u ugao kola, razmišljao o svojim šansama da napusti posao i pobjegne iz te pokrajine, da u stvari pobjegne iz cele te zemlje za koju je znao i da se posveti dokonom životu negde na nekom ostrvu u tropskim morima. Dok je pušio i igrao se kutijom šibica kad...

Iznenadna škripa od trenja čelika o čelik, podrhtavanje i truckanje poda vagona naterali su Mariju i Benita da širom otvore oči, a velikog crnog ždrepeca da nervozno zarže u svom boksu. Mada veteran svog poziva, i Tobi je bio iznenađen, Naglo kočenje izbacilo ga je iz stolice na pod. Promrmljao je neku psovku sebi u bradu i s naporom ustao, trljajući rukom udareno mesto.

– Šta je, do đavola, tom mašinovodi Denu Mek Hjuu? Stali smo tačno na Barutnom Rogu... – saopštio je žustro, obraćajući se Holideju, koji je bio ustao i prišao bočnim vratima. Ne otvarajte ta vrata, Holideje! – povikao je. – Zaustavili smo se iznad ponora... a to je pogrešna strana. Ako biste pali...

– Dobro, dobro – namrštio se zapadnjak. – S te strane se inače nema šta videti. – Prišao je levim bočnim vratima, povukao ih u stranu i pogledao

napred. – Aha! Izgleda da je odron kamena. Dodi da pogledaš, Tobi!

Kondukter mu se pridružio na vratima. S tog ugla mogli su da vide krivinu i nekoliko metara ispred lokomotive. Na šinama je ležala gomila stena i zemlje, visoka preko metar i po, pa nije bilo čudo što je Mek Hju morao tako naglo da zakoči.

– Gle, gle – namrštio se Tobi – ovo je najčudnija stvar na svetu. Prvi put vidim odron na ovom delu pruge. Nisam znao da ovde postoji klizište.

Pokazao je prstom pošumljenu kosu padinu i Dok bez naročitog interesovanja pogleda u tom smeru. Mek Hju i ložac su zakoračili da siđu iz lokomotive, a kroz prozore vagona provirivale su glave radoznalih putnika.

Tada se to desilo.

Grmnuo je pucanj pištolja, a zatim još jedan. Iza prepreke na šinama pojavilo se pet maskiranih ljudi, a još sedmorica njih naišli su jašući niz padinu, pucajući iz pištolja i izvikujući naredbe preplašenim putnicima.

– Prepad! – izusti Tobi zadihano. – Prokleti, đavolski prepad!

Bilo je trenutaka kada je zapadnjak postupao neočekivano i za njega samoga, gonjen nekim neobjašnjivim instinktom. Ovo je bio jedan od takvih. Najverovatnije je bilo da su pucnji izazvali u njemu refleks samoodbrane, a ta potreba da se brani pokrenula je u njemu iskonsko nasleđe čoveka-lovca. Svaki pokret mu je bio brz i kao matematički izračunat. Skočio je do mesta gde je stajala oprema za konja i iz futrole izvadio divnu novu „vinčesterku“, jedan od onih primeraka koji se prave isključivo po narudžbini. Bilo je to verovatno oružje jednog od hacijendera

što su putovali na proslavu u Moredo i Doku Holideju je izvanredno dobro došlo. S puškom u ruci priskočio je desnim vratima i polako ih odškrinuo.

– Grif Bouls je pucao na njih – jauknuo je Tobi – i oni su ga ubili... prljavi, vašljivi kućkini sinovi!

Nadglasavši Tobijevu žalopojku i praštanje pištolja, Dok doviknu Benitu:

– Ostani tu gde si... i dobro pripazi na tvog rođaka Hozea!

Zakoračivši da siđe iz vagona mogao je da vidi samo komad pošljunčanog tla između čelične šine i ponora. Litičica je očito bila vrlo strma, a njeno dno činilo se duboko dole, mada ponor zapravo nije bio dublji od dvadesetak metara. Onda je pogledao uvis i zaključio da će, ako izvede nekoliko akrobatskih pokreta, za koje je uvek bio sposoban i spreman, moći da se dokopa krova furgona, odakle će sa daleko više sigurnosti uzeti napadače na nišan. Ne obazirući se na Tobijeve panične opomene, učinio je baš to. Za nekoliko sekundi i ne prevelikog napora za njegovu fizičku snagu, obreo se na krovu vagona.

Klečeći na kolenima, pripremio je „vinčesterku“ za paljbu. Većina konjanika sad su se videli i svi su bili obučeni u obična kaubojska odela, a preko donjeg dela lica imali su zavezane marame. Jahali su napred-nazad, duž zapadne strane koloseka po tridesetak metara širokom prostoru između blage padine i voza. Povremeno su se čuli pucnji, koji su se mešali sa uzvicima negodovanja rančera i prodornim kričanjem njihovih žena.

Jedno tane profijukalo je Doku tik pored glave. Očigledno je bio prime-

ćen. A ti koji su ga opazili nisu oklevali da ga ubiju kao što su ubili i ložača Grifa Boulsa. Nije mu, dakle, ostalo drugo nego da im uzvрати istom merom, bez obzira što je pucanje na ljude Holideju bilo krajnje mrsko. No ovde se radilo o životu i smrti, a neprijatelji su mu bili banditi spremni na sve.

Nanišanio je na jednog konjanika i opalio. Bandit je raširio ruke i glavačke pao iz sedla. Drugi konjanik ga je spazio, okrenuo svog konja i brzo ispalio dva hica. Dok se trgao jer ga je vrelo tane opeklo po levoj strani vrata, a onda je nanišanio i ponovo pritisnuo okidač. Konjanik što ga je gađao ispuštio je revolver i klonuo u sedlu, ali je ostao na konju. Rukom je pritiskao desno rame i očito je bio izbačen iz stroja.

Holidej se odjednom naježio. Nešto vrelo zapeklo ga je u utrobi, neka iznenadna mučnina ga uhvati i on shvati da je to neutoljiva mržnja prema nasilju, sada uobličenu u zločincu koji je ubio Krisa Kertona. Jedan od konjanika koji su mu bili najbliži nosio je sako upadljivo drečavih boja i Holidejev oštar pogled je u magnovenju opazio i to i iglu s biserom, zadevenu u kravatu. Bilo je dovoljno da se konjanikov ogrtač samo na tren raskrili pa da Holidej uoči te pojedinosti. Uostalom, ni prevez preko lica nije mogao da sakrije bledoplave oči tog konjanika. Ako to nije bio čovek koga je Oven Tali nacrtao, onda je bio njegov blizanac. Uz besnu kletvu Dok ponovo diže pušku.

Ali bilo je kasno. Činjenica da je dvojicu napadača izbacio iz stroja već je sama po sebi bila pravo čudo i nije mogao očekivati da će iz ovog sukoba

izaći nepovređen. Nekoliko bandita u isti mah pripucaše na njega i dva metka pogodiše ga skoro u istom trenu. Ne opasno, ali dovoljno da ga ošamute i smaknu s krova vagona. Jedno tane ga je okrnulo iznad obrve, a drugo ga je zaseklo po prsima s leve strane. Holidej pade i kliznu s krova, a onda i niz okomitu liticu s istočne strane zaustavljenog voza.

Marija je stajala na desnim vratima i videla kako je zapadnjak pao. Samo je ruka opreznog Benita, pritisnuta čvrsto na njena usta, sprečila devojkicu da krikne. Benito je bez daha posmatrao kako Holidej pada niz liticu. Nagnuo se malo preko otvora vrata i video da je zapadnjak okončao svoj pad na jednom širokom platou, dvadesetak metara ispod nivoa pruge. Ostao je tamo da leži na leđima okrvavljenog i izgrebanog lica.

Svaki otpor je naglo prestao čim se Roki Veson setio saveta koji mu je dao kockar Klif. Ložač je bio mrtav jer je načinio fatalnu grešku i pripucao na napadače. Den Mek Hju je klečao pored svog drugara i upravo je hteo da izvuče pištolj iz njegove mrtve ruke kad ga je Veson snažno zgrabio za okovratnik i prislonio mu cev kolta uz glavu.

– Tu smo, mister mašinovođa – ciknuo je. – Uhvatio sam te! Svršeno je s tobom!

– Podla kukavice! – odvrati Mek Hju.

– Zaveži! – dreknu Veson.

– Slušajte svi vi u vozu! – obrati se Fernsvort putnicima. – Imamo u rukama jednog taoca... mašinovođu! Njegov život zavisi od vašeg ponašanja.

Ukoliko odmah ne predate oružje, on će umreti!

Cereći se pobedonosno ispod preveza, Veson pogura Mek Hjua pored tendera za gorivo na čistinu gde su ga putnici mogli videti. To je značilo kraj otpora.

Ložac nije bio jedina žrtva. Jedan stariji rančer, koji je takode pripucao na napadače, bio je pogođen u glavu i trenutno je izdahnuo. Za manje od dva minuta dogodilo se više nasilja nego što se moglo pretpostaviti.

Tobi Džentrou je duboko uzdahnuo, odbacio pištolj i digao ruke uvis čim su dvojica napadača uperila puške u njega.

– Govori – obrati mu se onaj okrvavljenog ramena. Gde je onaj što je pucao s krova?

– Video sam ga kad je pao – dobacio je jedan od napadača.

– Muerto – uzdahnuo je Benito.

– Zar je mister Džon mrtav? – kriknu Tobu. – Hoćeš da kazeš da su ga smakli? Jako mi je žao. Taman je počeo da mi se pada.

Drugi naoružani konjanik dobacio je pušku svom saučesniku, izvadio kolt i popeo se u vagon. Ne obraćajući pažnju na Tobiju i dvoje sićušnih Meksikanaca, prišao je desnim vratima i pogledao niz liticu. Opruženo telo u podnožju bilo je jasno vidljivo. Jasno se videla i krv na čelu, kao i krvava mrlja na prsima. Radi svake sigurnosti, bandit podiže revolver da ispali još jedan metak u mrtvog čoveka, ali se odjednom njegov pogled zaustavi na blistavom predmetu što je ležao na uzanom pojasu zemlje između šine i ivice provalije. Bila je to „vinčesterka“

koju je Holidej ispustio, padajući u provaliju.

Ličove oči pohlepno blesnuše i on se pažljivo spusti iz vagona na tle pa podiže pušku.

– Kakav plen, a? – doviknuo je drugim pljačkašima dok se penjao nazad u vagon. – Jeste li ikada videli ovako lepu „vinčesterku“? E, ja sam je našao i zadržaću je za sebe. Časna reč!

Marija je malo digla glavu i kada je videla pušku još se više ražalostila. Hrabrog zapadnjaka poznavala je tek kratko vreme. Istina, delilo ih je, po njenoj proceni, dosta godina, pa ni u najslobodnijoj igri mašte nije mogla ni da pomisli da se u njega zaljubi, iako je po njenom shvatanju Dok Holidej bio pravi čovek i muškarac dostojan ljubavi. Ništa je, međutim, nije sprečavalo da ga ceni, da ga poštuje, čak na neki način i obožava i, naravno, da ima poverenja u njega. Pomislila je kako bi mnogi muškarci iskoristili njen položaj, ali on nije. U stvari, ona ga je učenom naterala da joj pomogne, a on je pokazao da i pored toga razume i ceni njena osećanja.

– Jeste li ikada videli ovako lepu pušku? – hvalio se Lič i dalje pred svojim pajtašima. Cerekajući se, ubacio je metak u cev i uperio „vinčesterku“ u Tobiju, Benita i Mariju.

– Da se niste ni mrdnuli! – zapretio im je.

Poginuli i ranjeni banditi privezani su za njihova sedla. Fernsvort je jahao tamo-amo pored voza i sa zapetim koltom motrio na prozore putničkih vagona. Za to vreme petorica njegovih ljudi išli su kroz kola i kupili od putnika sve stvari od vrednosti: nabrekle novčanike, smotuljke novčanica, kese nabi-

jene srebrnim i zlatnim novcem i mnogo zlatnog i srebrnog nakita s dragim kamenjem. Sve je to trpano u jednu veliku, jaku vreću.

Pošto su prošli kroz putničke vagon, jedan od bandita dodao je vreću Fernsvortu, koji ju je žurno otvorio i pogledao sadržaj.

– Dobro je – klimnuo je glavom – ali ne dovoljno dobro. Mora biti još ovoga.

– Čega? Novca ili drangulija? – upita bandit.

– Još dragulja – namršti se Fernsvort. – U vreći je samo ono što su žene rančera nosile na sebi. Ali šta je s ostalim nakitom: ogrlicama, narukvicama i dijademama koje će nositi na velikom balu? – Onda pokaza rukom prema furgonu: – Potražite tamo.

Fernsvortov saučesnik poneo je vreću do teretnog vagona, popeo se unutra i veselo pozdravio Liča i drugog revolveraša, pa zario cev revolvera Tobiju u stomak i naredio mu da otključa sef.

Pošto je tolike godine proveo kao Bolin muž, Tobij nije bio sazdan od materijala od koga se prave junaci. Izvadio je ključ, otključao kasu i predao kovčežić sa nakitom. Lič je odmah razvalio katanac dobro naciljanim metkom iz nove „vinčesterke“ i blistavo bogatstvo brzo je prebačeno iz kovčežića u vreću. Posmatrajući ih, Marija se setila svoje vreće na podu iza njenih nogu. U njoj je bila ne samo njena odeća već i sav njen nakit koji je ponela s namerom da ga proda sve do poslednjeg komada i time finansira svoje bekstvo na zapadnu obalu. Ako ti desperadosi posumnjaju u nju sve će biti izgubljeno!

Ali Liča i ostale bandite nisu zanimali jedan nervozni železnički službenik i dvoje isprepadanih peona. Pošto su se uverili da u furgonu nema oružja, banditi su otišli.

Tada je vratima furgona prišao Veson. Vodio je Dena Mek Hjuja vezanog lasom. Napadačima talac više nije bio potreban, jer su putnici bili potpuno obeshrabreni i nesposobni da se brane.

Pogledao je u vreću. Među novcem i nakitom bilo je i mnogo skupocenih revolverčića i fino izgraviranih niklovanih pištoljčića koje su bogati Meksikanci toliko cenili.

– Sve ste to našli? – upitao je zadržano Liča i ostale.

– Aha – iscerio se Lič – uključujući i jednu vrlo finu „vinčesterku“ za mene.

– Bueno – klimnu Veson glavom. – Hajdemo!

– Izlazite iz tog vagona i uzjašite! – naredi sada i Fernsvort. – Polazimo!

Benito i Marija se pridružiše Tobiju na levim bočnim vratima, posmatrajući napadače kako se brzo udaljavaju. U indijanskom poretku, s Fernsvortom na čelu, prošli su pored lokomotive i gomile nabacane zemlje i kameinja i produžili dalje ka severu. S očajanjem u duši Tobij je gledao za nabreklim vrećom, privezanom za jabuku sedla banditskog vode. Onda se obrati Benitu sumornim glasom:

– Ove godine proslava Dana osnivanja neće biti nimalo vesela, a vlasnici železnice biće vrlo ljuti na mene.

– A šta si mogao da učiniš, amigo? – slegnuo je Benito ramenima. – Bilo ih je mnogo... i prošao bi kao moj dragi prijatelj.

Dotad je jedan od putnika odvezao Mek Hjuja i mašinovođa pokaza spremnost da pomogne Tobiju u uspostavljanju reda. Tobu se tek tada setio da je jedan od putnika lekar po struci: doktor Paskvale Amentaro iz San Tomasa. Naravno, doktor Amentaro nije više mogao pomoći nesrećnom Grigu Boulsu, a ni starom hacijenderu, koje su banditi ubili. Najveći deo vremena dobri doktor morao je da utroši smirujući šokirane i izbezumljene žene.

Dok je Benito psovao sebi u bradu, Marija je, ponesena nekim unutrašnjim impulsom, iskočila kroz desna vrata na ivicu ponora i okretno, kao divokoza, počela da se spušta niz okomitu liticu. Benito joj doviknu:

– Mali Hoze, pazi! Ako padneš... – Slegnuo je rezignirano ramenima, obraćajući se Tobiju: – Biće bolje da pođem za njim.

– Ne vredi ti silaziti do Holideja – reče Tobu. – Imam osećaj da je mrtav.

– Svejedno. Čak i da Hoze nije sišao – reče Benito, kucnuvši se prstom po grudima – moram sići i ja jer moram da znam šta se desilo mom prijatelju Dzonu.

Rekavši to, i Benito siđe iz vagona, pa poče da se spušta liticom. Onda primeti da je Marija, silazeći, izgubila serape, koji je ostao zakačen na jednom žbunu na polovini padine. Tada opazi da je Marija već skoro stigla do dna ponora. Kamenčići, koje je pomerila silazeći, kotrljali su se i dva-tri šljunka udariše zapadnjaka u grudi.

Benito otkaçi serape sa žbuna i nastavi da se spušta, pažljivo opipavajući nogom oslonac, opsovavši svaki put kad je pomislio da će se skotrljati. Na kraju, posle onoga što mu se činilo kao

večnost, stigao je do podnožja i potražio tamo gde je ležao visoki zapadnjak, čiju je krvavu glavu uplakana Marija držala u svom naručju.

– Nemojte tugovati, senjorita Marija – pokušao je da je uteši Benito, mada se i njemu grlo stezalo od bola. On je i inače pokatkad umeo da bude sentimentalniji a za ovog hrabrog i velikodušnog čoveka postao je jako vezan. – Živeo je bogatim i punim životom i...

– Još uvek je živ! – kriknula je odjednom Marija.

– Tiho, za ime božje! – zavapio je Benito. – Ne vrištite! Zar ste zaboravili da svi misle da ste vi muškarac? – Kleknuo je pored nje i zagledao se u Holidejevo okrvavljeno lice. – Kažete da je živ? Je li to sigurno?

– Osećam da mu srce kuca! – odvrati zadihano devojka.

U tom trenutku Dok Holidej je otvorio oči i ustanovio da mu je lice čvrsto pritisnuto uz bujne i jedre grudi uplakane devojke. I, što mu je uvek bilo svojstveno, u njemu je preovladalo vladanje situacijom, a njegove reči bile su podstaknute praktičnim potrebama trenutka.

– Za ime božje – promrmľao je, obrativši se Benitu – uzmi njen serape i pokri joj prsa!

Benito ga žurno posluša, a onda bojažljivo pogleda prema vrhu litice. Sa ovog mesta u podnožju, gde su se nalazili, moglo se zapaziti veoma malo od pokreta i zbivanja koji su se odvijali gore, na krivini Barutnog Roga.

Marija je čvršće prikupila serape oko sebe, namestila bolje svoj sombrero i zabrinuto i ljubopitljivo se zagledala u zapadnjaka. Ovaj je s naporom učinio snažan pokret i uspravio se u

sedeći položaj, oslonjen leđima o stenu. Rana na glavi prestala je da mu krvari, a isto tako i rana na levoj strani grudnog koša. Ali ostalo je još mnogo zgrušane i usirene krvi po licu i odelu, a od glave do nožnih prstiju bio je uvaljan u prašinu. Izgledao je daleko lošije nego što je devojka navikla da ga vidi. A i ogrebotina od kuršuma iznad okovratnika košulje bila je crvenija nego ranije.

– Znaš, amigo Džone, jeste da je ovo glupo pitanje – obrati se Benito izubijanom zapadnjaku – ali ipak ću te pitati. Kako...

– Znam šta ćeš me pitati – prevaleo je Holidej bez žurbe preko usana. – Hoćeš da me pitaš kako se osećam. Pa da ti pošteno kažem, osećam se... – u zadnjem trenutku se setio da je prisutna i jedna dama, pa se uzdržao i preformulisao to u učtivu konstataciju: – Boli me sve od glave do pete.

– Vaše lice... – počeo da jadikuje Marija.

– Hajde, hajde, dosta je kuknjave – ljutnu se Dok, pipajući rukom čelo da bi proverio ranu na glavi. – Pokušajte zaboraviti da ste žena.

– Kakav je to bio pad! – Benito je s nevericom zavrteo glavom. – Prosto ne mogu da verujem da si ga preživeo, amigo!

– Pa da... – počeo Dok da rekonstruiše šta mu se dogodilo. – Bio sam na krovu furgona... – Podigao je pogled i žmirkajući pogledao kompoziciju voza – i ispalio sam nekoliko hitaca... a onda sam video jednu grupu i to je poslednje čega se sećam. – Klimnuo je glavom kao da mu je sve postalo jasno. – Mora da me je neki kuršum skinuo

s krova, pa sam se odande skotrljao ovamo. Zbilja je pravo čudo...

Pokušao je da ustane, ali Benito počeo da mrmlija u znak protivljenja:

– Nemoj se naprezati, amigo. Možda ti je slomljena neka kost. Kondukter kaže da među putnicima ima jedan lekar...

– Prava sreća u nesreći – konstatovala Dok, ali je, uprkos Meksikančevom protivljenju, već stajao na nogama. Pošto se pipanjem uverio da rana na glavi nije više od male posekotine, posvetio je pažnju rani na levoj strani grudnog koša. Lice mu se bolno zgrčilo i Marijino srce zakuca uplašeno brže. On je odmah uteši: – Izgleda mi da metak nije povredio nijedno rebro.

– Vi ste jedan fini kabalero, senjor Holideje – promuća Marija – i zahvaljujem nebu što ste živi, ali tugujem zbog drugih koji su...

– Kojih drugih? – upita Holidej. Izvadio je kolt iz futrole, proverio da li je pun i zadovoljno utvrdio da je futrola zaštitila oružje od oštećenja.

– Jedan rančer – obavesti ga Benito – i ložac lokomotive. Mrtvi su.

– Obojica? Da, to je strašno – proceđi Dok, stežući zube. – Ali kad se setim kako su banditi neštedimice sipali kuršume na sve strane, pravo je čudo da i više putnika nije pobijeno, ili ranjeno. U svakom slučaju... – pogledao je ka vrhu litice – neće se oni tek tako izvući. Platiće za to što su danas učinili.

Benito nastavi da priča, više za sebe nego svojim saputnicima i uzevši Mariju za ruku počeo da se penje uz liticu za zapadnjakom, koji je krenuo prvi. Holidej se verao polako i veoma oprezno. Rane su mu nanosile bol pri sva-

kom većem naprezanju mišića, ali na njegovu sreću, a na nesreću Džila Fernsvorta i njegove bande, sve kosti su mu ostale čitave i bio je sposoban da krene u poteru za napadačima i da ih jednog po jednog pohvata. Posebno onog ubicu koga je pri napadu odalo drečavo odelo i biserna igla u kravati.

Kada su stigli gore, reče Benitu:

– Izbaci iz vagona ono sedlo i opremu dok ja odem da nađem doktora!

Shvativši šta Holidej smjera, Marija se usprotivila, ne obraćajući više pažnju na boju svoga glasa. Srećom, mogla je nesmetano da govori, jer su bili dosta udaljeni od drugog putničkog vagona i van domašaja ušiju inače uzbuđenih putnika. Prizor oko kompozicije voza predstavljao je oličenje huke, buke i užurbanosti, pomešanih s šokom od iznenađenja koji se još osećao u vazduhu.

Napred, iza okuke, Den Mek Hju i još pola tuceta snaznih muškaraca naporno su radili da očiste prugu. Doktor, jedan stariji, suvonjav Meksikanac sa sedim brkovima i bradom, kretao se među putnicima, raspitujući se ima li još koga kome bi mogao pružiti svoju stručnu pomoć. Tela ložača i starog rančera – dva hrabra i jednostavna čoveka – koji su junački poginuli, bila su uvijena u ćebad i položena u furgon. Zapadnjak je znao da ne može drukčije, ali mu je bilo žao zbog Marije.

– Krivo mi je što ćete morati da dovršite putovanje do Moreda u vagonu s mrtvima – rekao joj je – ali verujem da shvatate kako se tu ne može pomoći.

Mariji je, međutim, nešto drugo bilo na umu. Plahovito mu se obratila:

– Mi smo se nešto dogovorili, senjor Holideje! Obećali ste da ćete me odvesti u Moredo, da ćete tamo završiti svoj posao i da ćete me zatim otpratiti do Red Stouna, gde ću se ukrcati na voz za San Francisko.

– Naći ću se s vama i Benitom u Moredu – trudio se Dok da je umiri. – Vi se tamo snađite dok ja ne dodem... A ja ću u međuvremenu obaviti taj svoj posao, jer sam čoveka koga tražim prepoznao među napadačima na voz.

– Da biste završili s jednim – upozori ga devojka – moraćete se boriti sa svima, a njih ima vrlo mnogo! Vi jedan protiv tolikih revolveraša!

– Pa... – Dok se osmehnu krajičkom usana – možda ću moći da ih ubedim da se borim sa svakim od njih ponasob.

– Ali... – zausti devojka.

– Nemam vremena za raspravljanje – prekide je Holidej. – Pobrini se za nju, Benito.

– Si, amigo, ne brini! – klimnu glavom Meksikanac. – Možeš se slobodno pouzdati u mene.

– To će biti nešto novo – našali se Dok, nastavljajući da hoda prema vozu.

Malo kasnije, sedeći pokraj teretnog vagona, on se prepustio intervenciji pažljivog doktora Amentara, koji ga je sa mnogo takta pregledao i ukazao mu pomoć. Za to vreme je Benito sledeći Holidejevo uputstvo, izbacio iz vagona sedlo, opremu i Dokovu putnu torbu. Samo jednom je zapitao Holideja šta će mu oprema kad nema konja, a onda je kradimice pogledao vranca u boks, shvativši da Holidej namerava na njemu da odjezdi za banditima. Eto, i njegov amigo nije birao sredstva kad je

bio u nuždi. Ništa, ništa! Kad sve ovo prođe, ulučiće on, Benito, priliku da zapadnjaku konačno objasni da je i on, Benito Espino, uvek u nuždi kada zavuče ruku u tuđi džep. Zadovoljan tim otkrićem, povukao je gutalj iz Holidejeve pljoske s brendijem. U to je lekar završio s previjanjem, pa je i Dok sam potegao gutljaj i pripremio se za jahanje.

– Ali vi niste sposobni da jašete, se-njor – protestovao je doktor Amentaro.
– Jesam – odvrati Dok kratko.

VIII

Kada se Holidej vinuo u sedlo zas-tenjao je od bola u grudima pri tom skoku. Ali uprkos tom jauku i grimasi bola na zapadnjakovom licu, njegovim ukrućenim pokretima i belini zavoja pod stetsonom oko njegove glave, Marija, koja ga je zadivljeno posmatrala, zaključila je da nikad nije videla strašnijeg i odlučnijeg čoveka. Zato joj i činjenica da će se uskoro suočiti sam sa tolikim neprijateljima nije više izgledala tako zabrinjavajuća.

Dok joj je, držeći čvrsto uzde vranca, davao poslednja uputstva:

– U Moredu – rekao joj je, gledajući u smeru pošumljene padine, kao da u njoj traži odgovor na pitanja koja su ga mučila – ne bi trebalo da imate nikakvih teškoća da neprimećeno prođete pored odbora za doček. Samo držite glavu i dalje malo oborenu, a sombrero čvrsto nasađen na glavu i ništa loše vam se neće desiti.

– A vi... – zaustila je devojka.

– Ja ću vas naći u Moredu – odgovori joj Dok samouvereno. – Možete se kladiti u život da će biti tako.

– Onaj čovek što je uzeo pušku kojom si pucao, amigo Džone – upozori ga Benito – zove se Rik. Neki od pajtaša ga je oslovio po imenu i ja sam to čuo. Taj tip je krupan i ružan.

– Kako se uopšte možete nadati da ćete naći te ljude? – upita Marija začuđeno Doka.

– Oni će verovatno pokušati da zametnu tragove – odgovori joj on – ali zametnuti trag nije nimalo lako, a meni se učinilo i da su ti napadači bili previše samouvereni. I ubeđen sam kako naprosto neće očekivati da će neko tako brzo poći u poteru za njima. Onda podiže ruku i mahnu u znak pozdrava:

– Asta la vista!

– Vaja kondios – uzvratila je devojka tiho i strastveno.

Zapadnjak stiskom kolena podseti vranca da krene, i veliki ždrebac, podrtavajući od želje za galopom, pođe krupnim koracima uz padinu. Na polovini puta do vrha Dok se okrenu i baci pogled unazad. Prema tempu kojim su ljudi uklanjali prepreku sa šina, procenio je da će voz nastaviti put za Moredo za otprilike četvrt časa, jer je mašinovođa već sipao ugallj u ložište lokomotive kako bi podigao pritisak pare.

*

U podne, kada se gomila ljudi okupila na železničkoj stanici u Moredu, sa velikim nestrpljenjem i iščekivanjem upravljajući pogled ka jugu i dok je gradska pleh muzika svirala jednu živahnu svadbenu melodiju, a, gradonačelnik i ostali gradski dostojanstvenici smišljali dirljive govore kojima su

kao dobrodošlicom trebali dočekati svoje cenjene goste, dok su Artur Šarki i njegov sin ponosno, ali krišom zagledali svoje sjajno uglačane čizmê i dok je stanično osoblje počelo da pokazuje prve znake nestrpljenja i nervoze, Dok Holidej je, već daleko odmakavši od okuke Barutni Rog, uporno pratio trag ljudi koje je gonio. Izgledalo je da napadačima na voz nimalo nije smetalo što njihovi konji ostavljaju za sobom jasan trag kopita, sve dok... Zapadnjak odjednom zategnu vođice i glasno opsova jer je upravo od tog trenutka postao svestan toga šta može očekivati. Nije bilo nikakvo čudo što banditi nisu hajali za tragove koje ostavljaju za sobom. Jer oni su se bili uputili prema jednom širokom potoku koji je iznenada iskrsnuo pred njim i čijim plitkim koritom su mogli proći mnogo kilometara bilo uzvodno bilo nizvodno, a da njihov dalji trag ostane potpuno nevidljiv. Potok se pružao pred Dokom blistajući na podnevnom suncu.

Svih dvanaest konja ušli su na tom mestu u vodu, to je bilo očigledno. Ali... da li su krenuli uzvodno ili nizvodno? U kom pravcu su se sada kretali?

Dok zakači vođice za jabuku sedla, izvadi tabakeru s cigarama, zapali jednu pa utonu u duboko razmišljanje. I kada je cigara bila pri kraju, Dok je upravo donosio odluku...

Ako bi pošli niz potok, desperadosi bi se kretali u pravcu juga, prema mestu gde se odigrala pljačka i u krajnjoj liniji prema severnoj granici pokrajine Bernet. Da li bi bilo logično da pođu u tom pravcu? To je bilo malo verovatno.

– Logičnije će biti da pođem obalom uzvodno uz potok – glasno je razmišljao Dok. Onda ponovo podbode pozajmljenog vranca. – Ranije ili kasnije moraće da izađu iz potoka, a kad to učine ostaviće za sobom vidljiv trag.

Sve do otprilike jedan čas posle podne Dok Holidej je jahao zapadnom obalom potoka i za sve to vreme nije opazio nikakav trag begunaca. Pritom je načinio i pauzu i dopustio vrancu da se napije vode i popase malo zelene trave, i sam utolivši glad sa malo hrane koju je uvek nosio u putnoj torbi. Pritom se pitao da li bi desperadosi mučili svoje konje terajući ih kroz vodu više od jednog sata. Sumnjao je u to.

Umesto da na tom mestu pregazi potok i da istočnom obalom pođe niz vodu, Dok je okrenuo vranca i odjahao nazad do mesta gde su napadači zagazili u potok. Rešio je da na tom mestu pređe na drugu obalu i onda tom obalom pođe uzvodno. Holidej je iz iskustva znao da u ovakvim stvarima čovek mora raditi sistematski i biti strpljiv.

*

Kada je, skoro dva časa kasnije, krećući se prema severu, voz konačno stigao na stanicu u Moredu, nastala je opšta zbrka. Pleh muzika je gromko svirala, dajući sve od sebe, što je skoro onemogućilo da se čuje glas Tobija Džentroua, koji je gradskim ocima, okupljenima na staničnom peronu, pokušao da objasni kako je voz napadnut i opljačkan. Više od stotine građana, koji su došli dočekati kompoziciju, drali su se oduševljeno, do promuklosti, dok su mnogo razdragani kaubo-

ji jurili na konjima uz i niz glavnu ulicu, pucajući uvis iz revólvera. To je bio način kako je Moreda uvek počinjao veliku proslavu Dana osnivanja. Činjenica da je voz debelo kasnio nije za njih, bar u ovom trenutku, značila ništa posebno.

Benito je mudro zaključio da za nje-ga i Mariju neće biti povoljnijeg trenutka da izađu iz teretnog vagona i izgube se u mnoštvu ljudi od ovog stanja opšte graje i zaludenosti. Zbrka i halabuka na stanici bila je za njih naprosto dar s neba. Odvezao je svog magarca Korteza i pokretom glave dao znak Mariji da ga uzjaše. Kada je ona to učinila, noseći sa sobom svoj džakčić sa garderobom i nakitom, koji je vredeo čitavo bogatstvo, Benito proviri napolje i reče:

– Idemo... Hoze – osmehnuo se. – I molim te, drži glavu skromno oborenu.

– Ja sam toliko dugo već držala glavu pognutu – požalila se devojka – da me je zaboleo vrat. Sa ovoliko prašine na licu sigurno je da me neće niko prepoznati. Mislim da bih sasvim slobodno mogla da dignem glavu.

– A ja opet mislim da bi bilo bolje ne rizikovati – posavetova je Benito.

Za to vreme nosači su već počeli da iskrcavaju teret i srećnim sticajem okolnosti dva velika sanduka izbačena su iz vagona na peron, tako da su načinili neku vrstu stepenica niz koje je Korteza dostojanstveno sišao. Niko nije obratio pažnju na njega niti na Mariju, koja ga je jahala, a još manje na Benita, koji ga je vodio.

Prvi koji je među gradskim dostojanstvenicima, okupljenim na peronu, naslutio da nije sve u redu, bio je čovek sa sivim ogrtačem i metalnom

zvezdom koja se na ogrtaču presija-vala. Bio je to Fil Dedžet, oblasni šerif Moreda, čovek koji je imao nos da nasluti opasnost.

Videvši da nešto nije kako treba, doviknuo je iz sveg glasa gomili da se utiša i zahvaljujući svojoj grlatosti dobio je nekoliko trenutaka predaha. Orkestar je nastavio da svira, ali ne tako glasno kao ranije, a uporni magarac je u međuvremenu prošao pored uzrujanoga Artura i usplahirene Rouzbad Šarki i njihovog sina, koji je stajao kraj njih s tupim izrazom na licu.

Bilo je trenutaka kada Benito Espino nije mogao da se odupre iskušenju da javno demonstrira svoju učtivost i skromnost i ovo je bio jedan od tih. Skinuo je svoj sombrero i spustio ga skoro do zemlje te se obratio gradonačelniku i članovima gradske uprave:

– U moje ime i u ime mog rođaka Hozea zahvaljujem na ovom veličanstvenom dočeku. Ali nije trebalo da se toliko mučite. Nije bilo potrebe za muzikom. Još manje je bilo neophodno cveće. Bilo bi dovoljno da ste doneli nekoliko boca dobre tekile...

– Oterajte odavde ove smrdljivce, šerife! – zaur-lao je Šarki obraćajući se Dedžetu.

– Za ime božje, Arti, zaveži! – ukorio ga je šerif. – Pokušavam da čujem šta kaže Tobi Džentrou.

Dok je Korteza trupkao kratkim magarećim korakom pored orkestra, koji je još svirao, Marija je dobacila muzičarima jedan nedužan osmeh i, praveći se da ih uvažava, mahnula im desnom rukom i doviknula onoliko dubokim glasom, koliko je mogla:

– Živeli!

– Si... ta vam valja! Glasnije za ime božje – osmehnuo se Benito.

– Ako neko ne odstrani odavde drske nevaljalce, časne mi reči, prosviraću ih kuršumima iz mog revolvera! – besneo je Šarki. – Gde je don Dijego? Gde je mlada moga sina?

– Ubili su ložača, kažeš? – šerif se dotle raspitivao kod Tobija o tome šta se dogodilo kod Barutnog Roga.

– I još jednog starog Meksikanca, rančera – potvrdio je Toni. – A pucali su i na jednog čovu, po imenu Doka Holideja, samo što je taj Holidej ostao živ i pošao za njima u poteru!

– Gde je don Dijego? – upitao je Šarki.

– Ako još jednom otvoriš ta tvoja volovska usta, Arture Šarki – zapretio je šerif – kunem ti se da ću ti ih zatvoriti drškom svog revolvera!

U međuvremenu se don Arturo, jedan stariji rančer, koga je don Dijego molio da Šarkijevima prenese poruku, probio kroz gomilu do debelog rančera.

– Žao mi je što moram da saopštim – obratio mu se – da su don Dijego i njegova pratnja morali ostati u Bernet Dženksnu. Izgleda da je senjorita Marija nestala...

– Nestala? – promuca zadihano Šarki. – Do sto đavolskih đavola, to je nemoguće! Ona ne sme nestati! Kako bi mogla da nestane u ovakvom trenutku? – Širokim gestom pokazao je prema svom debelom, mlohavom nasledniku. – Najlepši mladoženja u oblasti Moreda je čeka... a ona da nestane? Sto mu gromova!

Opšta zbrka se nastavila i za to vreme Benito je proveo svog magarca porred muzike, kroz uskomešanu gomilu do široke glavne ulice Moreda. U to

doba godine svaki bolji hotel i pansion već su bili unapred rezervisani. Gde je onda mogao naći smeštaj dovoljno dobar za damu Marijinog ranga i vaspitanja? Upozorio ju je tihim glasom:

– Mislim da bi bilo najbolje ako bismo ostali u meksičkom delu grada... među ljudima naše narodnosti. A verujem da će nas i amigo Džon tamo potražiti.

– To neće biti jednostavno – predočila mu je Marija.

– Možda, ali ćemo tamo sigurno naći smeštaj.

*

Tokom sledećih desetak minuta oblasni šerif Dedžet i jedan od njegovih zamenika, trbušasti Čef Boldvin saslušali su detaljan kondukterov izveštaj o drskom prepadu i pljački na Barutnom Rogu. Odmah zatim Dedžet je organizovao brzu i efikasnu protivrakciju.

Glas o prepadu munjevito se proneo s jednog na drugi kraj Moreda i ubrzo posle toga počeli su se skupljati dobrovoljci za poteru ispred zgrade gradskog zatvora. Šerif je u međuvremenu poslao glasnika da obavesti i dovede i drugog njegovog zamenika, mlađog čoveka po imenu Adam Metjus. Plan mu je bio da formira tri grupe za poteru, od kojih bi svaku vodio po jedan predstavnik zakona u Moredu.

Taj drugi šerifov zamenik, Metjus, vitak dvadesetdvogodišnjak prijatnog izgleda, imao je jak razlog da ne prisustvuje proslavi Dana osnivanja na železničkoj stanici. On se toga dana tek u pola dvanaest vratio nakon što je prethodno obavio jedan zamoran za-

datak – predaju jednog uhapšenika vlastima u tvrđavi Džips na severu. I posle mnogo sati provedenih u sedlu smatrao je da je zaslužio da se odmori. Kada je Dedžetov glasonoša zalupao na vrata njegove spavaće sobe u Džesapovom pansionu, on se već spremio za počinak i dremuckao.

Zevnuvši, pomiren sa sudbinom, Metjus je pustio glasonošu unutra i saslušao novost o napadu na voz. Ta novost ga je razljutila, ali je odmah povratio svoju uobičajenu mirnoću. Nalio je vodu iz bokala u lavor, ispljuskao hladnom vodom lice i začuđenom kućaru izložio svoje zapažanje:

– Pitao sam se zašto nijedna razbojnička banda nije dosad došla na tu ideju. Voz za Moredo na dan proslave ne nosi pošiljku novca, to je tačno, ali ti Meksikanci uvek dolaze natovareni nakitom i novcem. Pre ili kasnije moralo je doći do ovoga.

– Potera sa šerifom na čelu pretražuje planine Džila – obavestio ga je kurir. – Čet Boldvin će povesti drugu grupu prema kanjonu Blanko, a...

– A Fil želi – pogodio je zamenik Metjus – da moja grupa pročešlja južni deo oblasti.

– Šerif je baš to rekao – klimnuo je glasonoša glavom. – Celu teritoriju ispod Aroho Kulebra. Vaša grupa vas čeka, zameniće, pred gradskim zatvorom.

– Dobro... – Adam ponovo zevnu. – Vratite se i recite im da odmah dolazim.

Za manje od dva minuta doveo je odelo u red, stavio je šešir i pripasao opasač s revolverom. Zatim je pohitao ka zadnjem ulazu u staju u kojoj se nalazio njegov konj. Još nije ni stigao

do tih vrata, kada se na njima pojavio vlasnik staje.

– Vaš konj je spreman, zameniće! – rekao je.

– Hvala, Džubele – zahvalio se Adam.

Onda je sasvim slučajno skrenuo pogled ulevo. Taj deo grada, izgrađen bez ikakvog urbanističkog plana i reda, bio je mešavina američkog i meksikanskog naselja. Za Adama to je bio omiljeni deo grada, jer kao mlad čovek nije imao nikakvih predrasuda u pogledu rase i boje kože. Slagao se lepo s građanima anglosaksonskog porekla, ali je isto tako dobro živio i slagao se i s Meksikancima. Ograda s njegove leve strane delila je mnoga dvorišta od ulice kojom je krenuo. U nekima od njih igrala su se deca Amerikanaca a u drugima Meksikanaca.

Jedno od dvorišta pripadalo je kući udovice Karlite Sančez koja je, što je Adamu bilo poznato, izdavala sobe i obezbeđivala puni pansion. Jedino što su njeni gosti morali sami da se stara ju o svojim jahaćim životinjama u zadnjem dvorištu, što je baš sada bio slučaj.

Dva sićušna Meksikanca vodila su jednog neuglednog magarca. Ne bi to bila nikakva neuobičajena scena da se jedan od tih Meksikanaca nije provukao ispod jedne niske grane na trešnji stare Karlite. Grana je bila elastična, poletela je i skinula široki sombrero, ostavivši tog Meksikanca trenutno gologlavog. Adam je na to razrogačio oči od neverice. Otpozadi on bi možda još poverovao da je mali Meksikanac muško, ali ga je u nedoumicu dovela bujna dugačka kosa koja se rasula po ramenima gologlavog dečaka.

Na Benitovu opomenu Marija se žustro okrenula i, skinuvši svoj sombrero s grane, natukla ga ponovo sebi na glavu, ali je zaboravila da podigne i namesti kosu. Grimasa razočaranja i bojazni ukazala se na Benitovom licu kada je Amerikanac sa šerifskom zvezdom preskočio ogradu i uputio se ka devojci.

Adam joj se obratio, sve vreme pažljivo posmatrajući njeno prašinom namazano lice. Zamrljana prašinom ili ne, ta devojka nije bila obična meksikanska seljanka. Bila je to lepotica kakva se ne sreće svakog dana.

– Senjorita, čeka me potera koju predvodim. Idem u poteru za banditima koji su napali i opljačkali voz... Pretpostavljam da ste za to čuli? – Marija je klinmula glavom i uzdahнула, pokušavajući da rukom skupi kosu i da je podvuče pod svoj sombrero. – Nemam, dakle, vremena za gubljenje – nastavio je Adam – i bio bih vam zahvalan ako biste mi kratko, jasno i brzo objasnili šta se to događa.

– Nije to ništa, senjor šerife – pohitao je Benito da otkloni njegovu pažnju. – To je šala. Kako vi to kažete, obična svakodnevna šala.

– Gluposti – progundao je Adam.

– Tako je kao što on kaže, senjor – promrmrljala je Marija. – Samo obična bezazlena šala.

– Meksičke devojke nikada se ne oblače kao muškarci... čak i kada se šale – namrštio se Adam. – Čak i obična seoska devojka ne bi to učinila, a da ne govorimo o jednoj dami. – Izvukao je maramicu i na njeno zaprepašćenje izbrisao malo prašine s njenih obraza. – Pa da! Znao sam da me oči ne varaju! Kada je neka devojka tako

upadljivo lepa, kao vi, onda se to vidi bez obzira kako je obučena.

– Molim vas... – zamuca Benito.

Ali pre nego što je on mogao to da spreči, Marija reši da se prepusti šerifu na milost i nemilost, uzdajući se u svoje instinktivno prosuđivanje njegovog karaktera. Taj gringo dobroćudnog izgleda bez sumnje nije mogao odobravati namenjenu joj hudu sudbinu. Zar bi se takav čovek mogao složiti s njenom prisilnom udajom za... za debelog i kukavnog Stjua. Zato je u nekoliko rečenica, izgovorenih u jednom dahu, priznala Adamu Metjusu sve od početka do kraja.

Adam je s nevericom treptao:

– Stju Šarki? Sin starog Arta Šarkija? Taj Šarki? Marija ćutke klimnu glavom.

– On da se oženi vama? Ali...senjorita, pa to bi bio zločin! Da, zločin. – Raširio je bespomoćno ruke. – Čujte, ne mogu više da se zadržavam. Čekaju me i...

– Vi ćete čuvati našu tajnu, senjor šerife? – upita Benito s iskrom nade.

– Pod jednim uslovom – odgovori Adam Metjuz impulsivno. – Nemojte dopustiti da se senjorita uda za bilo koga dok se ja ne vratim!

Benito se lupio rukom po čelu i uzviknuo:

– Ajaj... karamba!

Marija je zakolutala očima i u najzanosnijem osmehu otkrila bisernobeke zube, dok se Adam povukao nekoliko koraka i ponovo preskočio ogradu, ali sad u suprotnom smeru. U tom trenutku nije mogao da učini ništa više. Nije mogao da dozvoli da ga potera čeka, a nije mogao ni da zaboravi kako je Ma-

rija Kastaldez najljepša devojka koju je ikada video.

Stigavši nazad pred staju, vinuo se lako na leđa svog konja. A vrlo brzo iza toga pridružio se osmorici konjanika koji su ga čekali pred zgradom zatorova.

– Adame – ljutnuo se čovek po imenu Klet. – Nisi baš brz.

– Jedva smo čekali da pođemo, zameniče – javi se drugi dobrovoljac. – Mnogi od nas bili smo prijatelji jadnog Grifa Boulza.

Klet je ispričao šta je čuo od Tobija Džentroua, završivši upozorenjem:

– Ako naiđemo na jednog visokog nepoznatog čoveka na crnom ždrepcu, ne smemo da pucamo. On ima zavoj oko glave i elegantno je odeven.

– Kakvog nepoznatog čoveka? – upita ga Adam.

– Ime mu je Holidej – objasnio je Klet. – Kondukter kaže da je taj Holidej pokušao da odbije napad kada su banditi nasrnuli na voz. Oni su ga ranili, ali je on ipak pošao u poteru za njima.

– Dobro – klimnuo je Adam glavom. – Pazićemo na njega, ali bilo bi bolje da ih ne stigne. Jedan čovek nema šanse protiv bande nevaljalaca.

Šanse tog jednog čoveka bile su, međutim, svakog trenutka sve veće. Dok je posmatrao istočnu obalu potoka Holidej je otkrio trag. Tri konja napustila su korito potoka i krenula put severoistoka.

Razilaze se, zaključio je zapadnjak. Kada su ušli u potok bili su svi zajedno. Sada će se deliti na grupe.

Nije se dvoumio da li da pođe za tragom trojice konjanika. Istina, pretpostaviti da je jedan od te trojice bio

baš Krisov ubica bilo je smelo, a ako bi bilo tako, onda bi to bila prevelika sreća. Opet, možda je Džener baš bio u tom triju?

Postojao je samo jedan način da to proveriti.

Posle tri časa jahanja zaustavio se pred jednim malim kanjonom da bi ponovo osmotrio tragove. Sva tri konja stajala su tu izvesno vreme, a bilo je i tragova ljudskih nogu. Tragovi dva čoveka. Taj trag je vodio prema ulazu u jedan uzan kanjon. Holidej je sjahao i uputio se ka proseku između stena, izvukavši uz put revolver i nategnuvši obarač.

Ispostavilo se, međutim, da je mali kanjon pust. On je sada u njemu bio jedino ljudsko biće, tačnije rečeno jedino živo ljudsko biće.

Trag ga je odveo do nečega što je odmah prepoznao kao humku. To je objašnjavalo odsustvo traga trećeg čoveka. Jedan od te trojice bio je mrtav, a mrtvi treba da budu pokopani čak i za vreme bekstva. Pošto banditi nisu imali ašov, grob nije mogao biti dubok.

Holideju je trebalo samo nekoliko minuta da ukloni kamenje i otkopa nešto malo zemlje da bi ugledao lice poginulog. To lice nije pripadalo onome koga on traži. Ali ga je ipak prepoznao, iako je za vreme napada bilo sakriveno maramom. Marama nikada nije bila dovoljno dobra maska.

Zatrpao je ponovo lice zemljom, a zatim nagomilao kamenje kao što ga je i našao. Sada su ga već ponovo rane žigale. Udarac na čelu, ogrebotina na vratu i duboka posekotina na rebrima, sve ga je bolelo, ali se on nije predavao. Bio je i voljan i sposoban da produži lov.

Ubrzo posle toga trag tri konja jasno se pokazao na jednom delu mekog terena i po dubini otiska Dok zaključio kako je jedan konj bez jahača. Bilo je jasno da goni prave krivce.

Pošto je još uvek bio dan, Dok se prikrpio u jednom šumarku na vrhu brežuljka sa koga se jasno video ranč „Triangl“. Rik Lič i njegovi preživeli saučesnici vraćali su se kući, a Dok Holidej ih je pratio.

IX

Dvojica koje je Dok pratio izmenjali su pozdrave mahanjem ruku sa dvojicom drugih, koji su se u tom trenutku pojavili iz jednog udaljenog šumarka meskito drveća, zapadno od rančerske kuće. Naslonjen na jedno stablo, Dok je, uprkos priličnoj udaljenosti, zapazio važnu činjenicu: ta dvojica, koji su se nalazili bliže kući, vodili su konja bez jahača.

Jedan od njih jahao je skljkokan u sedlu i činilo se da drži ruku u povesci. Dok je zapazio boju njegove košulje i konja koga je jahao. Bio je to mrkov. Na Barutnom Rogu on je ranio jednog od napadača koji je bio u kariranoj košulji drečavih boja i koji je jahao čupavog mrkova. Krvožedni pljačkaši su se, dakle, vraćali u svoje skrovište.

Pri poslednjim zracima sunca – Holidej je pažljivo osmatrao kuću i njenu okolinu, trudeći se da zapamti važne detalje: položaj korita za pojenje stoke, gomile drva, ograde za stoku i svega ostalog. Ona četvorica su se sada nalazila u kući i verovatno svi u istoj prostoriji. Doku je bilo veoma važno da upamti položaj svakog zaklona i svake prepreke na koju je mogao

naleteti, pa izazvati buku koja bi oдала njegovo prisustvo onima u kući.

Sve dok nije pao mrak Dok nije napuštao svoj zaklon nu vrhu brda. Jer to je bio trenutak koji je čekao. Kasnije će možda biti mesečine, ali na početku noći je vladala tama, što je potpuno odgovaralo njegovoj nameri. Kao kafanski čovek, nije voleo mnogo da pešači, ali mu se činilo mudrijim da u ovoj situaciji vranca ostavi sakrivenog na brdu. Jer kada se privlačiš s namerom da ostaneš neprimećen, onda je bolje prikradati se pešice.

Svetlost je dopirala samo iz jedne prostorije, verovatno kuhinje. Na osnovu toga je pretpostavio da u ostalim prostorijama nema nikoga. Pre nego što se privukao prozoru ušunja se u štalu i proverio broj konja. Bilo ih je pet. Zaprežne konje nije zatekao, a ni kola, što je bilo normalno za očekivati. Na poljima, koja su okruživala ranč video je veoma malo goveda. Ovo je baš neki malerozni ranč, pomisli. To se uostalom uklapalo u priču. Jer često se događalo da rančeri u materijalnom škripcu krenu putem kriminala, što inače ne bi činili. Uostalom takva je sudbina rančera: uvek ih prati neizvesnost. Neki su izgubili čitavo bogatstvo jer im je bolest pomorila stoku, drugi su stradali od suše, ali većina njih je povećanim trudom nastojala da nadoknadi gubitke koje im je donela loša sreća.

Holidej nastavi da se šunja ka osvetljenom prozoru, tiho kao Apač. Zgrčivši se ispod prozora sa interesovanjem je oslušnuo razgovor koji se vodio unutra. Kao što je već znao, jedan od bandita bio je ranjen. Začuo je prigušen

nazalan jauk koji je to potvrđivao, praćen komentaram jednog drugog:

– Onesvestio si se, Mek Dejde, znaš li? – Glas je zvučao podsmešljivo. – Onesvestio si se kada ti je Bert vadio kuršum iz rane.

– Zaveži, Rik! – Glas ranjenika zvučao je ogorčeno. – Nevolja s tobom je to što nemaš srca. Ti se smeješ jadu i nevolji drugih. Pitam se samo kako bi se ti osećao da tebe boli rame, kao što boli mene.

– Ja se ne bih žalio – zacerekao se čovek koga je ranjenik nazvao Rikom. – I? Šta kažete za ovu pušku, momci? Hajde, recite: jeste li skoro videli ovako dobro oružje? Ova „vinčesterka“ tek što je izišla ispod čekića.

Sada se začuo glas trećega:

– Rik, želeo bih da se okaneš piljenja u tu pušku i da pripremiš nešto za jelo. Biću mnogo gladan kada završim s previjanjem.

Ponovo se javi Mek Dejđ:

– Nisam znao da će biti mrtvih. Pucanja da, ali ne ovo.

– Još cmizdriš što sam ukokao ložača? – ponovo se zacerekao Rik Lič.

– Loše je to što si učinio – promrmlja Mek Dejđ. – Sto mu gromova, Rik, mogao si ga samo raniti. A i Fernsvort... Kad samo pomislim kako je on ispraznio ceo šaržer u onog starog Meksikanca...

– Taj Meksikanac je prosto vapio da ga ukokamo – odgovorio je Lič. – Nije trebalo da potegne revolver. Sam je kriv.

– Mmm...da – promrmljao je četvrti, koji je do tada ćutao.

– Glavu gore, Ferijere – rekao je Bert, bodreći ranjenika. – Budi srećan

što nismo morali da te sahranimo... kao što smo sahranili Klintonu.

Tih poslednjih nekoliko trenutaka pred akciju Dok Holidej je posvetio razmišljanju o tome kako prisluški vanje ima svojih prednosti. Jer u toku tog kratkog razgovora među banditima čuo je sve što mu je bilo potrebno da čuje. Imao je posla s pravim zločincima. Ali, ti ljudi su mu mogli reći i mnogo više, jer su bili samo deo bande. Snažnim udarcem noge zapadnjak otvori vrata i s revolverom u ruci uskoči unutra. Na pragu je zastao, povišen napred u pozi kobre, napet, šetajući pogledom od jednog lica do drugog. A onda je izgovorio, ni suviše glasno ni suviše tiho, pretnju koja je, uprkos mirnoće glasa, zvučala opasnije od ujeda zmije zvečarke:

– Da se niko nije makao! Neću imati milosti prema onome ko nešto pokuša!

Četvorica desperadosa su na trenutak ostali skamenjeni. Od trojice među njima nije došla nikakva ozbiljna protivakcija. Nikakav prikriveni pokret ruke ka oružju. Četvrti je sedeo klonulo na stolici a njegov opasač s revolverom visio je na zidu. Bio je bleđ u licu, a oči su mu bile širom otvorene od straha. Kroz primitivan povez u kožu mu je visila leva ruka širila se krvava mrlja. Dok ga je u magnovenju prepoznao. Bio je to jedan od dvojice koje je on na Barutnom Rogu pogodio.

Ako bude otpora, sevnulo mu je kroz glavu, on može doći od one trojice koji su stajali i koji su iz prepada izišli nepovređeni. Bert, odeven u plavo teksas odelo, nosio je dva ukrštena opasača sa po jednim koltom u svakoj futroli. On je nemirnim okom posmatrao čoveka koji je upao iznenada među njih.

Ne gubeći iz vida čoveka s dva revolvera, Dok je delić sekunde posvetio oružju, koje je u ruci držao Rik Lič. Bila je to „vinčesterka“ koju je našao u teretnom vagonu, ista ona kojom je on pucao na napadače i u padu s krova vagona je ispustio. Ličov kažiprst je počivao na okidaču. Cev puške bila je okrenuta ka podu, ali, posmatrajući banditov izraz lica, Dok je bio ubeđen da će ovaj pokušati da iskoristi šansu. Jer cev puške se mogla za tren oka dići i Ličov prst je mogao pritisnuti okidač.

– Ta puška, nije vaša, mister – obrati se on Liču ledenim glasom. – Sklonite prst sa obarača i spustite je na pod. Ne bi mi se svidelo da budem ubijen na tako naivan način.

– Neka me nosi đavo ako se varam – izusti zadihano Mek Dejd, čovek s ranjenim ramenom. – Nije moguće da je to on... ali ipak jeste.

– Tačno, u pravu ste – klimnu glavom zapadnjak. – Već ste me videli na krovu furgona voza za Moreda. Sreli ste me kod Barutnog Roga.

– A smeo sam da se kladim da smo te sredili – izusti začuđeno Bert, prelazeći na familijarni način oslovljavanja.

– Pogodili ste me – potvrdi Dok. – U glavu, vrat i levu stranu grudi. Ali rane, kao što vidite, nisu bile opasne. Pa, eto... došao sam da vam vratim dug... i to tako što ću da vas uhapsim... junačine. Istina, ne nosim šerifsku značku, ali ne verujem da će vlasti u oblasti Moreda imati nešto protiv. Oni će to nazvati akcijom građanske budnosti.

– Čoveče, ma ko da si – isceri se Lič cinično – možeš smatrati da si već mrtav. Jeste da imaš revolver u ruci ali

Bert ima dva revolvera i mnogo brzo poteže s obe ruke, a ja držim u ruci vinčesterku. Treba samo da podignem cev i pritisnem obarač.

– Samo to? – smeškao se Holidej podrugljivo. – Pa, onda učini to, ako žudiš da budeš ubijen.

Nastao je trenutak krajnje napetosti, stanje kada svima pucaju živci. Svima, sem ledeno pribranom Doku Holideju. Njemu nije ovo bilo prvi put da gleda smrti u oči, ali, kao i ranije, imao je poverenja u kolt čvrsto stegnut u ruci, svoj neuporedivo brzi refleks i pravdu koju je zastupao kao svoju motivaciju. Sem toga, mada se nije trsio da to bude, glas najbržeg revolveraša nije stekao bez osnova. To, međutim, njegovi protivnici u ovoj prostoriji nisu znali. Zbog toga je Dok smatrao da su šanse njega i bandita približno izjednačene. A to je bilo u okvirima rizika koji je uvek bio spreman da preuzme.

Bert, koji je stajao metar i po od Liča, a bliže Doku, obrati se svom pajašu:

– Liče... šta ćemo da...

– Ništa ne brini – zacerekao se Lič.

– Sahranićemo ovog lupeža pre ponoći.

– Zaćutao je na tren, a onda povikao:

– Poteži!

Kao što je Dok i pretpostavljao, bio je to znak Bertu da potegne oružje. Ali on je, bez obzira na Bertovu eventualnu brzinu, nanišanio prvo na Liča. Kad je ovaj podigao cev puške, Dok skoči u stranu i opali. Istog trenutka baci se na kolena. Učinio je to u poslednjem trenutku kako bi spasao život, jer je Bert pripucao koltom koji je izvukao iz desne futrole. Tane mu je fujknuo iznad glave i zarilo se u dovratak. Dok ponovo palcem nategne obarač i

uzvratu na paljbu, ne dajući Bertu vremena da opali još jedan hitac.

Od ružne grimase zgrčilo se Bertovo lice. Bio je mrtav pre nego što je ničice pao.

I Ličov kuršum je promašio, ali Dokov nije. Zario se Liču tačno u sredinu grudi. Poslednjim iskrama snage, koja ga je napuštala, Lič isprekidanim dahom izusti psovku. Pao je na pod držeći i dalje stisnutu u rukama novu vinčesterku.

Pored njegove poslovične veštine u baratanju revolverom, opreznost je bila ta koja je Doka Holideja održala u životu tokom mnogobrojnih dvoboja i obračuna koje je doživio i preživio na prostranstvima od Misisipija do Meksika i Kalifornije. Zato i sada nije vratio kolt u futrolu dok nije pokupio sve oružje od mrtvih i ranjenih protivnika. Onda se obrati skrušenima i zanemelim Fernijeru i Mek Dejdu:

– Vas dvojica i niste zabrazdili u kriminal, kako mi se čini, do dna... kako sam mogao da procenim. Jer pre nego što sam ušao, stajao sam kraj prozora i slušao... – pokazao je palcem prema prozoru i zagledao se u Mek Dejda – ...kad si pričao o tome kako su stradali ložac lokomotive i stari Meksikanac.

– Neka sve ide do đavola. – Mek Dejda sumorno pognu glavom. – Rik Lič je uvek bio lak na potezanju oružja i uvek je vrebao žrtvu. Zašto bih ga branio?

– On je mrtav – podseti ga Dok grubo. – Zato nemaš ništa da dobiješ, ali možeš da izgubiš... ako odbiješ da sarađuješ.

– Šta to znači? – Mek Dejda nabra čelo. – Bolje rečeno... šta hoćete od mene?

– Hoću da ponoviš ono što si rekao malopre – objasnio mu je strpljivo Dok. – Ali tako da sve to napišeš na papiru.

– Tražite od mene da napišem priznanje? – zatreptao je Mek Dejda.

– Ti si to sve već priznao – rekao je Dok. – Nisi znao da prisluškujem kod prozora, ali ono što si rekao upravo i jeste priznanje. Sve što sam čuo ponoviti pred sudom. Šta onda dobijaš ako se sada budeš protivio? Ako budeš sarađivao možda će sud biti blaži prema tebi. Ne mogu ništa da ti obećam, ali...

– Ja sam uvek bio crna ovca, sklona nasilju i lopovluku – progovorio je Mek Dejda, sumorno se osmehnuvši. – Prežigosao sam dosta tuđe stoke i šćapio dosta tuđih dolara. Ako treba da idem u zatvor, onda neka odem zbog toga, a ne za ubistvo, jer nikada nikoga nisam ubio.

– Napiši to lepo na komadu papira – rekao mu je Dok. – A ja ću ti kazati na koja pitanja treba da odgovoriš.

Našao je komad papira i olovku. Dopustio je banditima da zaviju cigarete. Onda se ponovo obratio Mek Dejdu:

– Koliko sam mogao da zaključim iz vaše priče, ni jedan od vas nije bio planer napada na železnicu?

– Tačno ste zaključili – uzdahnio je Mek Dejda. – Rik Lič, on je bio gazda ovog ranča, ali nikad nije imao smisla za planiranje... – Spustio je olovku na sto, zgrčio lice od bola i primeo ruku ranjenom ramenom. – Ala boli! Šta bih sada dao za gutljaj viskija! Čujte... znate... ina u ormaru jedna boca...

– Doneću je i dobićeš da gučneš – obećao mu je Dok – ali ne pre nego što napišeš priznanje i odgovoriš na moja

pitanja.

– Ala ste vi tvrd čovek – jeknu Mek Dejd. – Skroz tvrd.

– Rekao si da je neki čovek, po imenu Fernsvort, ubio starog rančera u vozu – podsetio ga je Dok. – Ko je taj Fernsvort?

– Vlasnik ranča „Boks 5“ – prokundao je Mek Dejd kratko. Pokretom glave pokazao je u pravcu severozapada. – To je istina. On je smislio i isplanirao ceo poduhvat.

– Znači li to i da su svi ostali napadači ljudi sa ranča „Boks 5“? – upita Dok.

– Da, svi ostali.

– A onaj kockar?

– Ko?

– Onaj s kosom boje peska i plavim očima. Onaj što je nosio bisernu iglu za mašnu. Verovatno je nosio i biserni prsten.

– Hej, taj mi opis liči na Klifa. On je stari prijatelj Fernsvortovog predradnika Roki Vesona. Ja sam tog Klifa video samo jednom. Čuo sam, međutim, da se pričalo kako je on na „Boks 5“ došao tek pre nekoliko dana.

– Ali u pravi čas da se pridruži ostalima u izvođenju Fernsvortovog plana?

– Tako je. Možda ga je Fernsvort zbog toga i pozvao. Ne znam.

– U redu. – Dok nabra obrve. – A sada piši!

*

Možda sat kasnije Dok Holidej se vratio šumom obraslom padinom ka vrhu uzvišice i vrancu koji ga je nestrpljivo čekao. Sa sobom je nosio novu „vinčesterku“, napunjen kolt u futrolji

i Mek Dejdo vo pismeno priznanje, savijeno u džepu.

Mek Dejd i Ferijer nisu mogli pobeći. Pretražio je kuću, našao bocu s viskijem i nešto hrane i dao im da se najedu i napiju. Zatim ih je ostavio u kuhinji, vezane za stolicu i mrtve pijane.

Njegova poseta ranču „Triangl“ isplatila se u potpunosti. Pre svega, više nije morao da traži trag ostalih desperadosa, što mu je olakšalo posao. Jer pronaći mesto gde su ostali napadači napustili korito potoka bio bi vrlo težak i dugotrajan posao, čak i pri ovakvoj mesečini. A sada je, i bez takve pretrage, znao da će se vrhovni lupež i njegovi ljudi vratiti u svoju bazu, na ranč „Boks 5“.

Jašući polako, razmišljao je zapadnjak dalje. Sedam opasnih razbojnika, od kojih ni jedan nije bio ranjen. Ta neraszmera uverljivo je govorila protiv nastavljanja gonjenja. Ali Holidej ipak, uprkos takvoj premoći bandita, nije nameravao da odustane.

Ako je postojala šansa, bilo kakva, makar i najminimalnija, da uhvati ubicu Krisa Kertona, čoveka koji se sada zvao Klif, Dok je bio spreman da preuzme taj rizik, ne razmišljajući mnogo o posledicama.

*

Sve do zalaska sunca zamenik šerifa Adam Metjus i osmorica njegovih ljudi tragali su bez uspeha za banditima. Proveravali su i teren u blizini potoka, ali pošto nisu ništa našli a od sedenja u sedlu zadobili su žuljeve, osmorica građana postali su nestrpljivi, razočarani i zlovoljni.

– Stoj! – uzviknu odjednom Adam uozbiljivši se i naglim pokretom ruke dade znak poteri da stane. Sunce je već bilo skoro zašlo, ali jedan je usamljeni konjanik bio jasno vidljiv. Pojavio se iz vrbaka na drugoj strani Proha Kulebra, goneći u galopu konja niz padinu. – Čini mi se da sam tog čoveka već video! – Razume se, ali taj tamo u svakom slučaju nije bandit – primeti mirno jedan član potere. – To je Kip Stoun sa Fernvortovog ranča. Prepoznao bih ga u svako doba.

– Jako me zanima da li je Stoun primetio nekog nepoznatog čoveka da se muva ovuda – nabra Adam obrve. Hajde da ga pitamo!

Izdigao se u uzengijama, savio šake u trubu i povikao iz sveg glasa:

– Stoune! Hej, Stoune! Stani malo...

Ono što se potom desilo predstavljalo je za poteru neočekivano i ne malo iznenađenje. Konjanik je zario mamuze u bokove svog konja i izvukao revolver iz futrole. Njegov kolt grunu i konj još brže pojuri ka vrhu brda.

Stoun je pucao ne nišaneći mnogo, ali su prva dva metka profijukala neprijatno blizu glava ljudi iz potere. Jedan je skinuo Pletov šešir, a drugi prosvirao Adamovu košulju.

Mladi zamenik šerifa instinktivno izvuče noge iz uzengija i baci se na tle, doviknuvši ostalima da se sklone u zaklon.

– Ovo je potera, Stoune! – povikao je. – Prestani s tim pucanjem, budalo!

Ali Stoun je nastavio da puca i Adam je bio prinuđen da mu odgovori. Kuršumi su zastrašujuće zviždali oko glava. Metjus nije imao običaj da se prosto izražava, ali sada je sočno opsovao.

Stoun je već bio stigao do vrha brdskog prevoja. Njegov revolver je ponovo grunuo i tane je udarilo u zemlju i diglo oblačić prašine nedaleko od Adama. To je uplašilo konje iz potere i neki su počeli da se propinju.

Zamenik šerifa kleče na jedno koleno, lakat leve ruke nasloni na drugo, a prste šake raširi kao oslonac za cev svoga kolta. Zažmirio je, naciľjao kroz nišan i pritisnuo okidač.

Uprkos slaboj vidljivosti i velikoj udaljenosti metak je pogodio cilj. Stounove noge počese da mlataraju u uzengijama, on pođe leđima unazad na spasi svoga konja, a onda se prevrnu preko glave i pade na zemlju.

– Uh... mislim da je dobro što ste ga oborili – promrmljao je Plet, saginjući se da dohvati sa zemlje svoj probušeni šešir. – Voleo je taj da poteže oružje. Mogao je ubiti nekoga, od nas.

– Nadam se da sam ga samo okrznuo – procedio je Adam, penjući se ponovo na konja. – Zato što sam veoma radoznao da saznam zašto je pucao na nas.

Poterao je konja galopom prema vrhu brda, praćen poterom. Jašući u oblaku prašine koji se dizao pod kopitima njihovih konja stigli su do vrha i okružili čoveka koji je ležao licem okrenut prema mekanom tlu. Adam i još trojica gonilaca sjahali su i okrenuli ranjenika na leđa.

Begunac je izgledao jedno, podnadulih usana i nosa slomljenog od pada. Kolt mu je bio ispao iz ruke. U licu mu nije bilo ni kapi krvi, ali zato je dosta krvi bilo na njegovoj košulji na kojoj se tamna mrlja sve više širila. Zurio je otvorenih usta u lice šerifovog zamenika.

– U redu, Metjuse, uhvatili ste me...
– procedio je promuklo.

– Zašto si, dodavola... – zaustio je Plet.

– Stani! – učutkao ga je Adam. Mogući razlog Stounovog očajničkog ponašanja pukao mu je pred očima. – Pusti ga neka kaže svojim rečima zašto.

– Budala... promrmljao je Stoun. – Bio sam prava budala kad sam pomislio da mogu da umaknem celoj poteri. Uhvatili ste me na iznenađenje, Metjuse. Nisam vas primetio dok nisi viknuo.

– Stoun – rekao je Adam – nije ti ostalo mnogo vremena.

– Znam da sam gotov... – prostenja begunac.

– Znaš i šta bi sveštenik sada rekao? – podsetio ga je Adam Metjus. – Posavetovao bi te da se oslobodiš svih svojih grehova. Skini sebi teret sa srca, Stoune, i reci sve dok još imaš vremena.

– Zar misliš? – prošaptao je Plet.

– Mislim da je suviše podudarnosti da bi bilo slučajno – promrmljao je Adam. – Upravo se prisećam kako je momčad sa ranča „Boks 5“ prilično nezgodna... i da je Fernsvort stalno u dugovima. – Pogledao je Stouna posivelog u licu. – Je li tako bilo? – obratio mu se. – Je li Fernsvort?

– On... sve je dobro isplanirao – Stoun se zgrči i stisnu zube. – Možda nije trebalo da postanem izdajnik...

Jedan član potere, koji je ličio na svešteno lice, izjavi svečano:

Čovek na samrti treba da bude lojalan samo prema svojoj savesti i nebu, čoveče.

– Džil je rekao da ćemo svi biti bogati – uzdahnio je Stoun.

– Misliš, Džil Fernsvort? – ispitivao ga je Plet.

– Da, on... – Stoun je liznuo suve usne i ponovo se zgrčio. – Voz je bio pun imućnih Meksikanaca... Džil je računao da se domognemo njihovih para i... nakita. I uspeći smo, zar nismo? Ali ja sam poslednji napustio jarugu. Ostali su otišli... Do sada su svi kod kuće.

– To je dobro – primetio je Adam – obraćajući se Pletu. – Fernsvort neće pokušati da pobegne sve dok bude verovao da je bezbedan na ranču.

– Frisko... – jedva je izgovorio Stoun.

– Šta ti sada to znači? – zapitao je Adam, naginjući se ka njemu.

– Frisko... Tamo će Džil utopiti dragulje... pretvoriti ih u gotov novac... ali ne još izvesno vreme... još izvesno...

Glas mu zamre u grlu. Umro je s izrazom bola i žaljenja i tog trenutka Adam se sažali nad njim. Sasvim tiho naredio je dvojici članova potere:

– Harpere i ti, Džadsone, natovarite Stouna na njegovog konja. Ti ga Harpere odnesi pravo u Moredo, a onda pošalji glasnike da nađu ostale grupe za poteru. Neka jave šerifu i Četu šta se desilo i neka im kažu da ćemo mi, ostali, biti na ranču „Boks 5“. Možda će nam biti potrebna pomoć, a možda neće. Ustao je i pogledao ostale članove potere:

– Jeste li spremni? Je li vam jasno šta nam verovatno predstoji?

– Puškaranje nam sigurno ne gine – zabrundao je Plet. – Pa šta sad da razmišljamo? Nismo se pridružili poteri da bismo se rukovali s ubicama Grifa Boulza.

– Hajdemo onda – reče Adam. – Jaćemo prećicom da što pre stignemo na „Boks 5“.

Pola sata kasnije predradnik Džila Fernsvorta začuo je tutanj kopita i nešto kasnije ugledao kako pri svetlosti mesečine iz prerije izranja potera i preteći i opreznim manevrima poćnje da opkoljava ranć.

Od štale kraj koje se nalazio, potćrao je prema glavnoj zgradi, vićući uz put na uzbunu. I kada su se Adama Metjus i njegovi dobrovoljci rasporedili i zauzeli položaje, pa zatim zatraćžili od Fernsvorta da se preda, svi kauboji s ranća „Boks 5“ nalazili su se u kući, spremni za odbranu.

– Potera nije baš brojna – primetio je Fernsvort. – Moćžemo ih lako odbiti. – Repetirao je pušku i ćućnuo kraj prozora. – Spemite se, momci!

– Ne shvatam samo jedno – huknuo je Veson. – Kako su se dosetili da smo mi umećšani?

– Ostavi se sada razmićšljanja – presekao ga je Fernsvort. – Ha jde da ih rasteramo... što brće!

XI

Dok Holidej je vrlo lako pronaćšao ranć „Boks 5“. Jahao je u pravcu zvukova koje je do njegovog uha donosio noćni povetarac. A donosio je gromko gruvanje kratkih dvocevki i potmulo bobotanje revolvera kalibra ćetrdeset net.

Pognut u sedlu i glave uvućene u ramena, Dok se brzo priblićžavao cilju. Odjednom je iznad njega, profijukalo više tanadi. Zapadnjak je izvukao vinćesterku iz futrole na sedlu i skre-

nuo vranca u jedan ćumarak nedaleko od šupe za alat i opremu.

Iza šupe bili su uhvatili zaklon šerifov zamenik Metjus, Plet i joćš jedan ćovek iz potere. Plet je lećžao oprućžen na krovu šupe i pućao iz kratke dvocevke, Metjus je ćuććao zguren iza desnog ugla, a treći ćlan potere iza levog.

Viće osetivćši nego primetivćši Holidejevo prisustvo, Adam se okrenu i namrćšti se. Visoki zapadnjak je bio vezao svog vranca u grupu s ostalim konjima i, prkoseći kurćsumima iz pućšaka bandita, pretrććao do šupe preko otvorenog prostora. Adam je odmah pogodio njegov identitet. Nije zaboravio da je ćovek koji je prvi poćšao u poteru za pljaćkaćšima imao zavoj oko glave.

– Pretpostavljam da ste vi mister Holidej – promrsio je kroz zube umećsto pozdrava.

– A vi? – upita Dok, ubacujući metak u cev pućške.

– Metjus – predstavi se Adam. – Zamenik šerifa.

– Koliko ljudi imate u poteri? – raspitivao se Dok.

– Osam, raćunujući i mene – reće mu Adam. – Do sada imam dvojicu ranjenih, ali i oni su sposobni za borbu.

– Samo lakće rane?

– Tako je. Jedan od njih je na drugoj strani šupe. Drugi je u busiji s ove strane koralaa.

– Ovo je, pretpostavljam ranć „Boks 5“.

Bila je to viće konstataćija nego pitanje, Adam opet kratko pogleda zapadnjaka. Morao je da povićši glas jer se od ubrzane paljbe nića ćulo.

– Ovo je bez pretpostavke ranč „Boks 5“! Otkrili smo da je vlasnik ranča taj kojot, mister Holideje, koji je predvodio napad na voz, po imenu Fernsvort.

– Jeste – klimnuo je glavom Holidej.
– Znam.

– Znaš? – začudi se Adam.

– Evo, možete uzeti ovo – rekao je Dok, pa izvadi iz unutrašnjeg džepa savijeni komad papira i pruži ga šerifovom zameniku. – To je priznanje. Izmamio sam ga od jednog čoveka po imenu Měk Dejđ sa ranča „Triangl“.

– Je li to moguće? – Adamu zastade dah. – Zar je momčad sa „Triangla“ bila u dosluhu s ovima sa „Boksa 5“?

– Ta veza je očigledna – potvrdio je Holidej klimanjem glave. Približio se sasvim zameniku šerifa i izvirio da bi osmotrio bandite. Odjednom je kiša metaka zasula šupu. Tanad su kidala iverje sa zidova od dasaka i prinudila Doka i Adama da sagnu glave bliže zemlji. – Našao sam grob onog bandita koga sam pogodio u vreme napada na voz – saopštio je Dok Metjusu. – Sahranili su ga u kanjonu.

– To znači da su na „Trianglu“ ostala četiri revolveraša – zaključio je Adam.

– Dva – ispravio ga je Dok. – Ali obojica su svezani i uspavani. Ostala dvojica su se sporećkali sa mnom preko nišana!

– Zameniće! – javio se čovek koji je šćućuren stajao pored drugog ugla šupe. – Znaš šta bi trebalo da uradimo? Treba jednostavno da zapalimo kuću i isteramo ih napolje.

– Nije dobro ni ovo kako se prepućavamo s njima – odgovorio mu je Adam – a ako zapalimo kuću biće još gore.

Nećemo videti šta gađamo. A zaboravio si i na kuvara i njegovu ženu. Oni su stari i ne mogu brzo da se kreću. Neko od njih, a možda i oboje, mogu naleteti na metak.

– Ti Baksterovi su nevaljalci kao i ostali – namrštio se čovek sa ugla šupe, po imenu Valki. – A nisu ni tako stari da ne bi mogli pobeći.

– Oni bi pobjegli – tvrdio je Adam uvereno – ako bi bili sigurni da ih niko neće pogrešno smatrati za bandite. Ne, gospodine Valki, neće biti paljevine! Držaćemo ih pod vatrom dok ne potroše municiju.

– Ma, dodavola – zavapio je Valki. – Po tome kako su sada osuli paljbu izgleda kao da tamo imaju čitavu barutanu.

– Kada predstavnik zakona ima samo dvadeset dve godine – priznao je Adam Holideju tiho – onda je nevolja u tome što svi koji su stariji misle istovremeno i da su pametniji.

– Kako zapravo stoji stvar s kućom i njegovom ženom? – upita ga Dok.

– Baksterovi su stare lukave lisice – šaputao je i dalje Adam. – Kladio bih se kako su se nadali da će uzeti svoj deo plena. Ali ipak nisam za to da se ta kuća zapali. Šerif oblasti Moredo ne ratuje s ženama... čak i kada je u pitanju takva stara veštica, kakva je Kloe Bakster. – Bacio je ponovo pogled prema, uglu iza koga se skrivao Valki. – Šta je sad ovo, dodavola...

– Adame! – doviknuo je Plet s krova šupe. – Moramo da zaštitimo vatrom Valkija. Izgleda da je rešio da izvrši samoubistvo!

Valki je zaista bio izašao iz zaklona i trčao prema štali. Dok je trčao pucao

je iz svog kolta u pravcu pročelja glavne kuće. Sad su mu se i Dok, Adam i Plet pridružili vatrom iz svojih oružja i dok je Valki trčao pucnjava se pretvorila u zaglušujuću grmljavinu.

– Uspeo je da se dokopa štale – konstatovao je zatim Adam. – I šta sada, pitam se, đavo ga odneo. Neće li ipak pokušati da zapali kuću? U tom slučaju ja ću ga... Izvirio je da bi lakše dozvao svog čoveka u štali: – Valki, pazi šta sam ti rekao!

Holidej je poskočio, zgrabio Adamsa za okovratnik i naglo ga povukao nazad u zaklon. U poslednjem trenutku, jer je po drugi put te večeri šerifovom zameniku tane prosviralo tik pored nosa.

– Ovaj metak je bio namenjen vama – promrmljao je Dok. – Nemojte to više raditi, mladiću. Sklanjajte glavu.

– Vi mi ličite na čoveka koji je naučio da komanduje? – primetio je Adam.

– Možda. Čovek u životu svašta nauči.

– Verujem – Adam se osmehnu s razumevanjem. – Zaista vam verujem. – Osmeh s lica mu je iščezao kad ga je Plet dozvao. – Šta si rekao? – upitao ga je.

– Zapaljena baklja – doviknuo mu je ponovo Plet. – Valki je očito našao kataran u štali i napravio baklju, koju je bacio na krov kuće... i krov se zapalio!

– Prekinite paljbu! – naredi Adam svojim ljudima. Kada se pucnjava utišala, doviknuo je braniocima kuće: – Fernsvorte! Vesone! Svi ostali u kući! Čujte me! Krov kuće je zapaljen! Za nekoliko minuta kuća će se pretvoriti u vašu grobnicu. Pustite one stare da izađu iz nje! Čujete li, Fernsvorte?

Dok su četvorica desperadosa postavila da pucaju kroz prozore na pročelju, u unutrašnjosti kuće, gde su stari Džejk i Kloe Bakster potražili utočište pod krevetom, Fernsvort, Veson i čovek koji je sebe nazvao Klif, održali su kratko ratno većanje. Čučali su zgrčeni pored prozora dnevne sobe na zadnjoj strani kuće. Fernsvort je ispod leve ruke držao vreću s nakitom i novcem, opljačkanim od putnika u vozu.

– Metjus ne laže – progovorio je tiho. – Krov je zaista zapaljen.

– Tačno – procedio je Veson stisnutih vilica – i sad mi je odjednom drago što nismo rasedlali konje.

– Ja sam pažljivo osmatrao – izložio im je kockar svoje zapažanje. – Moje je mišljenje da nisu našli naše konje. – Izdigao se malo da bi osmotrio prostor ispred začelja kuće, obraćajući posebnu pažnju na šumarak meskitovog drveća. – Džile, kladio bih se u život da oko šumarka nema nikoga. A što je još bolje, s ove strane ima mnogo dima...

Fernsvort se sada takođe izdigao da proverí Klifovu procenu i odmah je doneo odluku. Dimna zavesa je bila sve gušća. Obiaci dima su prodirali u dnevnu sobu i kuhinju, a promaja kroz razbijene prozore nosila ih je i u predvorje.

– Ne dajte im oka da otvore, momci! – doviknuo je onoj četvorici koji su se puškarali s poterom. – Kada dam znak, izjurite napolje i trčite prema koralu! A onda svako na svoju stranu!

– A mi ćemo na našu stranu, je li, Džile? – zacerekao se Veson.

– Onda? – upitao je Klif. – Šta čekamo?

– Ne znam koliko ih je koji će nas ipak nazreti kroz ovaj dim – promrm-ljao je Fernsvort. – Ali, u redu! Neće-mo dočekati bolji trenutak od ovoga. Zato... sada! – viknuo je.

On je prvi iskočio kroz prozor. No-seći vreću s revolverom u desnoj ruci, potrčao je poguren kroz dimnu zavesu prema šumarku i osedlanim konjima. Veson i kockar su takode iskočili i potrčali za njim. Okolina kuće odjekiva-la je od brze paljbe i baš kada su stigli do šumarka primetio ih je jedan član potere, naoružan skraćenom dvo-cevkom. Fernsvort se okrenuo i opalio na njega, a pucanj iz dvocevke odleteo je put neba.

Ispred pročelja kuće, s krova šupe Plet je doviknuo svojim drugovima u poteri:

– Pazite! Sada izlaze... ali izlaze pu-cajući.

Četvorica bandita, otkrivši da su ih njihovi nalogodavci napustili, jurnuli su napred, zahvaćeni panikom. Iz njih-ovih revolvera bljuvala je vatra. Kada su potrčali prema ogradi za konje, Valki je sa svoje pozicije u štali oborio jednog. Zatim je Plet oborio još jednog. Holidej je sačekao da Adam, dobro naciljavši, izbaci iz stroja i trećeg, a onda je, ispalivši metak iznad glave četvrtog, doviknuo ovome da se preda. Bandit ga je poslušao, bacio revolver i digao ruke.

Do tog trenutka plamen je zahvatio bočne zidove i centralni deo krova je počeo da se ruši. Holidej i Adam su izašli iz zaklona, a čovek kojeg je Fernsvort ranio šepajući se dovukao do dovratka obasjanog plamenom vatre.

– Fernsvort i ostali nisu unutra – do-viknuo je zameniku šerifa. – Fernsvort

me je ranio, a zatim su njih trojica po-begli u pravcu severnog puta.

– Ko su ostala dvojica? – upitao je Adam.

– Jedan je Roki Veson, njegov pred-radnik – odgovori ranjenik. – Onaj drugi je obučen u drečavo odelo, kao kockar. Nikad ga ranije nisam video...

– Lukase! Bilbao! – povika Adam. – Pomozite mi. Baksterovi su još unu-tra. Ako ih brzo ne izvučemo...

– Samo napred, zameniče – obrati mu se Holidej, okrećući se. – Vi radite ono što morate, a ja ću učiniti ono što ja moram da učinim.

Požurio je ka šumarku meskito drve-ća. Ukazala mu se šansa, koju je čekao još od kako je pre mnogo meseci kre-nuo u potragu. Šansa da se dokopa ne-uhvatljivog Dženera. Odrešio je vran-ca, vinuo se na njegova leđa i poterao ga punim trkom kroz drveće prema se-veru.

U međuvremenu Džejk Bakster i nje-gova žena imali su mnogo razloga da budu zahvalni. Zamenik Metjus i dvo-jica pripadnika potere spasli su ih iz zapaljene zgrade minut pre nego što su zidovi popustili i srušili se zajed-no s krovom. A onda je zamenik šeri-fa, ne obazirući se na oprijenu kosu i nagorelo odelo, objavio nameru da krene u poteru za trojicom begunaca.

Severni put je prvi kilometar vijugao u serpentinama. Holidej se dosetio da Fernsvortu i njegovim saučesnicima može pasti na pamet da negde zas-tanu. Mogli su ga dočekati u zasedi, iza neke okuke, kojih je na vijugavom putu bilo desetak.

Prvi put ih je jasno ugledao kad je put postao prav i kada se kao izbače-na strela pružio preko ravnice u duži-

ni od pet kilometara. Podbo je vranca u slabine i ždrebac je jurnuo vratolomnom brzinom. U tom trenutku Fernsvortov predradnik je bacio pogled unazad preko ramena.

– Neko nas goni! – saopštio je ostaloj dvojici. Fernsvort se osvrnuo.

– Samo jedan čovek. Lako ćemo ga srediti.

Trenutak kasnije Holidej je izvukao vinčesterku iz futrole i sasvim popustio uzde. Vranac ga je nosio vrtoглаvom brzinom i lagano ali sigurno smanjivao rastojanje koje ga je delilo od begunaca. Onda Dok nanišani i ispalili jedan za drugim tri hica.

Tanad su zviždeći prohujala opasno blizu trojice begunaca. Odgovorili su vatrom iz revolvera, ali im je ubrzo postalo jasno da svog gonioca ne mogu na taj način zaustaviti. Veson je opsovao pri pomisli da su u kući ostavili svoje puške.

– Jedini način da tu vašku zaustavimo je da jedan od nas zastane i sačekaja da on priđe bliže – doviknuo je Fernsvortu i Klifu. – Stojeći na zemlji, čovek ima više šanse da pogodi cilj nego ovako.

– Moj revolver je prazan – uzviknuo je Fernsvort. – A tvoj, Klife?

– I ja moram da napunim – izvlačio se Klif.

– Dobro – klimnuo je glavom Veson. – Vi produžite, a ja ću vas već stići kad nam skinem s vrata onog tipa.

Ali Dok Holidej je video kako je jedan od begunaca naglo zaustavio konja. Znao je šta posle toga može da očekuje i bio je spreman da se s tim uhvati u koštac. Ponovo se izdigao u uzengijama. „Vinčesterka“ je dvaput planula i tanad su zaprašila oko Ves-

ona. Odmah zatim Dok se našao na dometu Vesonovog revolvera. Veson je kleknuo na jedno koleno, nalaktio levu ruku na koleno i nanišanio, nanišivši cev kolta na šaku. Dok je u tom trenutku ponovo opalio. Bez mnogo nišanjeja, jer za to nije imao vremena. Ali kuršum je pogodio cilj i zaneo Vesona unazad. Njegov kolt je opalio ali prekasno da bi zadržao zahuktalog konjanika. Vranac i jahač projurili su pored mrtvog predradnika sa ranča „Boks 5“, opruženog na tlu.

Bacivši pogled na Klifa pored sebe, Fernsvort je uočio da je kockara zahvatila panika. Klif je bio vratio revolver u futrolu i trudio se jedino kako da iz svog konja izvuče što veću brzinu bekstva. Fernsvort je i sam razmišljao o tome kolike su zapravo njihove šanse da izmaknu goniocu.

U magacinu kolta imao je još pet metaka. Ispalio je jedan na vranca, ali bez nišanjeja i Holidej je nastavio da im se približava. U Fernsvortu je uzavreo bes. Pogled mu pade na veliku vreću, privezanu za jabuku njegovog sedla, na bogatstvo koje se u njoj nalazilo i njegovu veliku šansu da konačno zapliva u život pun zadovoljstva i raskoši. Ali za to se morao otarasiti svog progonitelja. Morao je zaustaviti tog čoveka.

Zapeo je obarač svog pištolja, okrenuo se u sedlu, ispružio ruku, nastojeći da je zadrži u što mirnijem položaju i opalio dva puta. Jedno tane je prošlo na desetak santimetara od Holideja. Dok je uzvratilo sa dva poslednja hica iz „vinčesterke“, ispalivši jedan metak na Fernsvorta, a drugi na kockara, koji je odmicao. Fernsvorta je promašio, ali ne i kockara. Ovaj se

zanjihao u sedlu, što je značilo da je pogođen. Rana, međutim, očigledno nije bila ozbiljna, jer se zadržao na konju, sposoban i dalje da drži uzde.

Pošto je „vinčesterka“ ostala prazna, Holidej ju je vratio nazad u futrolu i izvukao svoj kolt. Ali odjednom je postao uveren kako je banditov revolver prazan. Fernsvort je sigurno ispalio poslednji metak, jer zašto bi inače hitno oružje na gonioca? Bačeni revolver je proleteo pored Holidejeve glave kada je njegov vranac sustigao begunčevog konja.

– Stoj! – povikao je zapadnjak. – Nikada nisam pucao na nenaoružanog čoveka, ali...

Nije očekivao da će se Fernsvort odlučiti na opasnu akrobaciju i zato je bio iznenađen. Voda bandita je pustio uzde i nagnuvši se iz sedla, obema rukama ga povukao za levu ruku. Dok ga je udario koltom, ali je taj zamah, udružen s Fernsvortovim trzajem samo doprineo da zapadnjak izgubi ravnotežu. Munjevito je izvukao noge iz uzengija. Ako je već morao da padne, nije mu se sviđala mogućnost da ga vranac, zakačenog nogom za sedlo, vuče po zemlji.

Ispustio je kolt, ali je dohvatio Fernsvorta za kaput kako bi povukao i bandita za sobom.

Čuo je Fernsvortov uplašeni krik i učinilo mu se da zemlja leti prema njemu. Pao je na mali prostor između dva konja. Udar o tle bio je strahovit. Najpre se nekoliko puta prevrnuo preko glave, a onda je nastavio da se kotrlja, sve dok mu se od udara i kotrljanja nije zamračila svest. Onda je utonuo u mrak.

*

Prvi glas koji je čuo kada se vratio svesti bio mu je poznat:

– Saludas, amigo Holideje! Kako si?

Tipično za njega, pomislio je Dok. Ko bi drugi nego Benito mogao da ga pozdravi tako glupim pitanjem i s toliko dobre volje, koja bi morala svakoga da razbesni. „Kako si?“ A kako je mogao da bude?

Otvorio je oči i kroz crvenkastu izmaglicu bola zagledao se u Meksikančevo iscereno lice. Onda je promrmljao:

– U ovom trenutku rado bih trampio moju glavu za tvoju, a to ti mnogo govori kada uzmeš u obzir da si ti najružniji sitni... i tako dalje, koga sam ikada poznao.

– Preživeće – obratio se Benito drugom posetiocu. – Žnam ga dobro. U njegovim uvredama ima duhovitosti, a to je dobar znak. Znači da je sasvim zdrav.

– Molim vas da pravite razliku, doktore Espino – obratio se sarkastično Meksikancu jedan ćelavi muškarac s naočarima. – Proglasiti vašeg prijatelja zdravim, ipak je prilično preterivanje.

Odaja u kojoj su se nalazili bila je belo obojenih zidova i topla uprkos povetarcu koji je prodirao kroz otvoren prozor. Benito je stajao pokraj kreveta, pokazujući kroz osmejak tri četvrtine svojih krnjavih zuba. Sem njega i lekara bili su tu i Marija Kastaldez i zadovoljni šerifov zamenik Metjus, kao i jedan drugi šerif, stariji čovek koga Holidej do tada nije video. Pretpostavljao je da je to Metjusov šef. Adam je to i potvrdio, rekavši:

– Želeo bih da upoznate mog šefa Fila Dedžeta, oblasnog šerifa.

– Helou, mister Holideje – oslovio je zapadnjaka Dedžet. – Došao sam da vam zahvalim... i više od toga.

– Nemate na čemu da mi zahvaljujete – odvrati Holidej, a onda, shvativši da je ispod pokrivača skoro nag, obratio se lekaru pitanjem od kojeg je Marija jedva ugušila kikot u grlu: – Gde su moje pantalone? Moram da idem.

– Nema ni govora o tome – odogovori doktor.

– Čujte... – zaustio je Dok, opipavajući svoju previjenu ruku. Grudni koš mu je takođe bio u zavojima, a oko glave imao je čitav turban. No udovi su mu bili čitavi. – Čujte... – ponovio je. – Čovek koga gonim jahao je ispred Fernsvorta kad sam...

– To će biti treći čovek – klimnuo je glavom Adam. – Poslednji od trojice koji su pobešli s ranča „Boks 5“ kada je Valki zapalio kuću. On je jedini pobežao, mister Holideje. Vi ste sredili Vesona, a sredili ste i Fernsvorta.

– Da, znam – rekao je Holidej. – No ako bi neko bio dobar da mi da moje odelo, ja bih pošao...

– Vi ćete poći – namrštitio se lekar – ali ne pre nego što vas zvanično otpustim s ove klinike.

– Pošto vidim da to ne znate, Holideje – obratio mu se sada šerif Dedžet – vi se nalazite u oblasnoj bolnici u Moredu. Ovo je doktor Everet. On vas je sve vreme vrlo pažljivo lečio od trenutka kada vas je Adam pokupio i doneo ovamo.

– Rekoste „sve vreme od kako me je Adam doneo ovamo“. – Zapadnjak se zagledao u šerifa. – Kolikio je vreme na prošlo od tada?

– Danas je utorak ujutru – odgovori mu Dedžet – a Dan osnivanja je bio u subotu... pa sada sami izračunajte.

– I ja sam toliko dugo ležao ovde? – zavapio je Dok očajno. – Zašto me, dođavola, niko nije probudio?

– Jeste li ikada čuli za kontuziju? – upita ga doktor suvo. – Znam za slučajeve kontuzije koji su trajali pet-šest dana, pa i više. Budite srećni što vam je lobanja ostala čitava.

– Ali, dođavola...

– Ja ne bih obavio svoju lekarsku dužnost kako treba – rekao je Everet – ako bih vas otpustio pre nego što bih bio potpuno siguran da ste izlečeni. Kontuzija i može i ne mora da preraste u neko akutno oboljenje. Mnogo zavisi od pacijentovog fizičkog stanja i od njegove želje da ustane i da opet bude aktivan. U vašem slučaju rekao bih da postoji velika šansa da za nedelju dana opet budete na nogama.

– Koliko? – iskolačio je Holidej, oči od čuđenja.

– Kod vas nije samo u pitanju kontuzija, moj prijatelju, nastavio je lekar strpljivo. – Postoji i delimična paraliza mišića.

Dok je duboko uzdahnio i klonuo nazad u jastuke.

– Pogodio sam ga – promrmljao je. – Siguran sam da sam ga ranio. Zbog toga možda neće stići daleko i možda ću ga ipak uhvatiti.

– Veson i Fernsvort nisu bili ni izdaleka tako srećni! – javi se Adam.

– Fernsvort je pokušao da me skine s konja, a srušio nas je obojicu.

– Od toga pada zadobili ste kontuziju – objasnio mu je Dedžet – a Fernsvort je slomio vrat. – Rekavši to, izvadio je iz džepa debeo koverat i stavio

ga na stočić pored kreveta. – Mister Holideje, u ovom kovertu ćete naći hiljadu dolara.

– Hiljadu dolara? – Dok zatrepta i zagleda se u šerifa. – Ne shvatam šta to treba da znači?

– Pa, evo da vam objasnim. Meksički hacijenderi i njihove cenjene supruge su vam zahvalni za ono što ste učinili. Svaki komad nakita i svaki ukradeni pezos vraćeni su zakonitim vlasnicima. Neki komadi nakita su porodične relikvije, znate? Sasvim je prirodno što su hacijenderi visoko ocenili vaš postupak. Rekavši to, klimnuo je glavom i udaljio se prema vratima.

Pošto je šerif izišao, njegov zamenik se osmehnulo i namignuo Holideju, a onda obrgrlio Mariju oko struka i svečanim glasom izjavio:

– Mi ćemo se venčati. Šta kažete na to?

– Ja... nisam čak ni znao da se poznajete – nabra Dok obrve.

– Upoznali smo se na brzinu – nasmeja se Adam. – Imao sam prilično ozbiljan sukob s Marijinim ocem i sa Šarkijevima, ali sam se na kraju izborio. Starom Šarkiju se nije dopala ideja da se njegov Stju veže za devojkicu koja mrzi njegov izgled i ponašanje.

– Ja sam im to rekla otvoreno! – oglasila se i Marija. – Poslala sam telegram mom ocu. On je došao u Moredo i bilo je mnogo gužve.

– Zapretila je da će se ubiti ako bude morala da se uda za Šarkijevog sina.

– Ni manje ni više – osmehnulo se Dok.

– A cela ta gužva – dovršio je Adam priču – okončala se tako što su don Dijego i Arti Šarki plakali jedan dru-

gome na ramenu. Zaključili su da Marija ne zaslužuje da ima tako pametnog i elegantnog muža kakav je Stju., pa će morati da se uda za jednog običnog, bezvrednog zamenika šerifa.

Dok je uprkos bolovima uspeo da klimne glavom i da im namigne, a onda im je čestitao na veridbi. Marija se nagnula k njemu i poljubila ga u obraz. – Zaboravila sam San Francisko – prošaputala je. – I ne treba da brinete za Benita. Oprostila sam mu, jer je na neki njegov način pokušao da me zaštititi ovde, u Moredu.

– Urediću da dobijete nešto za jelo i osveženje – saopšti lekar Holideju prilazeći vratima – Što se tiče vaših posetilaca, mislim da je vreme da vas ostave da se odmarate. Mogu vas posetiti i drugom prilikom.

– Kako vi kažete, doktore – klimnuo je glavom Adam, uzimajući Mariju pod ruku.

Poslednji je krenuo Benito. Nekoliko trenutaka je stajao kraj Dokovog uzglavlja jednom rukom oslonjenom na noćni stočić, a drugom pritiskajući sombrero na grudima.

– Zahvalan sam nebu što si živ, moj dragi, nerazdvojni prijatelju – rekao je – i strpljivo ću čekati da se oporaviš i ojačaš, tako da možeš ponovo da jašeš. Onda ćemo zajedno nastaviti da gonimo onog čoveka koji je ubio tvog prijatelja.

Okrenuo se i uputio ka vratima. Već je bio spustio ruku na kvaku i hteo da je pritisne, kada ga Dok pozva:

– Vрати se ovamo za trenutak, malecki, imam nešto da ti kažem.

– Si? – Benito poslušao i naže se ka njemu.

Pobledeo je kad je Dok zavukao zdravu ruku u njegovu bluzu i izvukao nabubrelu, još uvek zapečaćenu kovertu. Dok ju je čušnuo pod jastuk, zagledao se u mrko Meksikančevo lice i rekao:

– Hoću da ti kažem da ću ti, ako još jednom pokušaš tu podvalu sa mnom,

oderati kožu na leđima tako da mesec dana nećeš moći da sedneš!

– Da ti ni najbliži i najdraži prijatelj ne veruje... to je stvarno žalosno. – uzdahnu Benito.

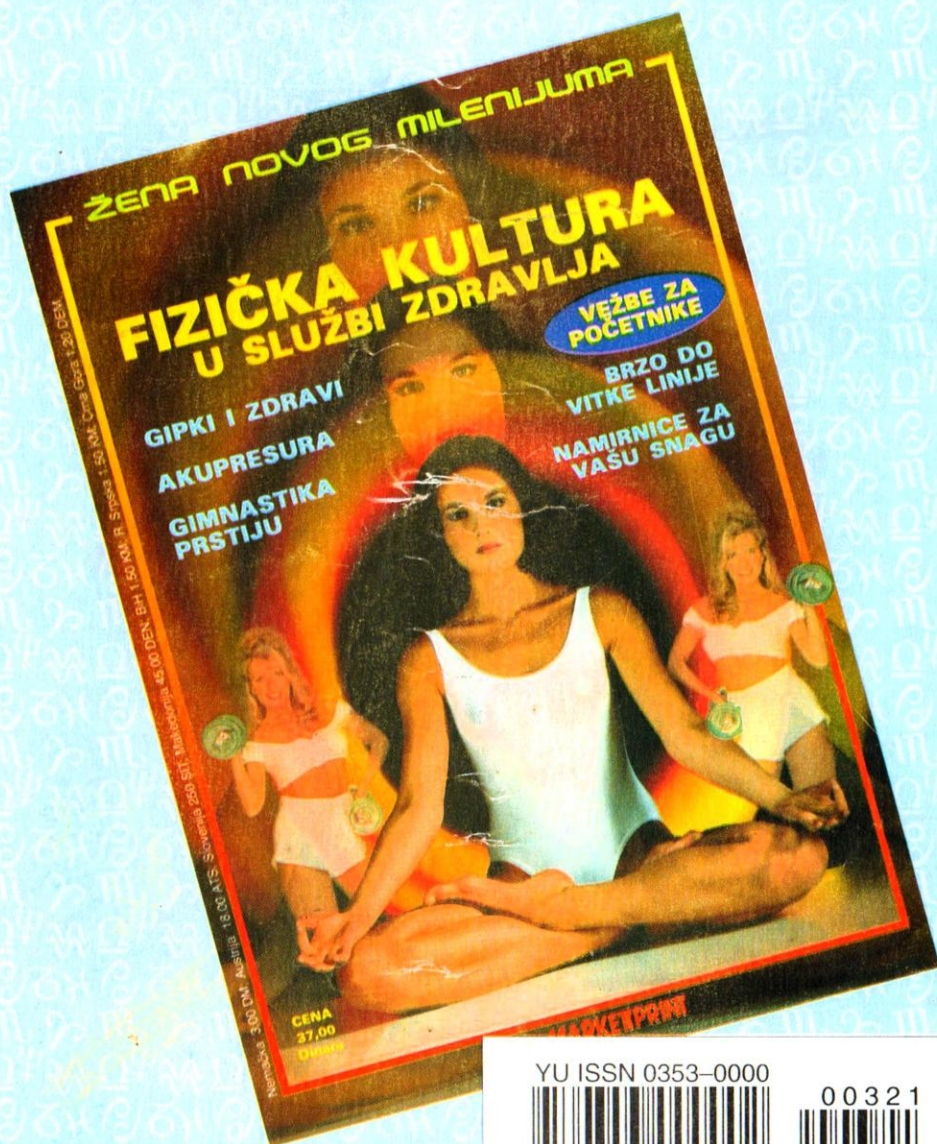
– Tutanj! – brecnu se Holidej

Kda je Benito izišao, u Dokovim očima zaigrao je plamičak veselosti.

KRAJ

PETI BROJ NAŠEG NOVOG SPECIJALNOG IZDANJA

NALAZI SE U PRODAJI NA SVIM KIOSCIMA

YU ISSN 0353-0000

9 770353 000002

00321

